

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta 858 Tuusula Täyttämispvm 30.08.2023
Kaavan nimi HARJULA
Hyväksymispvm Ehdotuspvm
Hyväksyjä Vireilletulosta ilm. pvm 23.03.2023
Hyväksymispykälä Kunnan kaavatunnus 3596
Generoitu kaavatunnus
Kaava-alueen pinta-ala [ha] 0,9349 Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha] Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha] 0,9349

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]
Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,9349	100,0	8900	0,95	0,0000	5903
A yhteensä	0,4737	50,7	8900	1,88	0,4737	8900
P yhteensä						
Y yhteensä					-0,7492	-2997
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0782	8,4			-0,1075	
R yhteensä						
L yhteensä	0,3830	41,0			0,3830	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnt

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,9349	100,0	8900	0,95	0,0000	5903
A yhteensä	0,4737	50,7	8900	1,88	0,4737	8900
AK	0,4737	100,0	8900	1,88	0,4737	8900
P yhteensä						
Y yhteensä					-0,7492	-2997
Y					-0,7492	-2997
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0782	8,4			-0,1075	
VL	0,0782	100,0			-0,1075	
R yhteensä						
L yhteensä	0,3830	41,0			0,3830	
LPA	0,3830	100,0			0,3830	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Harjulan asemakaavan muutos

nro 3596

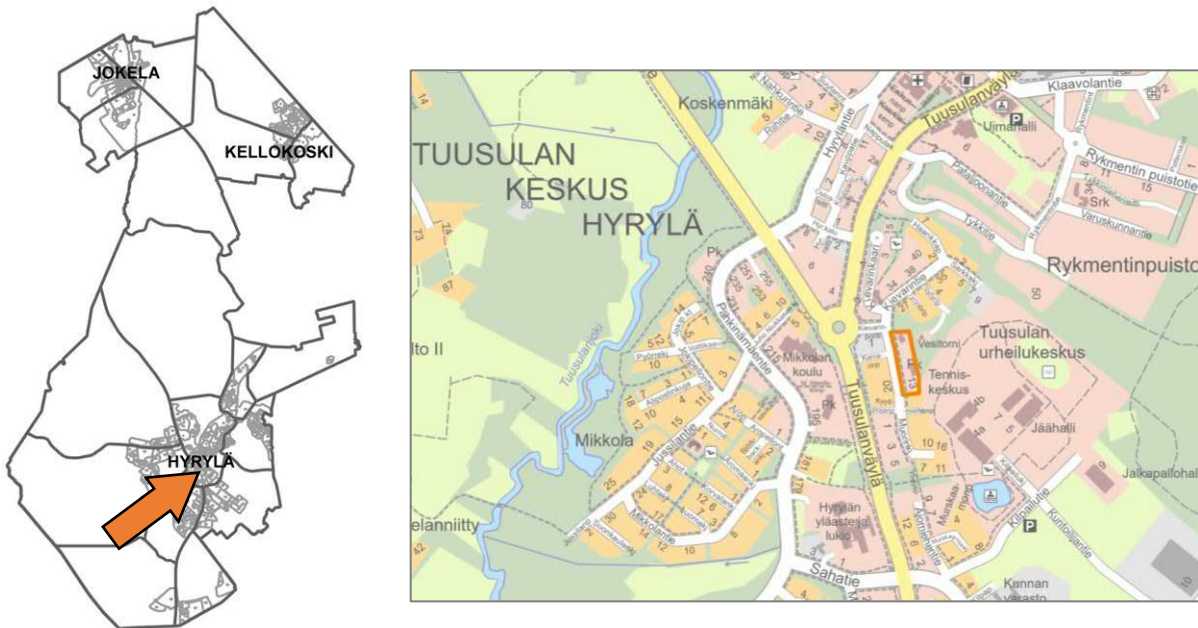
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kievarintien ja Tuusulan urheilukeskuksen väliselle alueelle tavoitellaan asuinkerrostalorakentamista, ympäristöön sovittaen, huomioiden muun muassa yleiskaava 2040. Alueen sijaitsee kävelyetäisyydellä keskustan palveluista ja joukkoliikenteen pysäkeistä sekä rakentaminen voi hyödyntää nykyistä infrastruktuuria. Tavoite on edistää Hyrylän keskustan täydennysrakentamista ja elinvoimaa, toteuttaa MAL-sopimuksen asuntotuotantotavoitetta sekä Tuusulan asuntopoliittista ohjelmaa. Suunnittelualue on kunnan omistuksessa. Alue oli aiemmin osa "Kehitettävät kiinteistöt II" asemakaavamuutosta (nro. 3627, voim. 2022).

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**

Suunnittelualueen sijainti

Sijaintikartta ja opaskarttaote © Tuusulan kunta (ei mittakaavassa)

Suunnittelualue

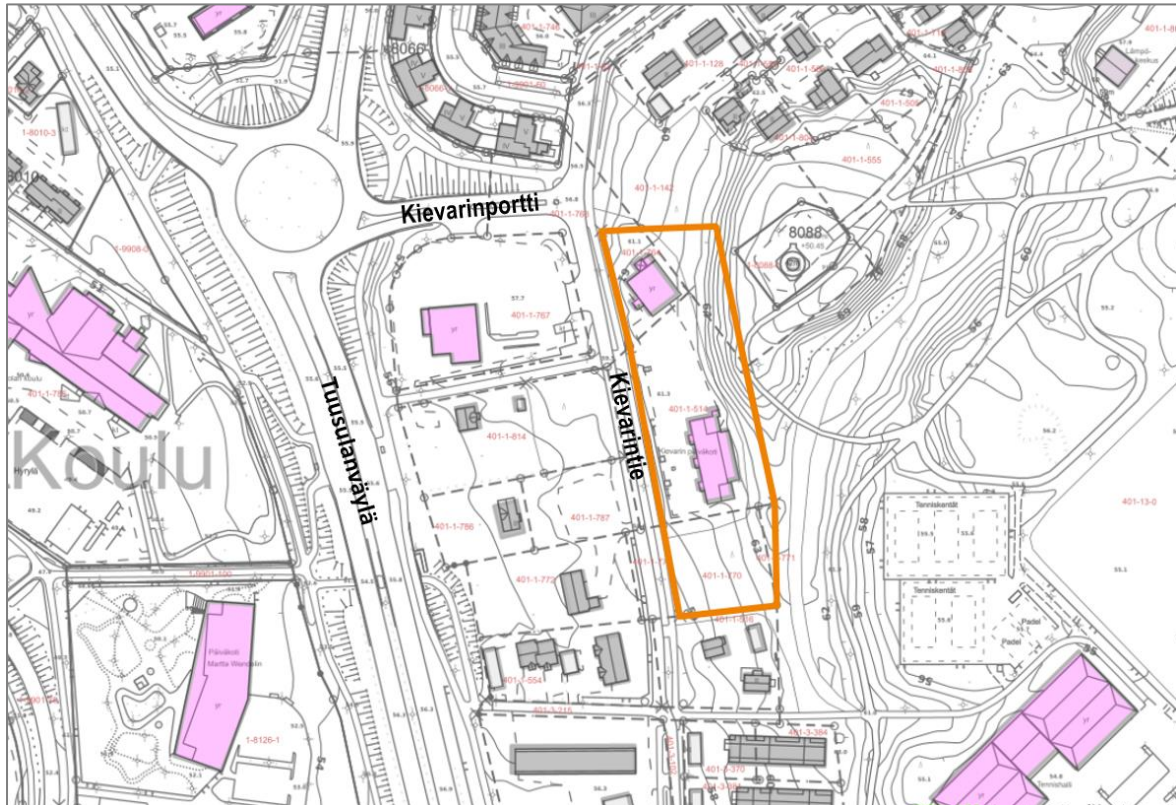
Alue sijaitsee Hyrylän suuralueen Hyrylän urheilukeskuksen penialueella, Kievarintien ja Tuusulan urheilukeskuksen välillä, kävelyetäisyydellä joukkoliikenteen pysäkeistä ja noin 600 metrin päässä keskustan palveluista. Suunnittelualueella on entinen vajaakäyttöinen Teatteri Mesta ja käytössä oleva päiväkotikoti, jonka toiminta on siirtymässä. Alueen naapurustossa ja lähistöllä on kaikkia asuintalotyyppisiä, kerros- ja rivitaloja sekä pari- ja 1-asuntoisia erillispientaloja. Suunnittelualueen länsipuolinen Kievarintie muuttuu etelässä Muorinkujaksi, joka on autoilun kannalta päättävä katu. Suunnittelualueen luoteiskulman tuntumassa on Kievarintien ja Kievarinportti-kadun liittymä, josta on noin 100 metriä vilkasliikenteiseen Tuusulanväylän ja Hämeentien kiertoliittymään, josta ajoneuvoliikenne jakautuu kunnassa eri suuntiin ja laajemmin maakunnassa.

Aloite ja suunnittelun tavoitteet

Kaavoitus on tullut vireille kunnan aloitteesta ja se oli aiemmin osa Kehitettävät kiinteistöt II asemakaavamuutoksen (nro 3637, voim. 31.8.2022) valmistelua, mutta ennen kaavan hyväksyntää sen rajauksista Harjulan alue poistettiin. Nyt kaavaa valmistellaan kumppanuuskaavoitussopimusmenettelyllä asuinkerrostalotuotantoon keskittyneen rakennusalan yrityksen kanssa, jonka kanssa yhteistyössä suunnitellaan Harjulan asemakaavamuutosta mm. viitesuunnitelmaan perustuen. Suunnittelun tavoitteet noudattavat Tuusulan kuntastrategiaa, jonka mukaan Hyrylän keskustan täydennysrakentamista ja elinvoimaa edistetään, kunnan strategiaa ja pormestariohjelmaa, MAL-sopimuksen asuntotuotantotavoitetta sekä Tuusulan asuntopoliittista ohjelmaa toteutetaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman rajaus

Oas:n aluerajauksessa on huomioitu suunniteltavan korttelialueen kiinteistön rajat ja ympäröivä katuverkko sekä viheralueet. Kievarintien katualue on mukana tarkasteltaessa korttelialueelle sijoittuvan suunnittelun mahdollisia vaikutuksia ympäristöön ja varmistettaessa kaavan valmistelun yhteydessä kunkin toiminnan yhteensopivuutta tai liikennesuunnittelun tarvetta.

Oas-alueen rajaus (oranssi viiva) ja ote pohjakartasta, jossa värillä maastotietokannan rakennukset © Tuusulan kunta (ei mittakaavassa)

Osallistuminen ja aineistot

Osalliset voivat esittää mielipiteensä kaavan tavoitteista, vaikutuksista, kaavaluonnoksesta ja mitä kaavatyössä tulisi ottaa huomioon. Mielipiteen voi jättää suullisena tai kirjallisena nähtävilläolon **23.3. - 23.4.2023** aikana. Kirjalliset mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on esitettävä **viimeistään 23.4.2023**.

Kirjalliset mielipiteet pyydetään jättämään

- Tuusulan verkkosivuilla olevan sähköisen asiointilomakkeen kautta. **Anna palautetta tästä**-lomake on verkkosivulla [Tuusula.fi](https://www.tuusula.fi) Asuminen ja ympäristö/Kaavoitus ja maankäyttö/Kaavoitus/Viireillä olevat kaavahankkeet luettelossa nimellä Harjulan asema-kaavan muutos **tai**
- kirjeitse joko osoitteeseen Kaavoitus, PL 60, 04301 Tuusula

tai TuusInfon toimipisteeseen niiden aukioloaikoina. Mielipiteessä on ilmoitettava kaava nimi ja kaavan numero "Harjula nro 3634".

Kaavan materiaali ja sähköinen asiointilomake ovat Tuusulan kunnan verkkosivulla "[Asuminen ja ympäristö/Kaavoitus ja maankäyttö/Kaavoitus/Viireillä olevat kaavahankkeet](#)". Nähtävilläolon aikana materiaaliin voi tutustua myös TuusInfossa. TuusInfo palvelee Tuusulan pääkirjaston rakennuksessa (Autoasemankatu 2, Hyrylä, Tuusula). TuusInfon palvelupisteiden aukioloajat ovat Tuusulan verkkosivuilla "[Ota yhteyttä/Asiakaspalvelu](#)".

Asemakaavan valmistelun aikana järjestetään asukastilaisuus, joka on avoin kaikille. Asukastilaisuus järjestetään **Martta Wendelin päiväkodin Martta Wendelin-salissa 5.4.2023 klo 18 - 19:30** (osoite Pähkinämäentie 195, 04300, TUUSULA). Asukastilaisuutta koskevia tietoja on myös Tuusulan kunnan verkkosivujen tapahtumakalenterissa [tapahtumat.tuusula.fi](#). Lisäksi asukastilaisuudesta ilmoitetaan lehti-ilmoituksella. Maanomistajille ja suunnittelualueen naapureille asukastilaisuudesta ilmoitetaan myös kirjeellä. Isännöitsijöitä ja asunto-osakeyhtiöiden puheenjohtajia pyydetään ilmoittamaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta osakkaille ja asukkaille.

Nähtävilläolon jälkeen valmistellaan kaavaehdotus ja se asetetaan nähtävälle, jolloin siitä voi jättää mielipiteen. Ehdotuksen nähtävälle asettamisesta julkaistaan kuulutus paikallislehdissä. Kaavoitettavan alueen ja lähialueen maanomistajille tiedotetaan kaavan vaiheesta kirjeitse julkisten nähtävilläolojen yhteydessä. Osalliset voivat jättää asemakaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana muistutuksen, jonka on oltava kirjallinen. Muistutukset ja lausunnot sekä niitä koskevat valmistellut vastineet liitetään kaavaselostukseen, jonka perusteella kuntakehityslautakunta, kunnanhallitus ja lopulta kunnanvaltuusto tekee päätöksen asemakaavaehdotuksesta. Kaavan voimaantulon kuulutus julkaistaan paikallislehdessä.

Mielipiteen tai muistutuksen jättäjä saa kirjallisesti pyytäessään tiedon kaavan etenemisestä kirjeitse.

Koko kaavaprosessin ajan kaavoituksen kotisivuilta, Tuusulan karttapalvelusta, löytyy tietoa kaavasta ja sen etenemisestä. Kaavoituksen etenemisen vaiheet ja osallistumismahdollisuudet on kuvattu viimeisellä sivulla.

Osalliset

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:

- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset
- Asiantuntijaviranomaiset
 - Tekninen lautakunta
 - Kasvatus- ja sivistyslautakunta
 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta
 - Lapsi- ja perheasiainneuvosto

- Tuusulan veden johtokunta / HSY
- Ikäihmisten neuvosto
- Vammaisneuvosto
- Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta
- Rakennusvalvontajaosto
- Helsingin Seudun liikenne HSL
- Uudenmaan liitto
- Auris Energia Oy kaasunjakelu
- Vantaan Energia Keski-Uusimaa Oy kaukolämpö
- Uudenmaan ELY -keskus
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- Väylävirasto
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä ▲ ▲
- Yrittäjäyhdistykset
 - Tuusulan yrittäjät
 - Uudenmaan yrittäjät
 - Helsingin kauppakamari
 - Tuusulan yrittäjänaiset
- Kehittämisyhteisöt
 - Hyrylän kehittämissuhteisto
- Kotiseutu- ja asukasjärjestys
 - Tuusula-Seura
- Tele- ja tietoliikenneliikenneyritykset:
 - Elisa
 - Telia
 - DNA
- Energiayritykset
 - Caruna Oy
 - Vantaan Energia Keski-Uusimaa Oy kaukolämpö
 - Auris Kaasunjakelu
 - Fortum Power and Heat Oy

Vaikutusten arviointi

Kaavan valmistelun yhteydessä arvioidaan kaavan toteuttamisen vaikutuksia muun muassa suunnittelu- ja lähialueen asukkaiden elinympäristöön ja elinoloihin, kulttuuriympäristöön, rakennettuun ympäristöön ja liikenteeseen, liikkumiseen, luonnonympäristöön, virkistykseen ja kaavata- louteen sekä laaditaan tarvittavat selvitykset kaavaratkaisun merkittävien vaikutusten arvioimiseksi. Vaikutusten arviointia suorittavat kaavan valmisteluun osallistuvat kunnan asiantuntijat sekä muut viranomaiset ja osalliset. Osalliset voivat osallistua arviointityöhön ottamalla yhteyttä suunnittelijaan, lausua mielipiteensä tai jättää muistutuksensa nähtävilläolon aikana.

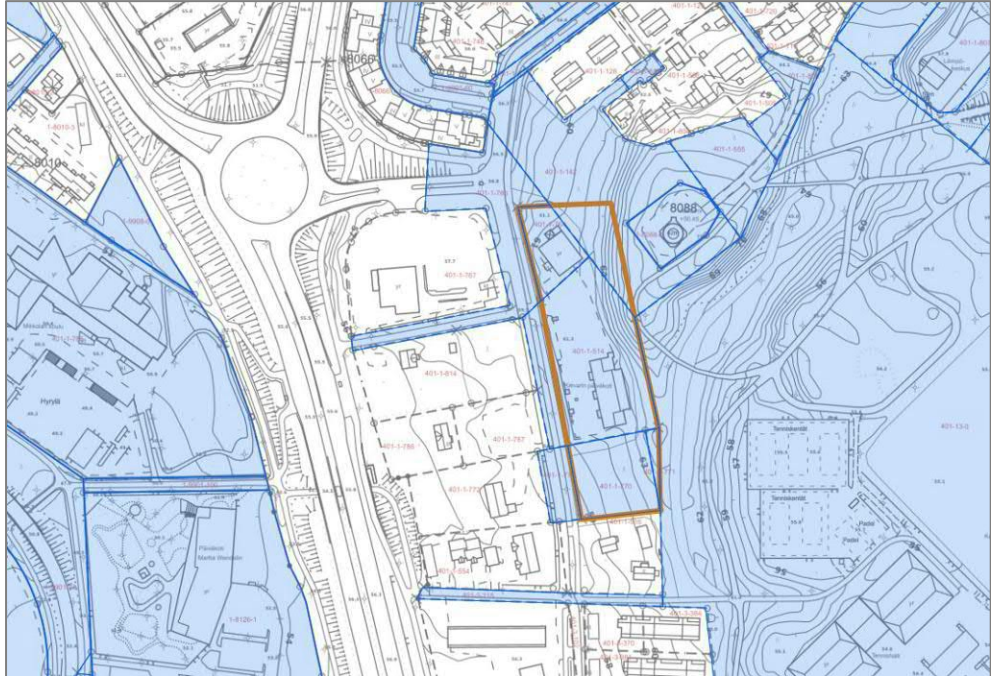
Suunnittelun taustatietoa

Suunnittelualueella on nykyisin Kievarin päiväkotia, maantason pysäköinti-alueita sekä vajaakäytöllä oleva seura- ja kerhorakennus Teatteri Mesta. Kievarin päiväkodin toiminta on muuttunut niin, että se on yhdessä Mikkolan päiväkodin kanssa osa tulevaa Kirkonkylän kampuksen päiväkotia. Kirkonkylän kampus, johon tulee päiväkotia ja suomen- ja ruotsinkielinen koulu, valmistuu syksyllä 2024 Kirkonkylän koulun entiselle tontille katuosoitteeseen Tuusulantie 131, joka sijaitsee oas-alueelta n. 2,7 kilometrin etäisyydellä. Lisäksi osana Tuusulan kehittyvää palveluverkkoa, uusi Martta Wendelinin 10-ryhmäinen päiväkotia on otettu käyttöön palvelemaan aluetta laajalti ja se on oas- ja kaava-alueelta noin 250 metrin etäisyydellä Tuusulanväylän länsipuolella oas-alueen ulkopuolella.

Nykyään oas-alueen eteläpuolella on yhden asunnon erillispientaloja. Kievarintien länsipuolella on muutamia erillispientaloja ja paritaloja omissa kiinteistöissään. Alueen tuntumassa itäpuolella on laaja urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU-8), jonka länsiosa oas-alueen puolella on merkitty alueen osaksi, joka tulee säilyttää puustoisena. Tuusulan urheilukeskus oas-alueen lähistöllä sen itäpuolella on laaja, monine liikuntamahdollisuuksineen. Oas-alueen ulkopuolella, siihen liittymättömänä, Kievarinpuiston virkistysalueen (VL) sisällä on yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue (ET), jossa on 42 metriä korkea Hyrylän vesitorni), noin 30 metrin päässä oas-alueen rajalta. Tori on Hyrylän taa-jaman keskeinen maamerkki, lähi- ja kaukonäkymissä. Suunnittelualueen maastonmuodot vaihtelevat. Kievarintien ja Kievarinpolun liittymästä kadut laskevat pohjoiseen ja etelään noin 1 - 2 metriä. Vesitorni oas-alueen ulkopuolella on rakennettu Kyytimiehenpuiston korkean kukkulan laelle, jonka rinteeseen suunnittelualue liittyy. Korkeuseroa on oas-alueen itäreunan jyrkässä rinteessä harjanteelta oas-alueen alimpiin osiin enimmillään noin 8 metriä.

Alueen on pääosin rakennettua ympäristöä ja sitä käytetty aktiivisesti, joten luonnontilaisuuden tekijöitä ei juurikaan esiinny, vaikka alueeseen kuuluu viheraluetta. Virkistysalueen (VL) sekä urheilu- ja virkistysalueen (VU-8) puusto on pääosin täysikasvuista. Oas-alueen pohjoisosassa kasvaa mäntyä ja kuusta sekä nuorta lehtipuuta. Länsirinteessä on sekapuustoista tuoretta kangasmetsää, eteläisimmän osan ollessa lehtipuuvaltaista. Oas-alueella koskevan luontoselvityksen (Faunatica, 2020) mukaan selvitysalueella ei rajattu arvokkaita luontotyyppejä tai tavattu huomionarvoisia kasvilajeja. Siksi maankäytön suunnittelua ei ole ollut syytä rajoittaa luonnon kannalta. Linnustollisesti merkittävin alue on oas-alueella luontoselvitysalueen pohjoisosassa, mutta kokonaisuutena vesitornin lähiympäristön selvitysalueella ei ole erityistä linnustosta johtuvaa suojeluarvoa, eivätkä siellä pesimäkaudella 2020 tavatut huomionarvoiset lajit edellytä suojelutoimia. Luontoselvityksen perusteella lepakoita ei ole syytä huomioida alueen maankäytön suunnittelussa,

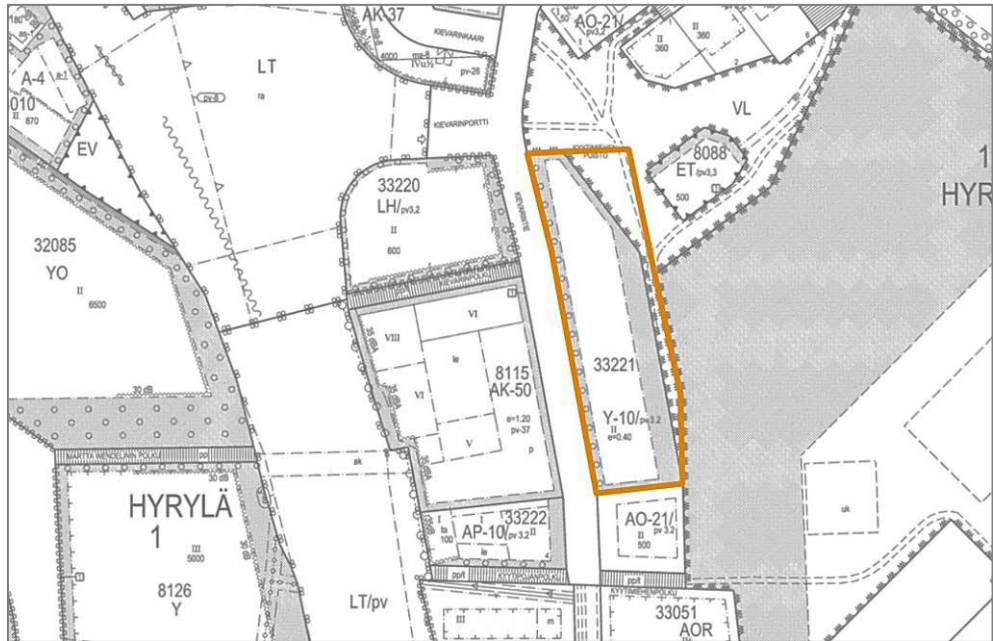
Oas-alue on pääosin Tuusulan kunnan omistuksessa. Vähäisesti osa Kievarintien katualueen länsiosaa on yksityisessä omistuksessa. Kunta valmistelee asemakaavan muutoksen perusteella mahdollisesti kyseeseen tulevan maankäytösopimuksen toimijoiden ja tontinomistajien kanssa käytävissä neuvotteluissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman aluerajaus (oranssi rajaviiva), pohjakarttaote ja maanomistusalueet (sinisellä rajaviivalla merkityt alueet ovat kunnan omistuksessa) (ei mittakaavassa) © Tuusulan kunta

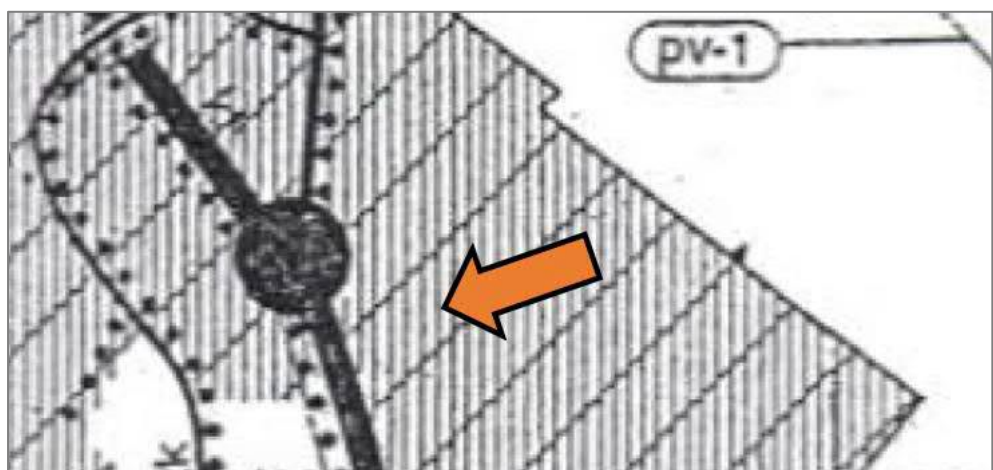
Alueella on voimassa kaksi asemakaavaa vuosilta 1989 ja 2005, joten osa alueesta on todettavissa vanhentuneeksi. Pääosa oas- ja kaavamuutosaluetta muodostuu yleisten rakennusten korttelialueesta (Y-10). Oas-alueeseen kuuluu vähäisemmin sen koillis- ja itäosassaan Kyytimiehenpuiston lähivirkistysaluetta (VL). Oas- ja kaava-alueeseen osin kuuluvalla ja sen ulkopuolisella Kyytimiehenpuiston lähivirkistysalueella (VL) on kaavaan merkittyjä ohjeellisia jalankulkureittejä, jotka kuitenkin maastossa poikkeavat kaavassa esitetyistä sijainneista. Kaavasunnittelun tavoitteena on edelleen tavoitteena mahdollistaa muuttumattomana jalankulkureitit lähivirkistysalueella (VL).

Oas-alueen ulkopuolella sen naapurikorttelissa Kievarintien länsipuolella on tullut hiljattain lainvoimaiseksi vuonna 2022 asemakaavamuutos "Kievarintie" nro 3478, jossa on asuinkerrostalojen korttelialue (AK-50) nykyisten neljän pientalokiinteistön kohdalla. Kerrostalojen rakennusten korttelille on osoitettu rakennusoikeuden enimmäismäärä tonttitehokkuusluvulla $e=1.8$, joka vastaa 11 831 k-m² kerrosalaa. Lisäksi kaavassa on annettu määräyksiä mm. myös melunhallintaan ja pohjaveden huomioimiseen.

Ote ajantasa-asetakaavasta (kunnan paikkatiedon verkkopalvelu 16.1.2023), osallistumis- ja arviointisuunnitelman aluerajaus (oranssi rajaviiva) (ei mittakaavassa) © Tuusulan kunta

Aluetta koskee **Hyrylän laajentumissuunnat –osayleiskaava**, joka on oikeusvaikutteinen paitsi liikenneverkkoa koskevilta osin. Oas- ja kaavamuutosalueita koskeva osayleiskaavan merkintä on: "Kaavakarttaan on merkitty esitystavan selkeyttämiseksi asemakaavoitetut alueet rasterimerkinnällä, joka ei ole käyttötarkoituserkintä tai muu alueen käyttöä ohjaava merkintä." Siihen liittyen voi todeta, että Harjulan Oas- ja kaavamuutoksen suunnittelualue kuuluu asemakaavoitettuun alueeseen, mille ei ole osoitettu käyttötarkoituserkintää osayleiskaavassa. Siten esimerkiksi asuinrakentamisen tavoittelu on osayleiskaavan mukainen ratkaisu.

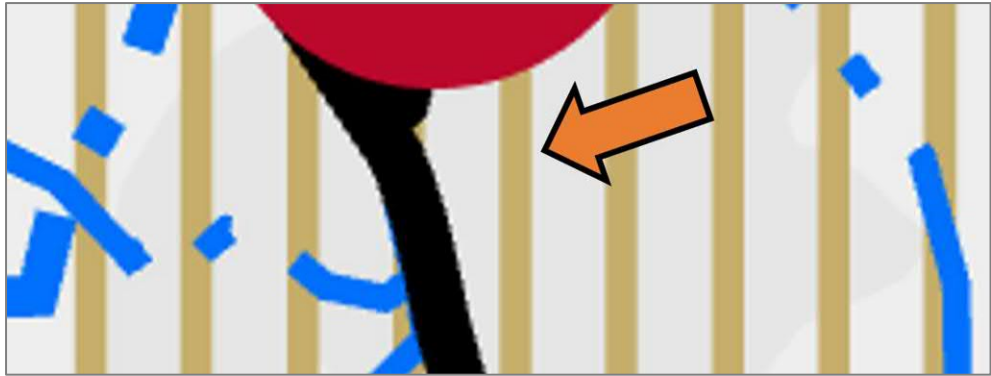
Ote Hyrylän laajentumissuunnat -osayleiskaavasta (KV 2001) sekä kaavaan kuuluvan nuolimerkintä osoittaa kaava-alueen ylimalkaisen sijainnin © Tuusulan kunta

Tuusulan yleiskaava 2040 on kunnanvaltuuston hyväksymä (14.11.2022, § 133) ja se ei vielä ole lainvoimainen. Yleiskaava 2040:ssa oas-alue on pääosin kerrostalovaltaista asuinalueita (AK), joka varataan asumiselle, Asuinkerrosalasta pääosa sijoittuu kerrostaloihin. Alueelle saa sijoittaa myös tehokkaita pientalokortteleita, asumiselle tarpeellisia lähipalveluita, virkistysalueita sekä ympäristöön soveltuvia työtiloja. Alueen kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa tulee parantaa kaupunkitilan viihtyisyyttä sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia. - Lisäksi oas-alueella on vähäisesti yleiskaavan Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (VU), joka varataan urheilu- ja virkistystoimintaa varten.

Ote Tuusulan yleiskaava 2040:stä (KVL 14.11.2022) sekä yleiskaavamerkintöihin kuumatunnetun osallistumis- ja arviointisuunnitelman aluerajaus (oranssi rajaviiva) (ei mitataavassa) © Tuusulan kunta

Uusimaa-kaava 2050:ssa (maakuntavaltuusto 25.8.2020) suunnittelualue sijoittuu keskustatoimintojen alueen tuntumaan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen alueelle. Merkinnällä osoitetaan merkittävä taajamatoimintojen vyöhyke, jonka yhdyskuntarakenteen kehittämällä ja tehostamisella on erityistä merkitystä koko maakunnan kehittämisen kannalta. Vyöhykkeen kehittämiseen liittyvät yksityiskohtaisemmat aluevaraukset ja muut alueidenkäyttöön liittyvät järjestelyt tutkitaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa asemakaavatasolla. Lisäksi aluetta koskee "Pohjavesialue Hyrylä, Rusutjärvi, Lahela, Hyrylä" -merkintä.

Ote Uusimaa kaava 2050:sta, maakuntavaltuusto 25.8.2020 (kuvassa voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisen yhdistelmän Uudenmaan liiton tulkinta 11.11.2021)) sekä kaavaan kuulumaton nuolimerkintä osoittaa kaava-alueen ylimalkaisen sijainnin (ei mittakaavassa)

Suunnittelualueetta koskevia suunnitelmia, selvityksiä ja päätöksiä:

- Asemakaavoituksen ja asemakaavamuutoksen käynnistämissopimus, luonnos, Harjula, JM Suomi Oy, KKL 19.1.2022
- Meluselvitys Kievarintie 17-19. Ramboll, 2022
- Hyrylän joukkoliikenteen laatukäytävä -selvitys, Yleiskaavatasoinen tarkastelu, Sitowise 2020
- Makkonen, H., Koskimies, P., Vasko, V. & Nieminen, M. 2020: Luontonselvitykset Tuusulan Hyrylässä Mesta-Harjulan alueella vuonna 2020. –Faunatican raportteja 55/2020. 25 s.
- Hyrylän pohjavesialueen antoisuusselvitys - Selvitys vedenoton ja kaavoituksen yhteensovittamisesta. Pöry, 6.7.2018
- Tuusulan kunnan valuma-alue- ja pienvesiselvitys, Pöry 2018 ja liitteet
- Kievarintie asemakaavamuutos nro 3478 (voim. 2022)
- Hyrylän pohjavesialueen antoisuusselvitys - selvitys vedenoton ja kaavoituksen yhteensovittamisesta, Pöry Oy, 2018
- Hyrylän pohjavesialueen suojelusuunnitelma, Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy, päivitys 2005
- Tuusulan Hyrylän ja Rusutjärven pohjavesialueiden suojelusuunnitelma - Päivitys, 2019, Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesien-suojeluyhdistys ry
- Hyrylän joukkoliikenteen laatukäytävä_-selvitys - SITOWISE, 2019
- Tuusulan historiallisen ajan muinaisjäännösinventointi, Museovierasto, Katja Vuoristo, 2009

Yhteystiedot

Asemakaavan valmistelu

Petteri Erling, asemakaava-arkkitehti, p. 040 314 3673,
petteri.erling@tuusula.fi,
Hyryläntie 16, PL 60, 04301 Tuusula

Kaavoituspäällikkö

Anne Olkkola, arkkitehti, p. 040 314 2014
Hyryläntie 16, PL 60, 04301 Tuusula

Liikenne

Taina Toivanen, suunnitteluinsinööri, p. 040 314 3523,
taina.toivanen@tuusula.fi

Kunnallistekniikka

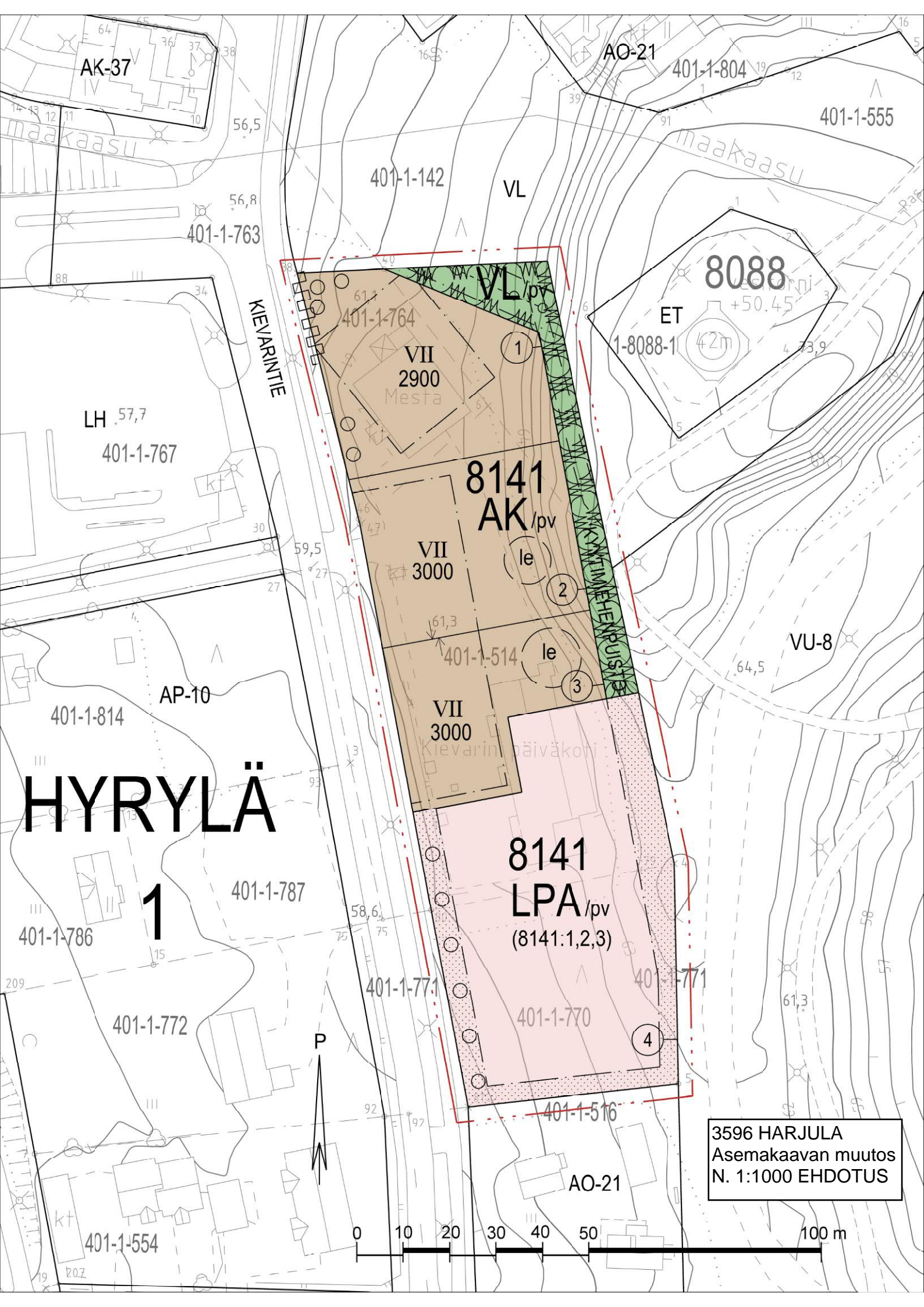
Tomi Hurme, suunnitteluinsinööri, p. 040 314 3568,
tomi.hurme@tuusula.fi
Suvi Honkanen, suunnitteluinsinööri, p. 040 314 3567,
suvi.honkanen@tuusula.fi

Asemakaavan viitesuunnittelu

Arkkitehtitoimisto Arkkigraf Oy,
Tomi Tulamo, arkkitehti SAFA FISE ARK 1835
p. 09-6214545, m. 050-5322559
tomi.tulamo@arkkigraf.fi

Kaavoituksen eteneminen

AK-37

AO-21

401-1-804

401-1-555

401-1-142

VL

8088

ET

1-8088-1

KIEVARINTIE

401-1-764

VII

2900

Mesta

(1)

LH 57,7

401-1-767

8141
AK /pv

VII

3000

(le)

(2)

AP-10

401-1-814

401-1-514

(le)

VII

3000

(3)

VU-8

HYRYLÄ

1

401-1-787

8141
LPA /pv

(8141:1,2,3)

401-1-786

401-1-771

401-1-771

401-1-770

(4)

401-1-772

P

401-1-516

AO-21

3596 HARJULA
Asemakaavan muutos
N. 1:1000 EHDOTUS

401-1-554

HARJULA

ASEMAKAAVAN MUUTOS

1. kunnanosa, Hyrylä

EHDOTUS

1:1000

Asemakaavan muutos koskee osaa korttelista 33221 ja lähivirkistysaluetta.

Asemakaavan muutoksella muodostuu kortteli 8141 sekä lähivirkistysalue.

Asemakaavan yhteydessä hyväksytään sitova tonttijako kortteliin 8141.

Tuusulan kunta
Kaavoitus

Petteri Erling, Asemakaava-arkkitehti

Anne Olkkola, kaavoituspäällikkö

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 54 a §:n (11.4.2014/323) asettamat vaatimukset.
Koordinaatisto/korkeusjärjestelmä: ETRS-GK25/N2000.

Tuusulassa

Markus Hakalin, paikkatietopäällikkö

Asemakaava on ollut maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtävillä xx.x.-xx.x.20xx.

Asemakaavakartan yhtäpitäväksi kunnanvaltuuston xx.x.20xx § x tekemän päätöksen kanssa todistaa:

Tuusulassa

Antti-Pekka Röntynen, hallintojohtaja,
Kunnanvaltuuston pöytäkirjanpitäjä

KKL	15.3.2023 § 28	KKL
MRA 30 §	23.3-23.4.2023	KH
KKL	13.9.2023	KH
KH		L.V
MRA 27 §		Voimaantulo
		3596

ASEMAKAAVAN MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET:

Asuinkerrostalojen korttelialue

Lähivirkistysalue.

Autopaikkojen korttelialue.

Suluissa olevat numerot osoittavat korttelin 8141 tontit 1-3, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.

Autopaikat on jäsennöitävä istutuksin pienempiin ryhmiin.

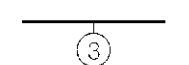
Autopaikoille saa rakentaa katoksia tarpeellisen määrän ja Kievarintien puoleisella osalla pysäköintipaikkoja vähintään 10 autopaikkaa on katettava.

3 metriä kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

1

Kunnanosan numero.

HYR

Kunnanosan nimi.

8141

Korttelin numero.

KYYTIMIEHENPUISTO

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

3000

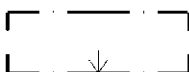
Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

VII

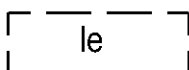
Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Rakennusala.

Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.

Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.

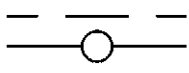
Istutettavan alueen osa.

Istutettava puurivi tai -ryhmä.

/pv

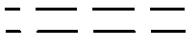
Koko kaava-alue sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella.

Johtoa varten varattu alueen osa.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Ohjeellinen jalankulkureitti.

YLEISET MÄÄRÄYKSET

Lisäkerrosaloina voidaan rakentaa

kerhohuoneita, liike- kahvila-, ravintola- ja palvelutiloja, asuntojen ulkopuolisia asumista palvelevia ulkoiluväline-, irtaimisto- ja lastenvaunuväline-, talovarastoja, jätehuoltotiloja, talopesuloita, kuivaushuoneita, väestönsuojia, talosaunaosastoja, hormeja, kuiluja, ulkoseinän enemmän kuin 250 mm paksuja osia, porrashuoneen kullakin tasolla 15 m² ylittäviä osia, porrashuoneen välipohjien aukkoja sekä kaikkia kiinteistötekniisiä tiloja niiden sijainnista riippumatta. Edellä lueteltuja lisäkerrosaloja saa rakentaa enintään 25 % korttelialueen yhteenlasketusta rakennusoikeudesta. Lisäkerrosaloja varten ei tarvitse rakentaa autopaikkoja eikä väestönsuojaa.

Porrashuoneiden lisäkerrosaloja saa rakentaa edellyttäen, että tilaan on järjestettävissä luonnonvaloa kattoikkunalla, ulkoseinän ikkunalla tai lasiovella, mitä saa arvioida myös kerroksittain porrashuonekokonaisuudessa siihen mahdollisesti liittyvine kulkukäytävineen.

Parvekkeita ja sisäänkäyntikatoksia saa rakentaa myös rakennusalojen ulkopuolelle tontilla.

Rakennusten pääjulkisivuvärisävyn ja -materiaalin on oltava vaalea tiilipinta. Tehosteina voi vähäisemässä määrin käyttää muita materiaaleja ja värejä. Parveketaustaseinissä saa käyttää kaikkia materiaaleja. Talojen alimpien tasojen julkisivut on suunniteltava ylempien tasojen ja kerrosten julkisivuista selkeästi poikkeavana. Pääjulkisivumateriaalien värit saavat poiketa talokohtaisesti keskenään, mutta niiden on silti muodostettava selkeä ja johdonmukainen kokonaisuuden vaikutelma kaavan korttelialueilla. Tiilien, tiililaattojen ja tiililaattapintaisten betonielementtien saumojen on oltava pääjulkisivumateriaalina käytetyn tiilen värisiä.

Parvekekaiteet eivät saa olla kirkasta läpinäkyvää lasia.

Jokaisella asunnolla on oltava parveke tai suojattu asuntopiha tai terassi.

Rakennuksen alimmalla tasolla olevan asuinhuoneen lattian on oltava vähintään 0,7 metriä viereisen katualueen pinnan yläpuolella.

AK-kortteliin 8141 saa rakentaa piha-alueille ja rakennusalojen ulkopuolelle asuinrakennuksista erillisiä varastoja lisäkerrosaloina sekä katoksia yhteensä enintään 300 m² polkupyöriä, ulkoiluvälineitä, jätteidenkeräilyä sekä ulko-oleskelua varten.

Lämmintä irtaimistovarastoa on rakennettava 2h+k ja sitä pienemmissä asunnoissa vähintään 2 m²/asunto sekä sitä suuremmissa asunnoissa vähintään 3 m²/asunto. Ulkoiluvälinevarastoa on rakennettava 2h+k ja sitä pienemmissä asunnoissa vähintään 1,5 m²/asunto sekä sitä suuremmissa asunnoissa vähintään 2 m²/asunto.

Ulkoiluvälinevarastoja on rakennettava vähintään:

1-2 asuinhuoneen asuntoja varten 1,5 m²/ asunto

3 asuinhuoneen tai sitä suurempia asuntoja varten 2,0 m²/asunto

Irtaimistovarastoja on rakennettava vähintään:

1-2 asuinhuoneen asuntoja varten 2,0 m²/ asunto

3 asuinhuoneen tai enemmän asuntoja varten 3,0 m²/ asunto

Riittävät kulkureiteiltä aurattavan lumen varastointipaikat on suunniteltava tontille. Alueella on mahdollisuuksien mukaan säilytettävä täysikasvuisia puita, mutta niiden on liityttävä luontevasti osaksi piha- tai istutussuunnitelmaa.

Tonttien rajalla ei tarvitse rakentaa palomuuria kiinni toisiinsa rakennetuissa asuinrakennuksissa.

Alueelle on laadittava hyväksyttävä esteettömyys selvitys ennen rakennusluvan myöntämistä.

AUTO- JA POLKUPYÖRÄPAIKKOJEN VÄHIMMÄISMÄÄRÄT:

AK-korttelialue 1 ap/100 k-m² pääkäyttötarkoituksen mukaista kerrosalaa tai vähintään 0,8 ap/asunto.

Liike-, kahvila-, ravintola- ja palvelutilat 1 ap/50 k-m².

Asuinkorttelialueen toteutuessa vuokratuotantomuotoisena, pysäköintipaikkoja saa rakentaa vaadittua pysäköintipaikkojen vähimmäismäärää 10 % vähemmän. Pysäköintipaikkojen ollessa yhtiön asukkaiden vapaasti valittavissa ja käyttäjän kannalta nimeämättömiä, pysäköintipaikkoja saa rakentaa vaadittua vähimmäismäärää 10 % vähemmän.

AK-korttelin 8141 autopaikkoja saa sopimuksella osoittaa asemakaavan autopaikkojen korttelialueelle (LPA) tonttijaosta riippumatta.

Korttelialueilla on oltava polkupyörien säilytyspaikkoja vähintään 1 pp/40 asunto-k-m² maantasossa tai maantason kerroksessa. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet on sijoitettava katettuihin ja lukittuihin tiloihin. Ulkona olevien polkupyöräpaikkojen varustuksen on mahdollistettava polkupyörän lukitseminen rungosta.

UUSIUTUVAN ENERGIAN TUOTANTOLAITTEET

Uusiutuvan energian tuotantolaitteiden rakentaminen katto- ja julkisivupinnoille on sallittua. Laitteet on integroitava rakennusten arkkitehtuuriin ja ulkonäköön sopivaksi.

POHJAVEDEN SUOJELU JA HULEVESIEN HALLINTA

-Tärkeä pohjavesialue. Alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti pohjaveden määrään, laatuun tai virtausolosuhteisiin.

-Alueella ei saa säilyttää irrallaan tai varastoida nestemäisiä polttoaineita eikä muita pohjavettä likaavia aineita.

-Tontin ja rakennuksen kuivatustaso ei saa olla pohjaveden pinnan alapuolella.

-Rakennukset tulee perustaa niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen eikä virtauksiin. Rakentamisen takia ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista, mikä tulee huomioida perustamistapaa valittaessa.

-Pohjavesialueella ei saa rakentaa maalämpökaivoja tai -kenttiä, eikä öljypohjaiseen lämmitykseen tarkoitettuja polttoainesäiliöitä.

-Katoilta ja piha-alueelta kertyvät puhtaaksi luokiteltavat hulevedet tulee viivyttaa ja imeyttää alueella, periaatteella 1 m³ vettä jokaista 100 m² läpäisemätöntä pintaa kohden.

Rakenteessa tulee olla suunniteltu ylivuoto kiinteistöjen alueella syntyvien hulevesien johtamiseksi hulevesiviemäriin.

-Huleveden viivytys- ja imeytysrakenteet tulee suunnitella niin, että ne tyhjäntyvät sateen loputtua seuraavan 24 tunnin kuluessa.

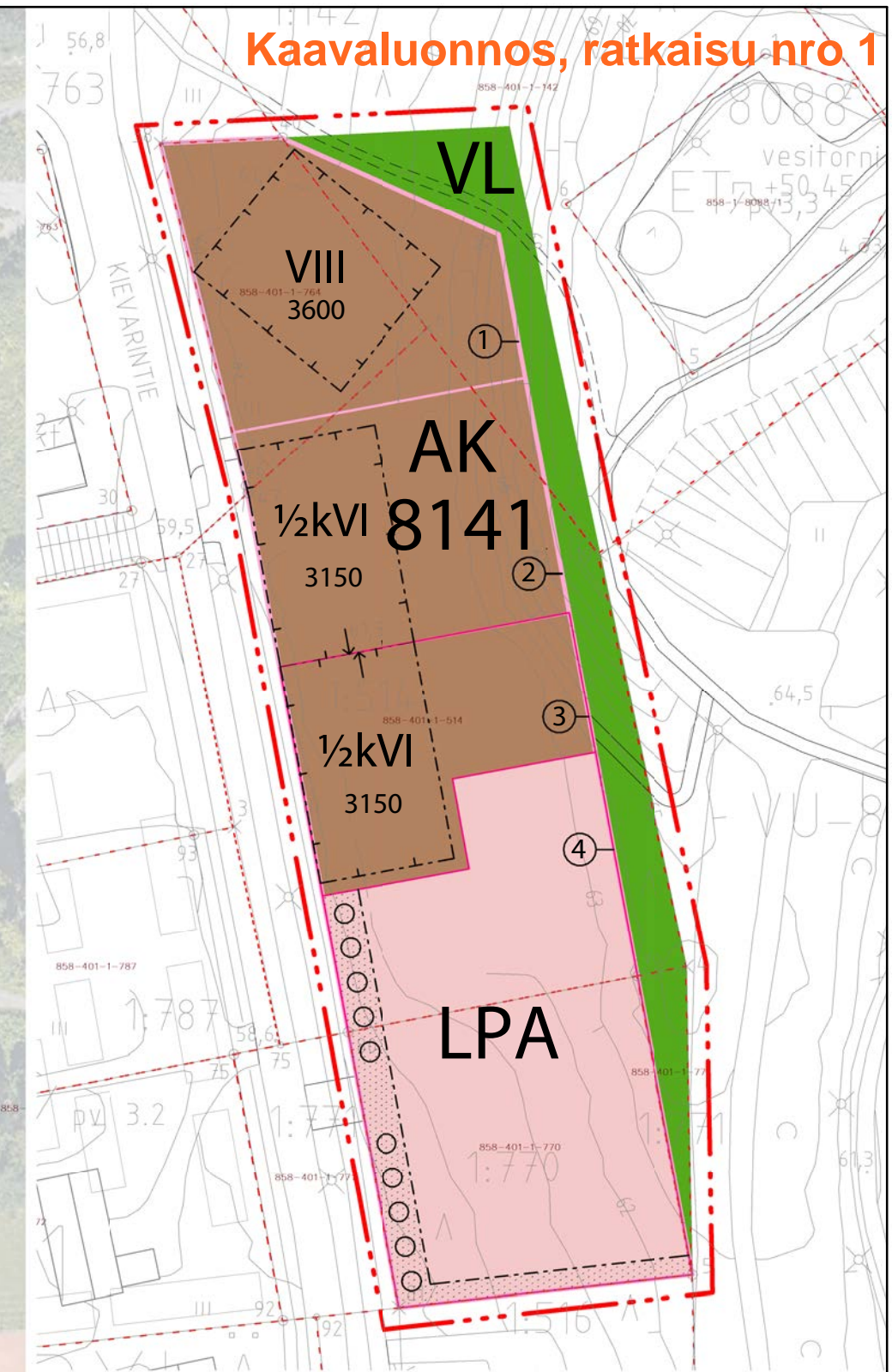
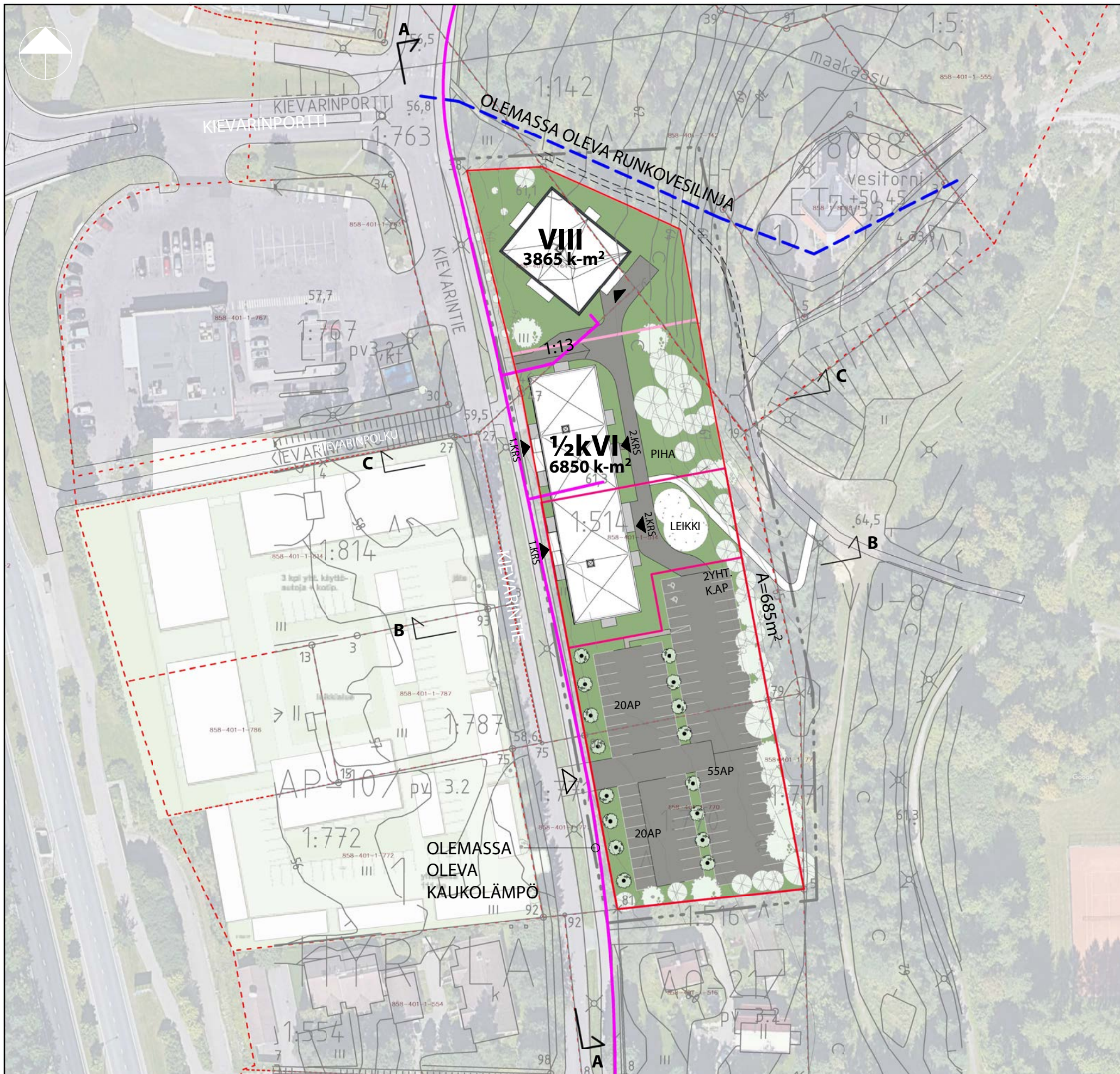
-Ei-imeytyskelpoiset hulevedet on johdettava suoraan hulevesijärjestelmään.

-Rakennuslupa-asiakirjoihin on liitettävä selvitys pohja- ja hulevesien hallinnasta.

Rakennuslupahakemuksen yhteydessä on esitettävä suunnitelma rakentamisen aikaisesta pohja- ja hulevesien hallinnasta.

-Viherkattojen rakentaminen hulevesien viivyttämiseen on suositeltua.

Kaavaluonnos, ratkaisu nro 1

LAAJUUSTIEDOT:

PISTETALO:		LAMELLITALO:		YHTEENSÄ:	
BRUTTOALA:	4008	BRUTTOALA:	7077	BRUTTOALA:	11085
AS-KEM:	3540	AS-KEM:	6135	AS-KEM:	9675
APUTILA KEM:	322	APUTILA KEM:	713	APUTILA KEM:	1035
ASUNTOJA:	51 kpl	ASUNTOJA:	86 kpl	ASUNTOJA:	137 kpl
HUONEISTOALA:	3025	HUONEISTOALA:	5075	HUONEISTOALA:	8100
KESKI P-A:	59,3	KESKI P-A:	59,0	KESKI P-A:	59,1
				AUTOPAIKKOJA:	91 ap
				LE-AP:	2 le-ap
				YHTEISK-AP:	2 ap

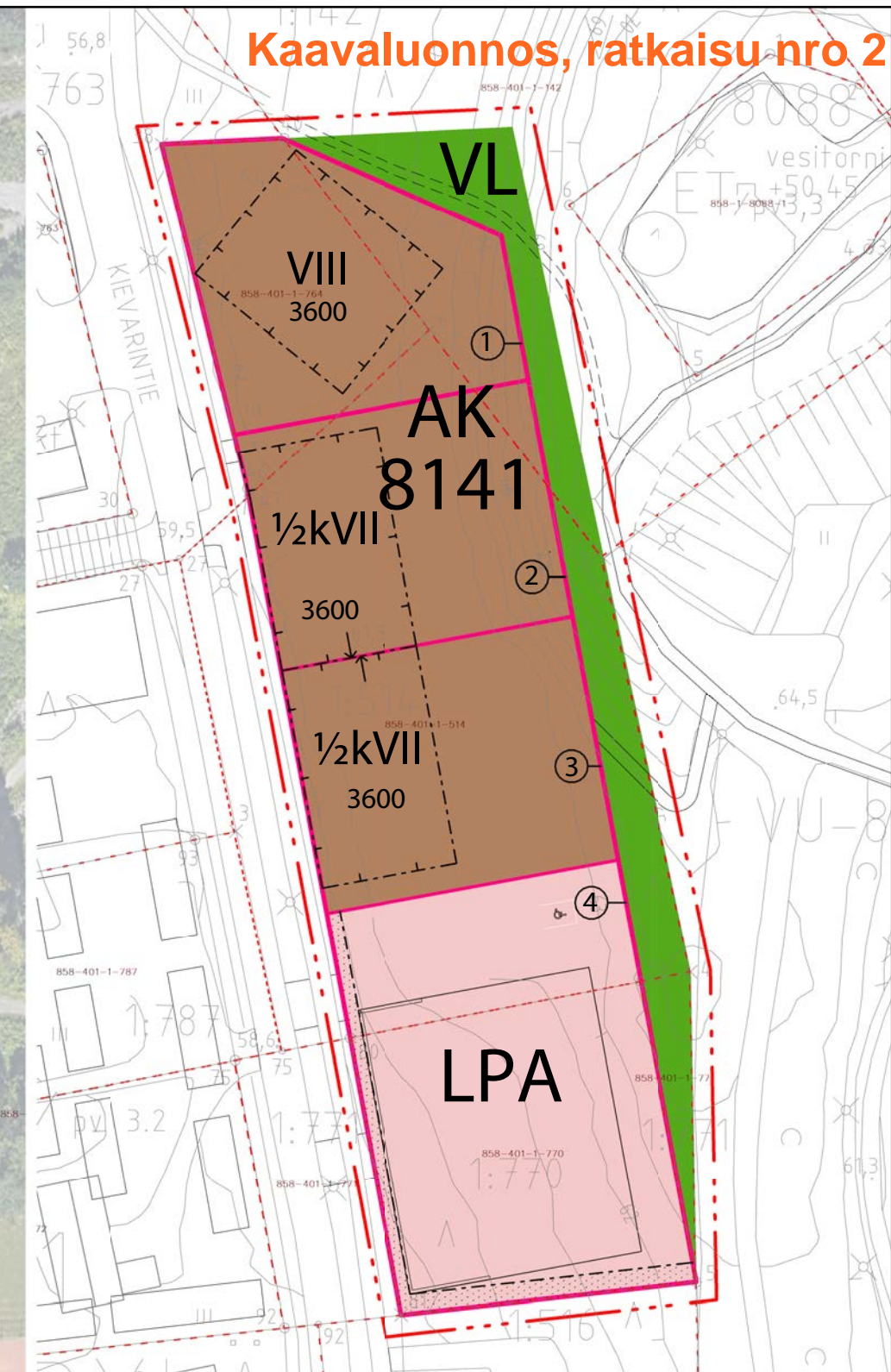
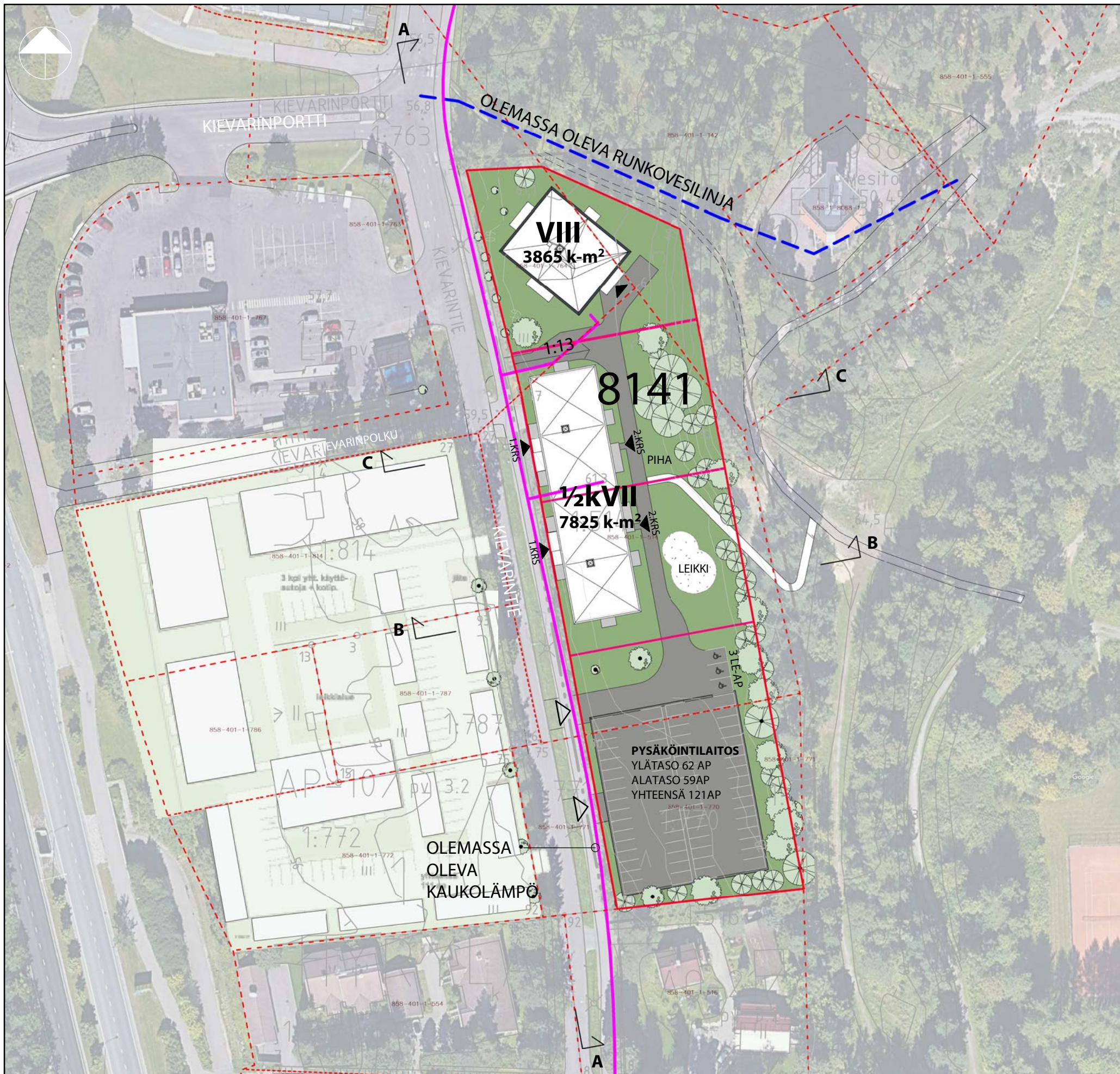
Ilmakuva: Maanmittauslaitoksen 11/2021 aineistoa

ARKKIGRAF

**HARJULA K8141 T1-3
ASEMAPIIRROS**

**LUONNOS VE1
1 : 1000**

1-1

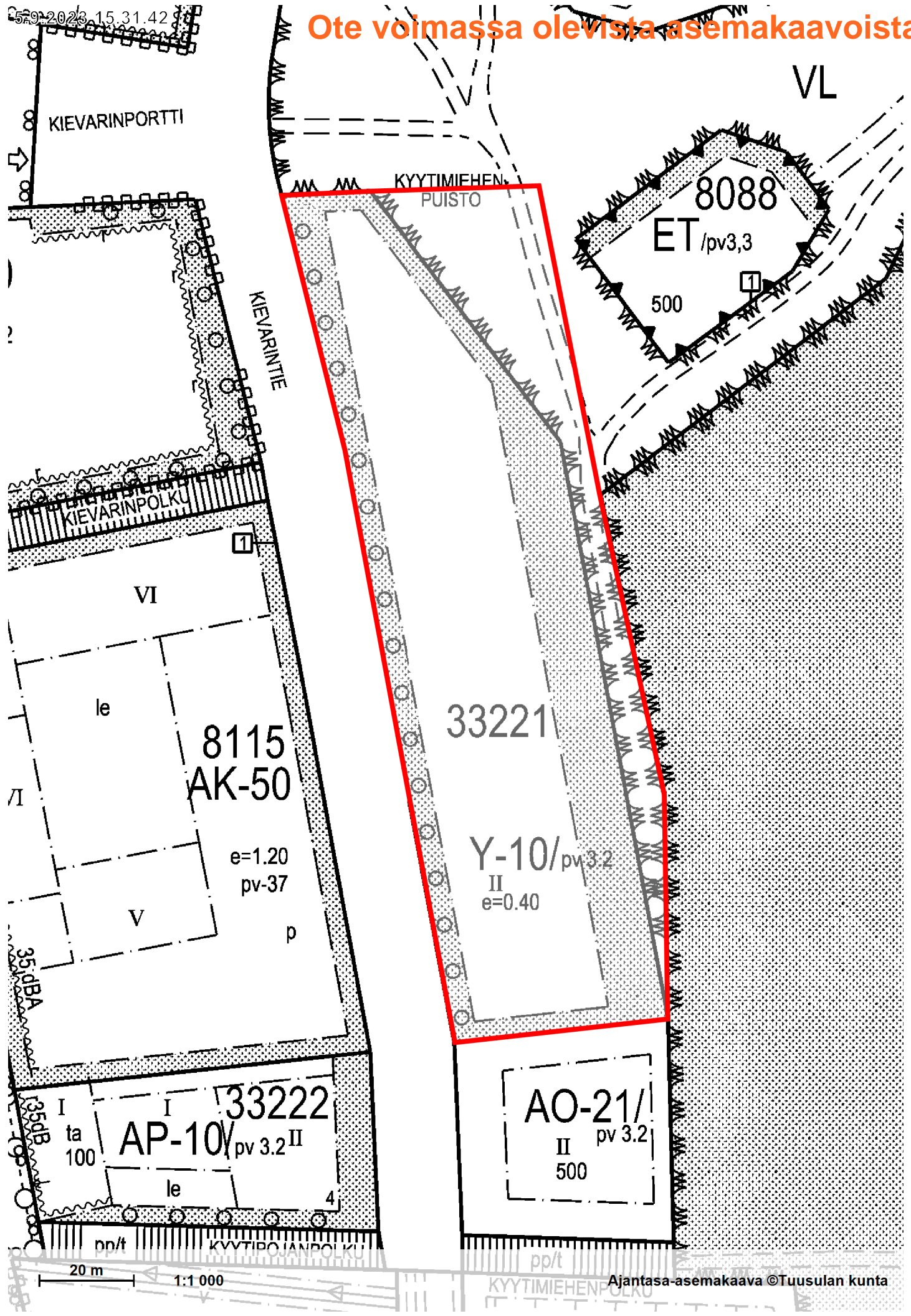

LAAJUUSTIEDOT:

PISTETALO:		LAMELLITALO:		YHTEENSÄ:	
BRUTTOALA:	4008	BRUTTOALA:	8088	BRUTTOALA:	12096
AS-KEM:	3540	AS-KEM:	7110	AS-KEM:	10650
APUTILA KEM:	322	APUTILA KEM:	713	APUTILA KEM:	1035
ASUNTOJA:	51 kpl	ASUNTOJA:	100 kpl	ASUNTOJA:	151 kpl
HUONEISTOALA:	3025	HUONEISTOALA:	5900	HUONEISTOALA:	8925
KESKI P-A:	59,3	KESKI P-A:	59,0	KESKI P-A:	59,1
				AUTOPAIKKOJA:	121 ap
				LE-AP:	3 le-ap

Ilmakuva: Maanmittauslaitoksen 11/2021 aineistoa

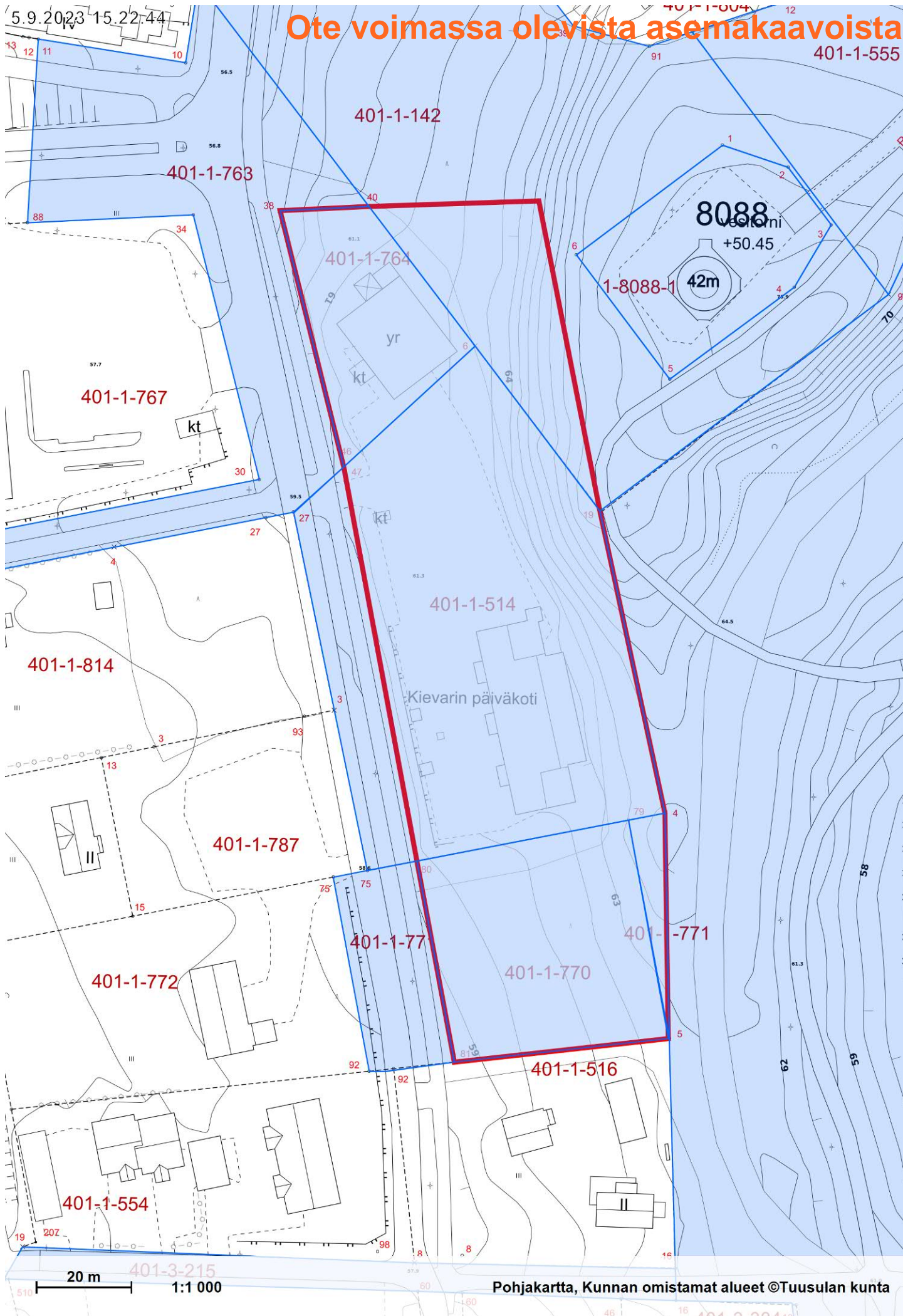
Ote voimassa olevista asemakaavoista

5.9.2023 15:22:44

Ote voimassa olevista asemakaavoista

401-1-555

401-1-142

401-1-763

401-1-764

401-1-767

401-1-814

401-1-787

401-1-772

401-1-771

401-1-770

401-1-516

401-1-554

20 m

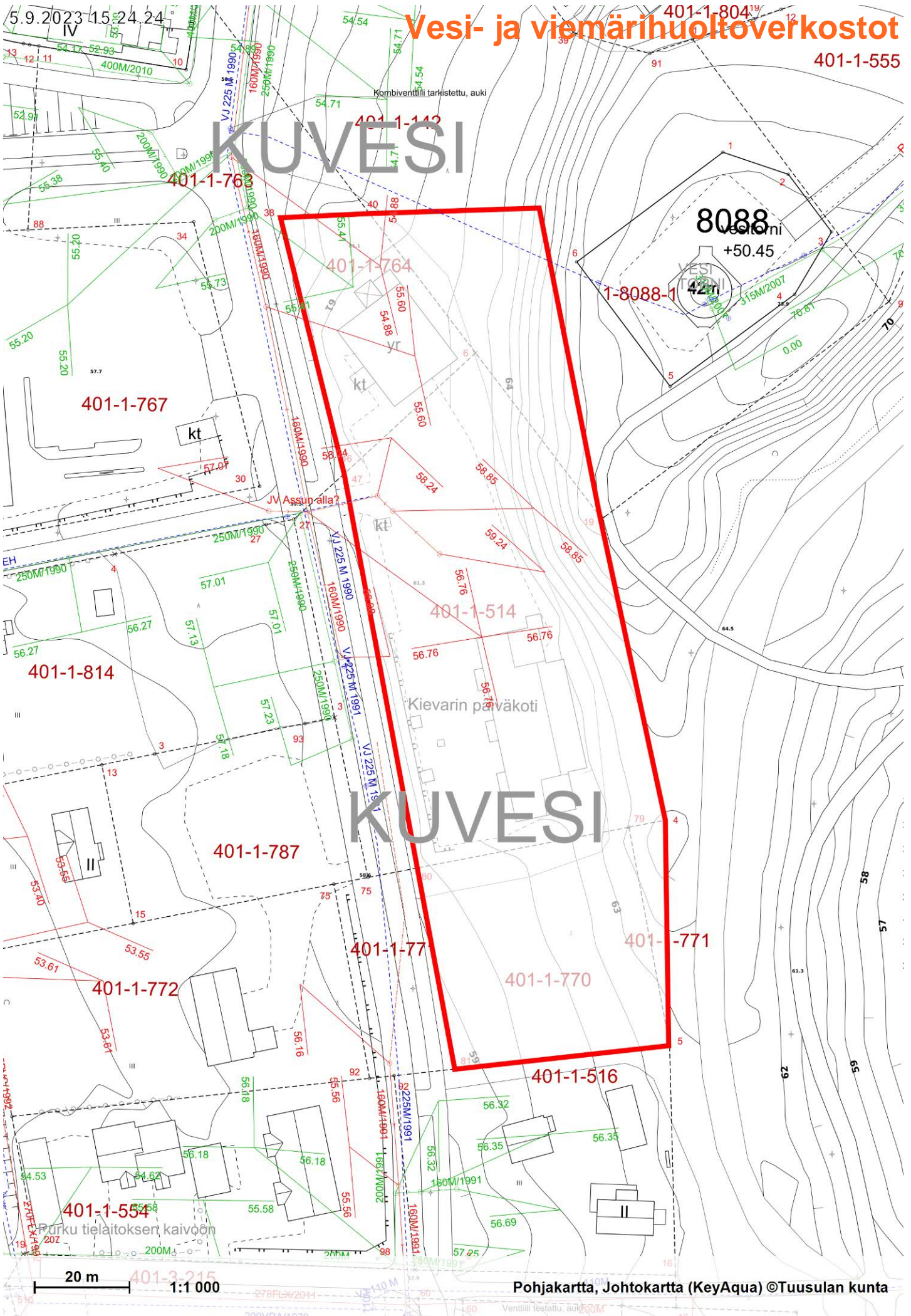
401-3-215

1:1 000

Pohjakartta, Kunnan omistamat alueet ©Tuusulan kunta

Vesi- ja viemärihuoltoverkostot

401-1-555

20 m

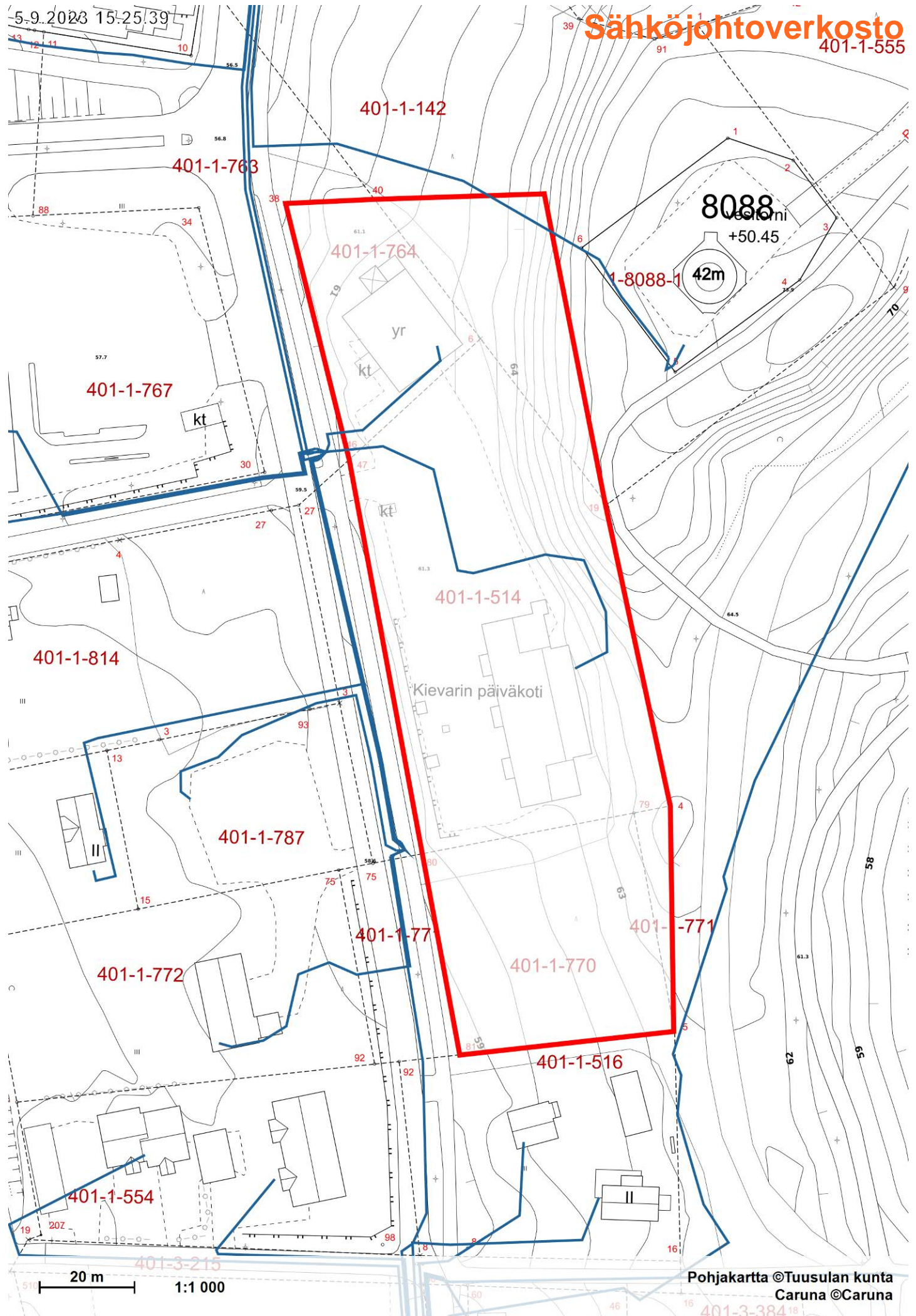
1:1 000

Pohjakartta, Johtokartta (KeyAqua) ©Tuusulan kunta

5.9.2023 15:25:39

Sähköjohtoverkosto

401-1-555

8088
+50.45

42m

Kievarin päiväkoti

20 m
1:1 000

Pohjakartta ©Tuusulan kunta
Caruna ©Caruna

5.9.2023 15.26.42

Kaukolämpöverkosto

401-1-555

8088
+50.45

1-8088-1
42m

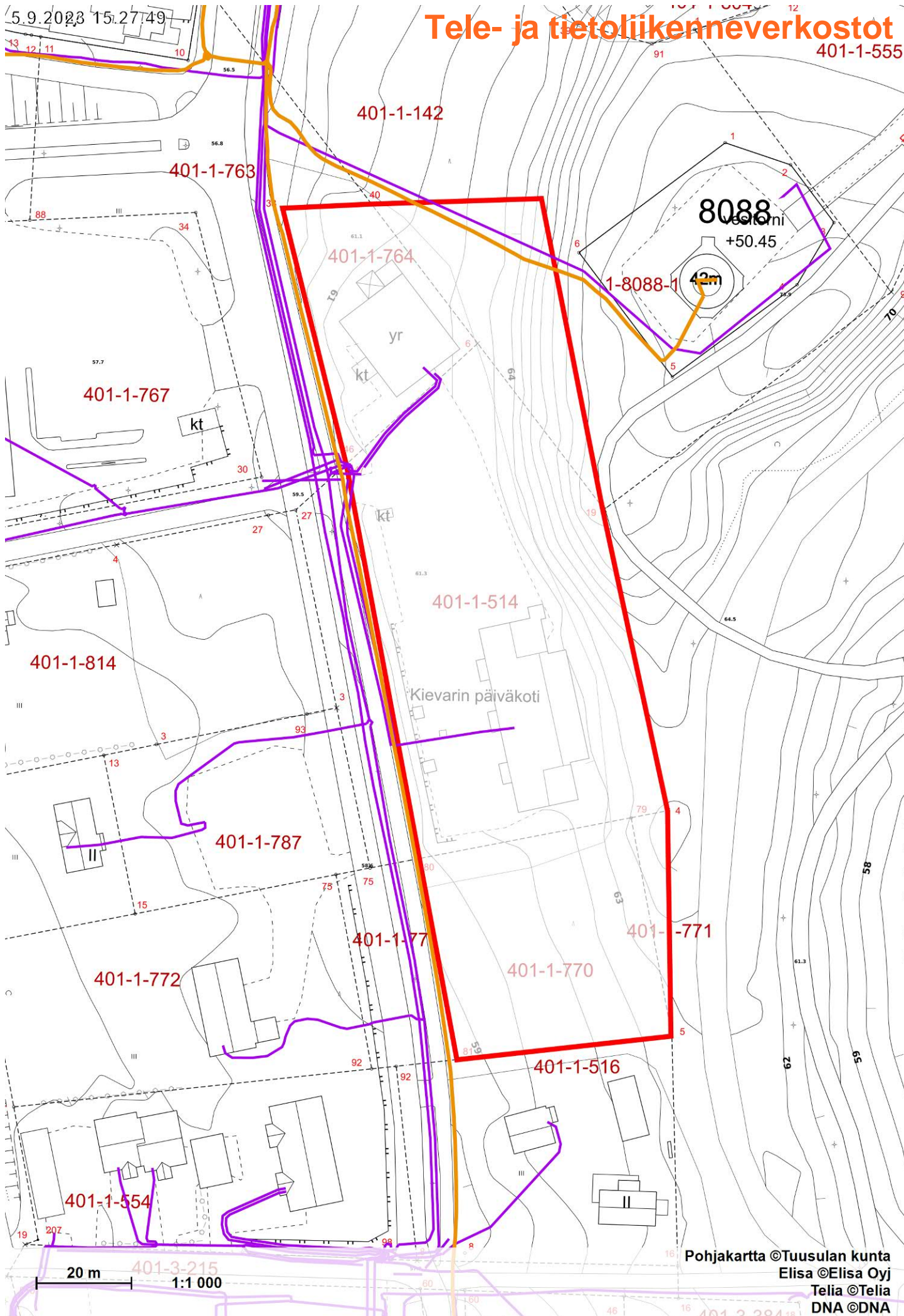
Kievarin päiväkoti

20 m
1:1 000

5.9.2023 15:27:49

Tele- ja tietoliikenneverkostot

401-1-555

20 m 401-3-215 1:1 000

Pohjakartta ©Tuusulan kunta
 Elisa ©Elisa Oyj
 Telia ©Telia
 DNA ©DNA

Vastaanottaja
JM Suomi Oy
Anniina Korkeamäki

Asiakirjatyyppi
Meluselvitys

Päivämäärä
23.11.2022

**ASEMAKAAVAN MUUTOS KIEVARINTIE 17-19,
HYRYLÄ**
MELUSELVITYS

ASEMAKAAVAN MUUTOS KIEVARINTIE 17-19, HYRYLÄ, MELUSELVITYS

Päivämäärä **23.11.2022**
Laatija **Jenni Saarelainen**
Tarkastaja **Jari Hosiokangas**

Viite **1510074087**

SISÄLTÖ

1.	Johdanto	1
2.	Lähtötiedot	1
2.1	Maastomallin lähtötiedot	2
2.2	Liikennelähtötiedot	2
3.	Melun ohjearvot	2
4.	Melulaskennat	3
5.	Tulokset ja johtopäätelmät	3
	LIITTEET	4

1. JOHDANTO

Työssä laadittiin meluselvitys Hyrylään, Kievarintie 17-19 asemakaavan muutoshanketta varten. Selvityksen tarkoituksena on tutkia asemakaava-alueen liikennemelutilanne.

Työssä selvitetään laskennallisesti mallintamalla suunnittelukohteen ulkopihoille ja rakennusten julkisivuihin kohdistuva tieliikenteen melu. Melulähteenä huomioitiin Tuusulanväylä, Kievarinportti sekä Kievarintie. Mallinnus tehtiin nyky- ja ennusteliikenteen mukaisessa tilanteessa, huomioiden kaavaluonnoksen mukainen rakennusmassoittelu. Vaiheistusta varten huomioitiin myös Kievarintien länsipuolen mahdollinen muutos.

Meluselvitysalueen sijainti on esitetty kuvassa 1.1.

Kuva 1.1. Meluselvityskohteen sijainti sinisellä.

Meluselvitys on tehty JM Suomi Oy:n toimeksiannosta, yhteyshenkilönä on ollut tilaajan puolelta Anniina Korkeamäki.

Työstä on Ramboll Finland Oy:ssä vastannut projektipäällikkö Jenni Saarelainen.

2. LÄHTÖTIEDOT

Melumallinnus on tehty SoundPLAN 8.2 – ohjelmistolla käyttäen ohjelmaan sisältyvää pohjoismaista tieliikennemelun laskentamallia (RTN96). Laskentaohjelma laskee melun leviämisen 3D-maastomallissa huomioiden mm. etäisyysvaimentumisen, maastonmuodot, rakennukset, melues-teet ja heijastukset. Lisätietoa ohjelmistosta on saatavilla osoitteessa www.soundplan.eu.

2.1 Maastomallin lähtötiedot

Maastomallin lähtötiedot on koottu Maanmittauslaitoksen aineistosta. Maastomallin muodostamiseen on käytetty 2m -korkeusmallia ja maastotietokantaa. Muut tässä työssä tarvittavat lähtötiedot on saatu arkkitehtitoimisto Arkkigrafilta 3.11.2022.

Maastomalli sisältää maastonmuodot pistepilvenä sekä lisäksi rakennukset ja muut akustisesti korvat pinnat.

2.2 Liikennelähtötiedot

Laskennassa on huomioitu liikenneväylät nykyisellä sekä vuoden 2050 ennusteliikenteellä. Liikennetiedot on mallinnettu Rambollissa tämän työn yhteydessä. Liikennetiedot on esitetty taulukossa 2.2.1.

Taulukko 2.2.1. Liikennetiedot

Katu	KAVL 2020	KAVL 2050	Nopeus km/h	Raskas%
Tuusulanväylä	30 200	36 800	50	4
Kievarinportti	1 000	1 200	50	6
Kievarintie	400	400	30	3

3. MELUN OHJEARVOT

Valtioneuvosto on antanut päätöksen yleisistä melutason ohjearvoista (VNp 993/92). Päätöstä sovelletaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä. Päätöksen mukaan melutaso ei saa ylittää taulukossa 3.1 esitettyjä arvoja. Melutason yksikkö on desibeli, ja sen lyhenne on dB.

Taulukko 3.1. VNp 993/92 mukaiset yleiset melutason ohjearvot.

	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso), L_{Aeq} enintään	
	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
ULKONA		
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50/45 dB ^{1) 2)}
Loma-asumiseen käytettävät alueet ⁴⁾ , leirintäalueet, virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB ³⁾
SISÄLLÄ		
Asuin-, potilas- ja majoitus-huoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

¹⁾ Uusilla alueilla melutason yöohjearvo on 45 dB.

²⁾ Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei sovelleta yöohjearvoa.

³⁾ Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.

⁴⁾ Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan soveltaa asumiseen käytettävien alueiden ohjearvoja

Ohjearvon määrittely tarkoittaa keskiäänitasa eli ekvivalenttiäänitasa koko ohjearvon aikavälillä. Siten lyhytaikaiset ohjearvon ylitykset eivät välttämättä aiheuta päätöksessä tarkoitetun ohjearvon ylittymistä, mikäli aikaväli sisältää vastaavasti myös hiljaisempia ajanjaksoja.

Selvityskohteessa sovelletaan ulko-oleskelualueiden meluohjearvona päivällä 55 dB ja yöllä 45 tai 50 dB. Liikenteen vuorokausijakaumasta johtuen tieliikenteen yöajan keskiäänitasot ovat tässä kohteessa n. 7 dB alhaisemmat kuin päivällä, joten uusien alueiden yöajan ohjearvo 45 dB muodostuu määrääväksi ulko-oleskelualueiden melutilannetta arvioitaessa.

4. MELULASKENNAT

Melulaskennat on tehty siten, että tuloksia voidaan verrata valtioneuvoston päätöksen mukaisiin päivä- (klo 07-22) ja yöajan (klo 22-07) ohjearvoihin.

Melutasot laskettiin ulkoalueiden melutilanteen arvioimiseksi Suomessa sovellettavan käytännön mukaisesti 2 m korkeudelle maanpinnasta.

Käytetyt laskentaparametrit olivat:

- Ohjelma: SoundPlan 8.2
- Menetelmä: RTN96 (tieliikenne)
- Äänen heijastukset: 3. kertaluokka
- Laskentasäde: 5000 m
- Laskentaruudukko: 5 m x 5 m

Lisäksi mallinnettiin kaava-alueelle suunniteltujen asuinrakennusten julkisivuihin kohdistuva melutaso. Mallinnus tehtiin kaikkiin kerroksiin, ja tuloksena on esitetty suurin melutaso.

Melumallinnuksen menetelmätarkkuus on yleensä noin ± 2 dB.

5. TULOKSET JA JOHTOPÄÄTELMÄT

Melulaskennan tulokset on esitetty raportin liitteenä olevissa kuvissa 1-6. Tässä on esitetty sanallisesti laskennan tulokset ja niiden pohjalta suositukset. Päiväajan ohjearvo 55 dB ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen ja uusien alueiden yöohjearvo 45 dB vaaleanvihreästä värivyöhykkeestä alkaen. Täydennysrakentamiskohteiden ja olemassa olevan vanhan asutuksen yöohjearvo 50 dB ylittyy tummanvihreästä värivyöhykkeestä alkaen.

Työssä laadittiin melumallilaskelmiin perustuen kaava-alueen liikennemeluselvytys. Selvityksessä tutkittiin alueen melutilanne nykyisessä sekä vuoden 2050 liikennetilanteessa. Ennustetilanteessa mallinnettiin nykyiset ja kaavamuutosten mahdollistamat rakennusmassat. Lisäksi mallinnettiin vaiheistuksen tueksi Kievarintien länsipuolelle suunnitellut uudet massat.

Kaavamuutosalueella melun ohjearvot ylittyvät vain aivan Kievarintien reunassa. Suunniteltujen asuinrakennusten piha-alueille jää riittävästi melulta suojattua aluetta sekä päivä- että yöajan tilanteissa. Suunniteltu le-alue jää melun ohjearvojen alle kokonaisuudessaan kaikissa mallinnetuissa tilanteissa. Mikäli liikenneväylien suuntaan avautuville julkisivuille sijoitetaan oleskeluun tarkoitettuja parvekkeita, tulee ne lasittaa tarkoituksenmukaisesti niin, että melun ohjearvot eivät ylity.

Rakennusten julkisivuihin kohdistuu enimmillään 58 dB päiväajan melutaso, jolloin julkisivun ääneneristävyyden tulee olla vähintään 23 dB. Alin ääneneristävyyden kaavamerkintä on yleensä 30 dB, joten rakennuksille ei ole välttämätöntä laittaa ääneneristävyyden kaavamerkintää.

Lähtötietojen tai suunnitelmien oleellisesti muuttuessa tulee tämä selvitys päivittää.

LIITTEET

Liitekuvia on 6 kappaletta, ja ne sisältävät melulaskennan tulokset. Kuvien keskeinen sisältö on kerrottu meluselvityksen luvussa 5.

Kuva 1. Päiväajan keskiäänitaso L_{Aeq} 07-22 Nykytilanteessa 2020

Kuva 2. Yöajan keskiäänitaso L_{Aeq} 22-07 Nykytilanteessa 2020

Kuva 3. Päiväajan keskiäänitaso L_{Aeq} 07-22 Ennustetilanteessa 2050

Kuva 4. Yöajan keskiäänitaso L_{Aeq} 22-07 Ennustetilanteessa 2050

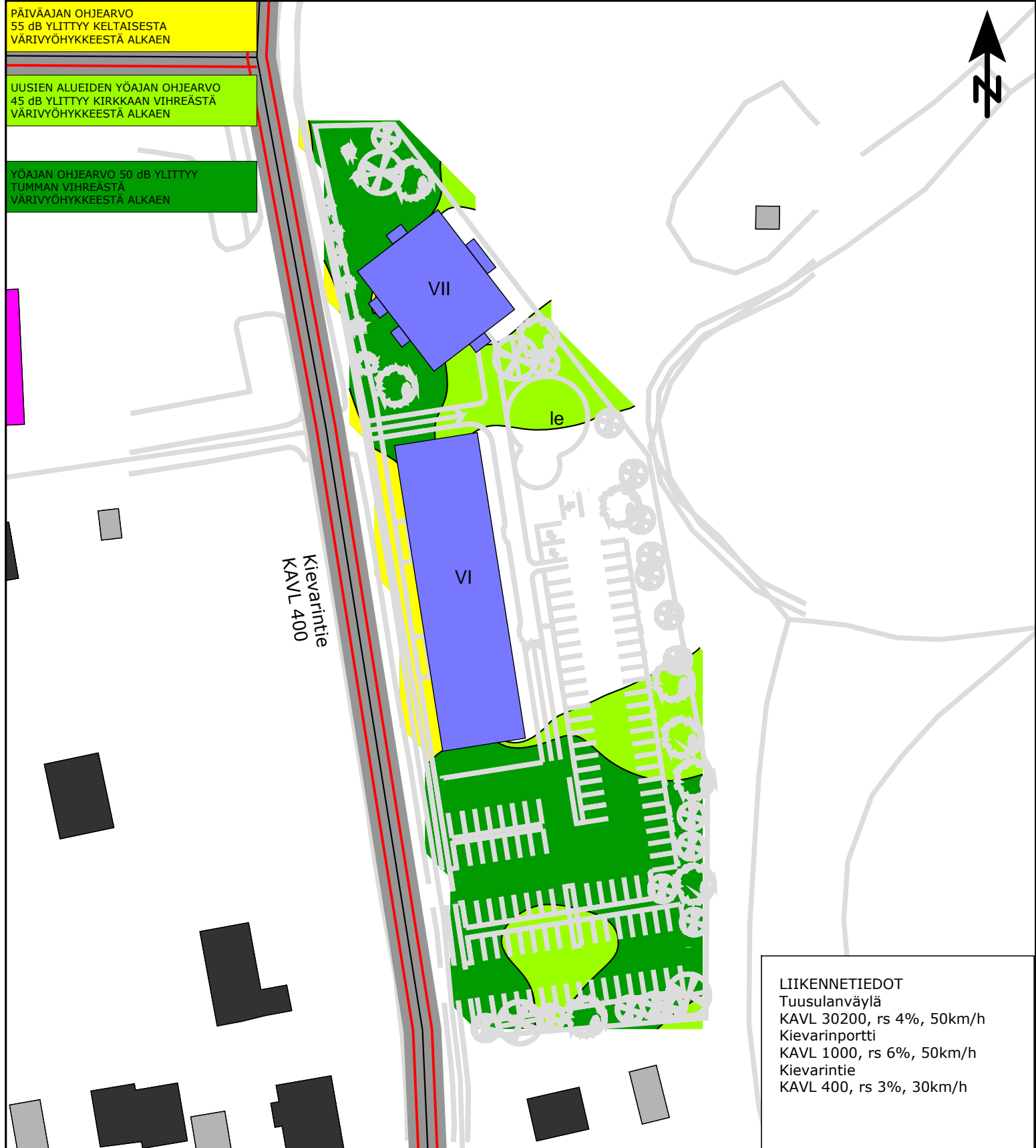
Kuva 5. Päiväajan keskiäänitaso L_{Aeq} 07-22 Ennustetilanteessa 2050 lopputilanne

Kuva 6. Yöajan keskiäänitaso L_{Aeq} 22-07 Ennustetilanteessa 2050 lopputilanne

PÄIVÄAJAN OHJEARVO
55 dB YLITTYY Keltaisesta
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

UUSIEN ALUEIDEN YÖAJAN OHJEARVO
45 dB YLITTYY Kirkkaan vihreästä
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

YÖAJAN OHJEARVO 50 dB YLITTYY
Tumman vihreästä
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

Kievarintie
KAVL 400

LIIKENNETIEDOT
Tuusulanväylä
KAVL 30200, rs 4%, 50km/h
Kievarinportti
KAVL 1000, rs 6%, 50km/h
Kievarintie
KAVL 400, rs 3%, 30km/h

JM SUOMI OY,
Kievarintie 17-19, Hyrylä
Meluselvitys

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq, 07-22}$

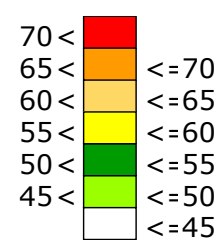
Nykytilanne v.2020

Laskentakorkeus: maanpinta + 2m

Mittakaava (A4) 1:1000
0 5 10 20 30
m

KUVA 1

Äänitaso, dB

SoundPLAN 8.2
RTN:1996, NMT1996
Laskentaruutu:
5m x 5m

Selitteet

- Asuinrakennus
- Muu rakennus
- Suunniteltu asuinrakennus
- Suunniteltu muu rakennus
- Tieliikenteen lähtötaso
- Liike- tai julkinen rakennus

22.11.2022 JENSA

PÄIVÄAJAN OHJEARVO
55 dB YLITTYY Keltaisesta
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

UUSIEN ALUEIDEN YÖAJAN OHJEARVO
45 dB YLITTYY Kirkkaan vihreästä
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

YÖAJAN OHJEARVO 50 dB YLITTYY
Tumman vihreästä
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

Kievarintie
KAVL 400

LIIKENNETIEDOT
Tuusulanväylä
KAVL 30200, rs 4%, 50km/h
Kievarinportti
KAVL 1000, rs 6%, 50km/h
Kievarintie
KAVL 400, rs 3%, 30km/h

JM SUOMI OY,
Kievarintie 17-19, Hyrylä
Meluselvitys

Yöajan keskiäänitaso L_{Aeq} 22-07

Nykytilanne v.2020

Laskentakorkeus: maanpinta + 2m

Mittakaava (A4) 1:1000

0 5 10 20 30
m

Äänitaso, dB

70 <	70 <= 70
65 <	65 <= 65
60 <	60 <= 60
55 <	55 <= 55
50 <	50 <= 50
45 <	45 <= 45

SoundPLAN 8.2
RTN:1996, NMT1996
Laskentaruutu:
5m x 5m

Selitteet

- Asuinrakennus
- Muu rakennus
- Suunniteltu asuinrakennus
- Suunniteltu muu rakennus
- Tieliikenteen lähtötaso
- Liike- tai julkinen rakennus

KUVA 2

22.11.2022 JENSA

RAMBOLL

PÄIVÄAJAN OHJEARVO
55 dB YLITTYY Keltaisesta
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

UUSIEN ALUEIDEN YÖAJAN OHJEARVO
45 dB YLITTYY KIRKKAAN Vihreästä
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

YÖAJAN OHJEARVO 50 dB YLITTYY
TUMMAN Vihreästä
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

Kievarintie
KAVL 400

LIIKENNETIEDOT

Tuusulanväylä
KAVL 36800, rs 4%, 50km/h
Kievarinportti
KAVL 1200, rs 6%, 50km/h
Kievarintie
KAVL 400, rs 3%, 30km/h

JM SUOMI OY, Kievarintie 17-19, Hyrylä Meluselvitys

Päiväajan keskiäänitaso L_{Aeq} 07-22

Ennustetilanne v.2050

Laskentakorkeus: maanpinta + 2m

Mittakaava (A4) 1:1000

0 5 10 20 30
m

KUVA 3

Äänitaso, dB

70 <	Red	
65 <	Orange	<= 70
60 <	Yellow-Orange	<= 65
55 <	Yellow	<= 60
50 <	Light Green	<= 55
45 <	Green	<= 50
	White	<= 45

SoundPLAN 8.2
RTN:1996, NMT1996
Laskentaruutu:
5m x 5m

Selitteet

- Asuinrakennus
- Muu rakennus
- Suunniteltu asuinrakennus
- Suunniteltu muu rakennus
- Tieliikenteen lähtötaso
- Liike- tai julkinen rakennus
- Julkisivun enimmäisäänitaso

22.11.2022 JENSA

RAMBOLL

PÄIVÄAJAN OHJEARVO
55 dB YLITTYY Keltaisesta
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

UUSIEN ALUEIDEN YÖAJAN OHJEARVO
45 dB YLITTYY Kirkkaan vihreästä
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

YÖAJAN OHJEARVO 50 dB YLITTYY
Tumman vihreästä
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

Kievarintie
KAVL 400

LIIKENNETIEDOT

Tuusulanväylä
KAVL 36800, rs 4%, 50km/h
Kievarinportti
KAVL 1200, rs 6%, 50km/h
Kievarintie
KAVL 400, rs 3%, 30km/h

JM SUOMI OY, Kievarintie 17-19, Hyrylä Meluselvitys

Yöajan keskiäänitaso L_{Aeq} 22-07

Ennustetilanne v.2050

Laskentakorkeus: maanpinta + 2m

Mittakaava (A4) 1:1000

0 5 10 20 30
m

KUVA 4

Äänitaso, dB

70 <	70 <= 70
65 <	65 <= 65
60 <	60 <= 60
55 <	55 <= 55
50 <	50 <= 50
45 <	45 <= 45

SoundPLAN 8.2
RTN:1996, NMT1996
Laskentaruutu:
5m x 5m

Selitteet

- Asuinrakennus
- Muu rakennus
- Suunniteltu asuinrakennus
- Suunniteltu muu rakennus
- Tieliikenteen lähtötaso
- Liike-tai julkinen rakennus
- Julkisivun enimmäisäänitaso

22.11.2022 JENSA

RAMBOLL

PÄIVÄAJAN OHJEARVO
55 dB YLITTYY Keltaisesta
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

UUSIEN ALUEIDEN YÖAJAN OHJEARVO
45 dB YLITTYY Kirkkaan vihreästä
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

YÖAJAN OHJEARVO 50 dB YLITTYY
Tumman vihreästä
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

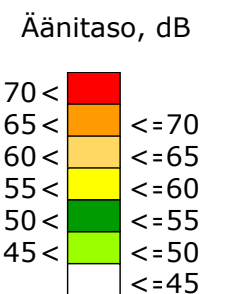
LIIKENNETIEDOT
Tuusulanväylä
KAVL 36800, rs 4%, 50km/h
Kievarinportti
KAVL 1200, rs 6%, 50km/h
Kievarintie
KAVL 400, rs 3%, 30km/h

JM SUOMI OY,
Kievarintie 17-19, Hyrylä
Meluselvitys

Päiväajan keskiäänitaso L_{Aeq} 07-22
Ennustetilanne v.2050, vaihe 2
Laskentakorkeus: maanpinta + 2m

Mittakaava (A4) 1:1000
0 5 10 20 30
m

KUVA 5

SoundPLAN 8.2
RTN:1996, NMT1996
Laskentaruutu:
5m x 5m

- Selitteet**
- Asuinrakennus
 - Muu rakennus
 - Suunniteltu asuinrakennus
 - Suunniteltu muu rakennus
 - Tieliikenteen lähtötaso
 - Liike- tai julkinen rakennus
 - Julkisivuun kohdistuva enimmäisäänitaso

22.11.2022 JENSA

PÄIVÄAJAN OHJEARVO
55 dB YLITTYY Keltaisesta
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

UUSIEN ALUEIDEN YÖAJAN OHJEARVO
45 dB YLITTYY KIRKKAAN VIHREÄSTÄ
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

YÖAJAN OHJEARVO 50 dB YLITTYY
TUMMAN VIHREÄSTÄ
VÄRIVYÖHYKKEESTÄ ALKAEN

LIIKENNETIEDOT
Tuusulanväylä
KAVL 36800, rs 4%, 50km/h
Kievarinportti
KAVL 1200, rs 6%, 50km/h
Kievarintie
KAVL 400, rs 3%, 30km/h

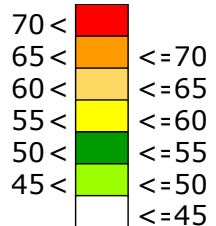
JM SUOMI OY,
Kievarintie 17-19, Hyrylä
Meluselvitys

Yöajan keskiäänitaso L_{Aeq} 22-07
Ennustetilanne v.2050, vaihe 2
Laskentakorkeus: maanpinta + 2m

Mittakaava (A4) 1:1000
0 5 10 20 30
m

KUVA 6

Äänitaso, dB

SoundPLAN 8.2
RTN:1996, NMT1996
Laskentaruuu:
5m x 5m

Selitteet

- Asuinrakennus
- Muu rakennus
- Suunniteltu asuinrakennus
- Suunniteltu muu rakennus
- Tieliikenteen lähtötaso
- Liike-tai julkinen rakennus
- Julkisivuun kohdistuva enimmäisäänitaso

22.11.2022 JENSA

Luontoselvitykset Tuusulan Hyrylässä Mesta-Harjulan alueella vuonna 2020

Henna Makkonen, Pertti Koskimies, Ville Vasko & Marko Nieminen

Faunatican raportteja 55/2020

Päiväys: 18.12.2020

Kirjoittajat: Henna Makkonen, Pertti Koskimies, Ville Vasko & Marko Nieminen

Kannen kuva: Selvitysaluetta lounaiskulmasta kuvattuna kohti koillista. Taustalla Hyrylän vesitorni.
(kuva: Henna Makkonen 9.7.2020)

Valokuvat: © 2020 / Faunatica Oy

Karttakuvat: © 2020/ Faunatica Oy

Pohjakartat ja ilmakuvat: © Maanmittauslaitos

Kiitokset: Asko Honkanen ja Terhi Wermundsen (Tuusulan kunta).

Espoo 2020

Suosittellemme viittaamaan tähän raporttiin seuraavasti:

Makkonen, H., Koskimies, P., Vasko, V. & Nieminen, M. 2020: Luontoselvitykset Tuusulan Hyrylässä Mesta-Harjulan alueella vuonna 2020. – Faunatican raportteja 55/2020. 25 s.

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ	3
1. JOHDANTO JA MENETELMÄT.....	4
1.1 Työn tavoitteet.....	4
2. TULOKSET JA NIIDEN TARKASTELU.....	7
2.1. Kasvillisuus ja luontotyypit.....	7
2.1.1 Selvitysalueen yleiskuvaus	7
2.1.2 Arvokkaat luontotyyppikohteet	7
2.1.3 Huomionarvoiset kasviesiintymät.....	7
2.1.4 Vieraslajit.....	7
2.2. Linnusto	9
2.3. Lepakot	11
3. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET.....	13
4. KIRJALLISUUS.....	15
LIITE 1. MENETELMÄKUVAUS	19

Tiivistelmä

Faunatica Oy teki kesällä 2020 Tuusulan kunnan kaavoitusyksikön toimeksiannosta asemakaavatasoisen luontoselvityksen Hyrylässä Mesta-Harjulan alueella.

Selvitysalueelle ei rajattu arvokkaita luontotyyppejä tai tavattu huomionarvoisia kasvilajeja. Näiden osalta maankäyttöön ei siis ole rajoituksia. Havaituista vieraslajeista komealupiini sekä kurturuusu ovat haitallisia vieraslajeja. Vieraslajien leviämistä selvitysalueella tulee mahdollisuuksien mukaan torjua.

Suomessa uhanalaisiksi ja silmälläpidettäväksi luokitelluista lintulajeista havaittiin selvitysalueella kolme lajia ja yhteensä yhdeksän reviiriä. Kaikki selvityksessä tavatut huomionarvoiset lintulajit ovat sopeutuneet ihmisen voimakkaasti muuttamiin elinympäristöihin ja pärjäävät asutuilla ja häiriöherkilläkin alueilla. Kokonaisuutena vesitornin lähiympäristön selvitysalueella ei ole erityistä linnustosta johtuvaa suojeluarvoa, eivätkä siellä pesimäkaudella 2020 tavatut huomionarvoiset lajit edellytä varsinaisia suojelutoimia.

Alueella ei sijaitse lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja tai tärkeitä ruokailualueita. Lepakoita ei tarvitse huomioida alueen maankäytön suunnittelussa.

1. Johdanto ja menetelmät

Faunatica Oy teki kesällä 2020 Tuusulan kunnan kaavoitusyksikön toimeksiannosta asemakaavatasoisen luontoselvityksen Hyrylässä Mesta-Harjulan alueella. Selvitysalueen pinta-ala on noin 2 ha, josta noin 0,4 ha on rakennettua ympäristöä. Alue sivuaa urheilukeskusta ja siellä on tiheä kävelytie- ja polkuverkosto. Alueen sijainti ja rajaus on esitetty kuvassa 1.

1.1 Työn tavoitteet

Luontotyyppiselvityksen tavoitteena oli paikantaa alueelta seuraavia kohteita (ks. arvokkaiden luontotyyppikohteiden rajaamisen periaatteista tarkemmin menetelmäliitteestä):

- Luonnonsuojelulain mukaiset luontotyypit (Luonnonsuojelulaki 1996, Luonnonsuojeluasetus 1997/2005, Pääkkönen & Alanen 2000)
- Metsälain mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt (Metsäasetus 1996, Metsälaki 1996 ja siihen tehdyt muutokset 2013, Meriluoto & Soininen 2002)
- Vesilain mukaiset suojeltavat kohteet (Vesilaki 2011, Ohtonen ym. 2005)
- Maakunnallisesti arvokkaat luontokohteet (ns. LAKU-kohteet) (Salminen & Aalto 2012)
- METSO- eli Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman valintaperusteiden (Syrjänen ym. 2016) mukaiset kohteet
- Uhanalaiset luontotyypit (Kontula & Raunio 2018)
- Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat luontotyypit ja elinympäristöt sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet

Kasvillisuusselvityksessä kartoitettiin seuraavien putkilokasvilajien esiintymistä:

- Valtakunnallisesti uhanalaiset ja silmälläpidettävät,
- Alueellisesti uhanalaiset,
- Rauhoitetut ja
- Luontodirektiivin liitteen IV(b) lajit sekä
- Muut harvinaiset tai luontoarvoja osoittavat putkilokasvilajit.

Lisäksi kartoitettiin haitallisten vieraskasvilajien esiintymistä. Myös huomattavan isojen puuyksilöiden tiedot kirjattiin ylös; yleisesti ottaen tämä tarkoittaa rinnan- korkeusläpimitaltaan yli 50 cm olevia lehtipuita ja yli 60 cm olevia havupuita.

Linnustoselvityksen tavoitteena oli arvioida tutkittavan alueen pesimälinnuston suojeluarvoa. Lähtökohtaisesti siihen vaikuttavat etenkin:

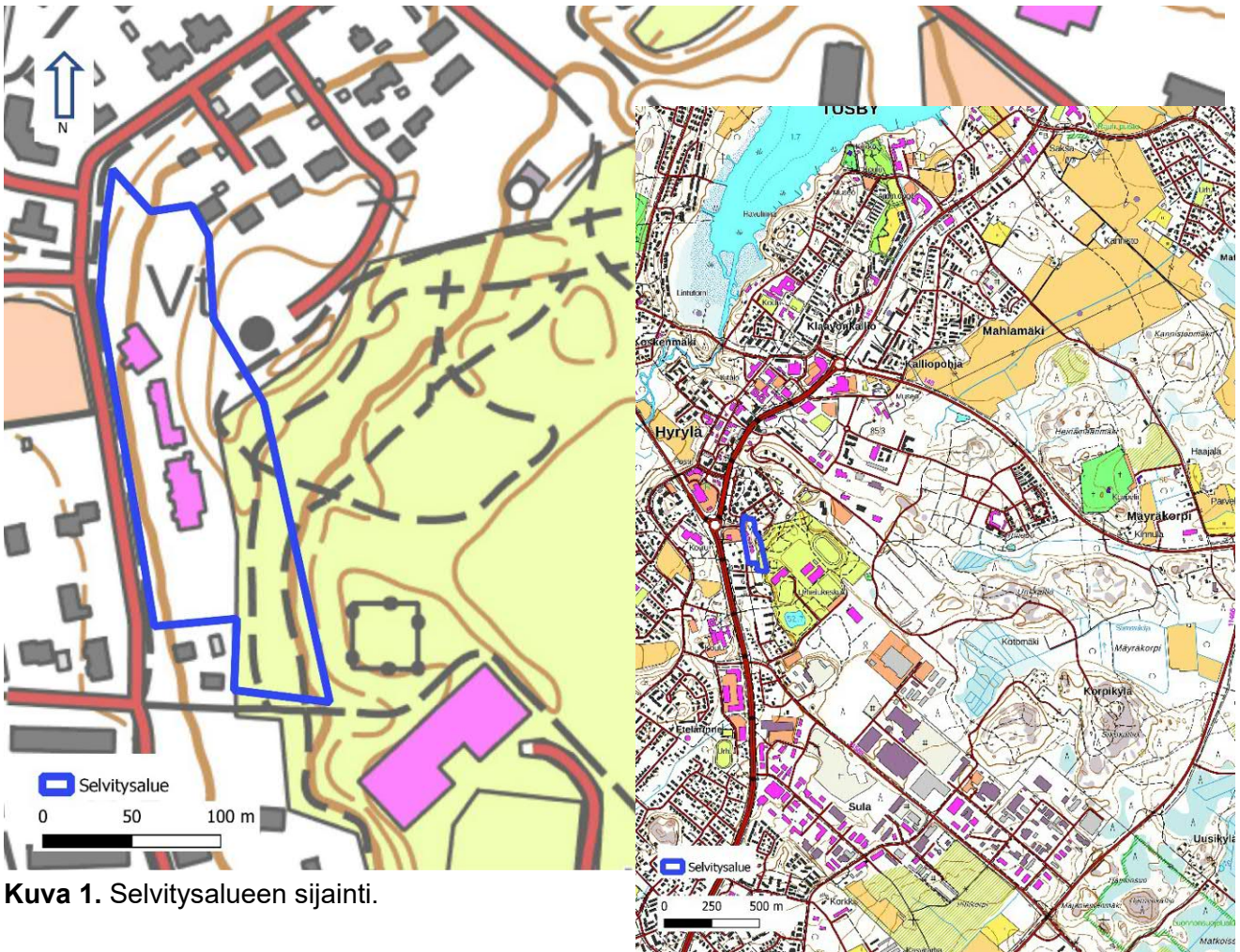
- Suomessa uhanalaisiksi luokitellut lajit (Lehikoinen ym. 2019)
- Euroopan Unionin lintudirektiivin liitteessä I luetellut lajit (Ympäristöministeriö 2016)
- EU:n alueella Suomen erityisellä vastuulla olevat pohjoiset ja itäiset lajit, joilla Suomen pesimäkanta on yleensä yli 15 % Euroopan kokonaiskannasta (Suomen ympäristökeskus 2017)
- Elinympäristövaatimuksiltaan vaateliaat, voimakkaasti taantuvat tai koko Etelä-Suomessa harvalukuiset lajit.

Viimeiseen ryhmään kuuluu myös joitakin sellaisia lintulajeja, jotka on luokiteltu uhanalaisiksi edellisissä, vuosien 2010 ja 2015 uhanalaisten lajien luokituksissa (Rassi ym. 2010, Tiainen ym. 2016). Näiden lajiryhmien lajit ovat Suomessa pääsääntöisesti ainakin melko harvalukuisia. Lisäksi muistiin merkittiin, mitä muita lajeja alueella esiintyy linnuston yleispiirteiden luonnehtimiseksi.

Lepakkoselvityksen tavoitteena oli:

- Selvittää alueella esiintyvä lepakkolajisto
- Selvittää lepakoille tärkeät ruokailualueet ja siirtymäreitit
- Paikantaa EU:n luontodirektiivin liitteessä IV tarkoitettut säännöllisesti käytössä olevat lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat.

Selvitys toteutettiin Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (2011) suositusten mukaisesti. Kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla. Nämä lajit ovat ns. tiukan suojelujärjestelmän lajeja. Kielto koskee kaikkia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ilman, että niistä olisi erikseen tehty päätöstä. Euroopan lepakoiden suojelusta tehtiin lisäksi sopimus Lontoossa 1991 (EUROBATS 1994, Kyheröinen ym. 2006), joka saatettiin voimaan 20.10.1999 asetuksella (943/1999, Suomen säädöskokoelman sopimussarja 104/1999). Sopimus velvoittaa osapuolimaitaan suojelemaan lepakoita esimerkiksi lainsäädännön keinoin. Lisäksi maiden tulee pyrkiä nimeämään ja suojelemaan lepakoille tärkeitä saalistusalueita.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti.

2. Tulokset ja niiden tarkastelu

2.1. Kasvillisuus ja luontotyypit

2.1.1 Selvitysalueen yleiskuvaus

Selvitysalue sijaitsee Tuusulassa, Hyrylän taajamassa, urheilupuiston ja vesitornin tuntumassa. Keskeisen sijainnin takia alueella ulkoillaan aktiivisesti ja tämä näkyy maaston kulumisena ja etenkin suosituimpien koiranulkoilutuspolkujen läheisyydessä voimakkaana rehevöitymisenä.

Selvitysalueen pohjoisosaa on aiemman harvennettu, mäntyä ja kuusta on jätetty ylispuiksi. Alikasvoksena on runsaasti nuorta lehtipuuta tiheinäkin kasvustoina. Länsirinteessä sekapuustoista tuoretta kangasmetsää. Kievarin päiväkodin eteläpuolella on varttunutta (rinnankorkeus läpimitaltaan 30–40 cm) kuusikkoa ja männikköä. Selvitysalueen eteläisin osa on lehtipuuvaltaista, joukossa on istutettuja vaahteroita, joiden siementaimet ovat levinnet lähiympäristön harvennettuihin ja aukkoisiin metsiin. Itälaidalla, urheilupuiston reunamilla on avoimia, niittymäisiä alueita, jotka ovat voimakkaasti kulttuurivaikuttaneita. Kasvillisuustyypiltään alue on tuoretta ja lehtomaista kangasmetsää, Aluetta on hoidettu ja käytetty aktiivisesti, joten luonnontilaisuutta ilmentäviä tekijöitä ei juurikaan esiinny.

2.1.2 Arvokkaat luontotyyppikohteet

Selvitysalueelle ei rajattu arvokkaita luontotyyppikohteita, eikä sieltä paikallistettu luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppejä, metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, vesilain mukaisia suojeltavia kohteita tai uhanalaisia luontotyyppejä.

2.1.3 Huomionarvoiset kasviesiintymät

Selvitysalueella ei tavattu uhanalaisia, silmälläpidettäviä, rauhoitettuja tai luontodirektiivin liitteen IV(b) putkilokasvilajeja.

2.1.4 Vieraslajit

Selvitysalueella tavattiin vieraslajiesiintyminä (kuva 2) komealupiinia (*Lupinus polyphyllos*), isotuomipihlajaa (*Amelanchier spicata*), terttuseljaa (*Sambucus racemosa*) sekä kurtturuusua (*Rosa rugosa*), jota esiintyy vain istutuksina ja on täten jätetty merkitsemättä kartalle.

Kuva 2. Vieraslajiesiintymät.

2.2. Linnusto

Mesta-Harjulan selvitysalueelta löytyi yhteensä 16 pesiväksi tulkittua lintulajia pesimäkaudella 2020. Niistä yleisiin ja runsaslukuisiin, tässä yhteenvedossa tarkastelematta jääviin lajeihin kuuluvat hippiäinen, kirjosiippo, käpytikka, lehtokerttu, mustarastas, pajulintu, peippo, punarinta, räkättirastas, sinitäinen, talitiainen, varis ja vihervarpunen.

Huomionarvoisista lajeista alueella esiintyi Suomessa uhanalaisiksi luokitelluista lajeista erittäin uhanalainen tervapääsky ja viherpeippo sekä silmälläpidettävistä lajeista harakka, mutta ei yhtään EU:n lintudirektiivin liitteen I lajia, Suomen vastuulajia Euroopassa eikä muuta harvalukuista tai elinympäristövaatimuksiltaan vaateliasta lajia. Kolmen huomionarvoisen lajin yhteenlaskettu reviirimäärä on yhdeksän (taulukko 1). Reviirit on merkitty kuvaan 3

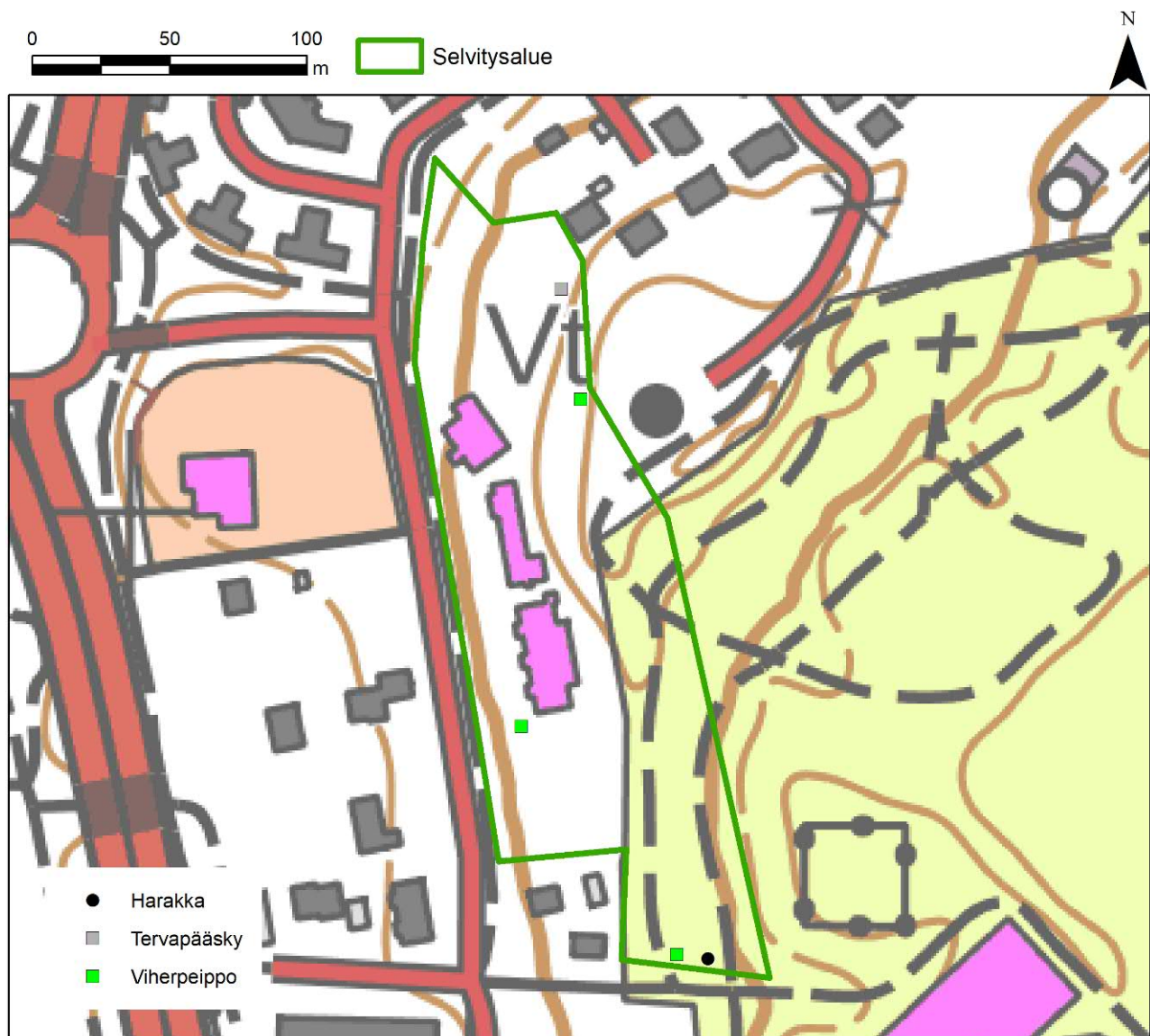
Tervapääsky pesii taajamissa ja pihapiireissä ja pieni osa kannasta mäntykankailla. Tervapääskyn pesäpaikkoja on hankala paikallistaa, eivätkä selvitysalueen yllä lennelleet kymmenen yksilöä välttämättä pesineet tutkimusalueen rakennuksissa vaan jossain lähiympäristössä mutta kävivät ruokailemassa alueen ilmatilassa. Ruokailevien perusteella alueen parimääräksi on tulkittu viisi, mutta pesintää nimenomaan selvitysalueen sisäpuolella ei voitu varmistaa. Tervapääsky on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi, koska lajin pesimäkanta (nykyisin 50 000–100 000 paria) on puoliintunut 1980-luvun alun jälkeen (Koskimies 2019). Taantumisen syitä ei kunnolla tunneta, mutta ne saattavat liittyä pulaan turvallisista pesäpaikoista ja mahdollisesti ravinnostakin. Uusissa rakennuksissa ei ole niin paljon pesäpaikoiksi sopivia onkaloita kuin vanhoissa, minkä lisäksi lentäviä hyönteisiä ja ilmassa leijuvia hämähäkkejä syövällä tervapääskyllä ei ole yhtä runsaasti ravintoa saatavilla kuin ennen. Toisaalta on mahdollista, että kannan pieneneminen johtuu muuton- ja talviaikaisten elinolojen huononemisesta.

Viherpeippo löytyi selvitysalueelta kolmelta reviiriltä. Laji pesii asutuksen tuntumassa suosien puoliavoimia niittyjä, pellonreunoja, pihapiirejä ja metsäaukioita, joissa on tuuheita kuusentaimia, katajia tai muita nuoria havupuita pesäpaikoiksi. Viherpeipon pesimäkanta moninkertaistui 1900-luvun loppupuoliskolla, mutta se on pienentynyt 60 % viimeisen vuosikymmenen kuluessa *Trichomonas*-alkueläimen aiheuttaman, lintuja joukoittain tappavan tautiepidemian vuoksi. Viherpeipon kokonaiskannaksi Suomessa on arvioitu 100 000–250 000 paria (Koskimies 2019).

Harakka tavattiin yhdellä reviirillä selvitysalueen kaakkoiskulmassa, ja todennäköisesti pääosa reviiristä sijaitsi selvitysalueen ulkopuolella. Pari haki todennäköisesti ruokaakin läheisiltä nurmikoilta ja muilta avomailta selvitysalueen ulkopuolelta. Harakka pesii pellon- ja metsänreunoissa ja pihapiirien tuntumassa. Harakan kanta on taantunut 1980-luvun alusta 10 % tuntemattomasta syystä, minkä vuoksi laji luokiteltiin silmälläpidettäväksi vuonna 2019. Harakoita pesii Suomessa 150 000–200 000 paria, ja pesivät yksilöt elävät vuoden ympäri reviirillään (Koskimies 2019).

Taulukko 1. Mesta-Harjulan selvitysalueella pesimäkaudella 2020 pesineet Suomessa uhanalaiset lintulajit, EU:n lintudirektiivin liitteen I lajit sekä muut alueen suojeleuarvoa nostavat vaateliaat ja vähälukuiset lajit. EN = erittäin uhanalainen laji, NT = Suomessa silmälläpidettävä laji. Havaintopaikkojen sijainti näkyy kuvasta 4.

Laji	Suojeluperuste	Reviirejä
Harakka	NT	1
Tervapääsky	EN	5
Viherpeippo	EN	3
Yhteensä:		9

Kuva 3. Mesta-Harjulan selvitysalueella pesimäkaudella 2020 pesineiden huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat.

2.3. Lepakot

Aktiivikartoituksessa tehtiin yhteensä 22 havaintoa pohjanlepakosta (taulukko 2, kuva 4). Vain kolme havainnoista oli varsinaisella selvitysalueella ja loput sen ulkopuolella. Kaikki selvitysalueen havainnot koskivat ohilentäviä lepakoita. Ruokailevia pohjanlepakoita tavattiin heinäkuussa selvitysalueen ulkopuolella eteläpuolen talojen pihapiireissä sekä vesitornin ympärillä, missä ruokaili 2-3 yksilöä samaan aikaan. Elokuussa ei aktiivikartoituksessa havaittu lainkaan ruokailevia lepakoita. Passiividetektoriin kuitenkin tallentui elokuussa enemmän havaintoja kuin heinäkuussa, joten ilmeisesti lepakoita ruokailee vesitornin ympäristössä myös silloin. Pohjanlepakoiden kaikuluotusaäni on hyvin kuuluva, ja vesitornilla ruokailevia lepakoita todennäköisesti tallentui metsikössä olleeseen detektoriin.

Pohjanlepakko on elinympäristövaatimuksiltaan erittäin joustava laji, ja siksi sen esiintyminen selvitysalueella oli odotettua. Niin ikään odotettua oli muiden, vaateliaampien ja valoa karttavien lajien puuttuminen, koska alue sijaitsee runsaasti valaistujen alueiden keskellä.

Taulukko 2. Lepakkohavaintojen lukumäärä selvitysalueella aktiivi- ja passiivikartoituksessa. Lukumäärät eivät tarkoita yksilömääriä, vaan ohilentojen määrää yön aikana.

Pvm	Pohjanlepakko, aktiivi	Pohjanlepakko, passiivi
8.7.	19	34
9.8.	3	77

● Pohjanlepakko

0 25 50 m

Kuva 4 Lepakkohavainnot selvitysalueella ja sen läheisyydessä vuonna 2020.

3. Johtopäätökset ja suositukset

Mesta-Harjulan selvitysalueelle ei rajattu arvokkaita luontotyyppejä tai tavattu huomionarvoisia kasvilajeja. Näiden osalta maankäyttöön ei siis ole rajoituksia. Havaituista vieraslajeista komealupiini sekä kurturuusu ovat haitallisia vieraslajeja. Vieraslajien leviämistä selvitysalueella tulee mahdollisuuksien mukaan torjua.

Selvitysalueella pesii melko tavanomainen lintulajisto, joka koostuu asutusalueen metsikoille, avomaille ja pihapiireille tyypillisistä lajeista. Ne kuuluvat koko Etelä-Suomessa yleisiin ja runsaslukuisiin lintulajeihin (Väisänen ym. 1998, Valkama ym. 2011, Koskimies 2019). Suomessa uhanalaisiksi ja silmälläpidettäväksi luokiteltuja lajeja löytyi pesimäkaudella 2020 kolme lajia ja yhteensä yhdeksän reviiriä, joskaan tervapääskyjen pesintää alueella ei voitu varmistaa. Kymmenen yksilöä nähtiin ruokailemassa alueen yllä, mutta ne saattoivat pesiä muualla. Kaikki selvityksessä tavatut huomionarvoiset lintulajit (tervapääsky, viherpeippo, harakka) ovat sopeutuneet ihmisen voimakkaasti muuttamiin elinympäristöihin ja pärjäävät asutuilla ja häiriöherkilläkin alueilla. Vaikka nämä lajit voivatkin menettää pesäpaikkojaan maankäytön muutoksissa, toisaalla niille syntyy ihmisen muuttamissa ympäristöissä uusia elinoloja.

Kuvaan 6 on rajattu pesimälinnustolle arvokkaimpana osa-alueena selvitysalueen pohjoisosan iäkäs mäntyvaltainen sekametsikkö. Sen arvoa alentaa kuitenkin hyvin pieni pinta-ala sekä sijainti vilkasliikenteisten liikenneväylien ja asutus- ja virkistysalueiden puristuksessa. Kokonaisuutena vesitornin lähiympäristön selvitysalueella ei ole erityistä linnustosta johtuvaa suojeluarvoa, eivätkä siellä pesimäkaudella 2020 tavatut huomionarvoiset lajit edellytä varsinaisia suojelutoimia.

Alueella ei sijaitse lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja tai tärkeitä ruokailualueita. Alueella tehtyjen pohjanlepakkohavaintojen määrä oli melko vähäinen ja havainnot koskivat todennäköisesti muita kuin lisääntyviä yksilöitä. Mikäli alueen välittömässä läheisyydessä olisi lepakkoyhdyskunta, olisi havaintomäärän pitänyt olla huomattavasti suurempi. Yksittäisiä lepakoita voi esiintyä missä tahansa.

Pohjanlepakko on koko Suomen yleisin lepakkolaji, jota tavataan monenlaisissa puoliavoimissa ympäristöissä, myös kaupunkien keskustoissa. Se saalistaa usein melko avoimilla paikoilla puiden latvojen korkeudella ja pystyy ylittämään laajojakin aukeita alueita. Siksi pelkän pohjanlepakon esiintymisen perusteella ei ole syytä rajata aluetta lepakoiden käyttämäksi. Lepakoita ei tarvitse huomioida alueen maankäytön suunnittelussa.

Kuva 6. Linnustollisesti merkittävin alue Mesta-Harjulan selvitysalueella.

4. Kirjallisuus

- Alanen, A., Leivo, A., Lindgren, L. & Piri, E. 1995: Lehtojen hoito-opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja Sarja B No 26.
- Ari Luoma, M. & Mikola, V. 2017: Ekosysteemipalvelut aluesuunnittelussa – taustatietoa suunnittelijoille. – Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2017:2 / Arkkitehtuuriosasto.
- Bonsdorff, T. von, Kytövuori, I., Vauras, J., Huhtinen, S., Halme, P., Rämä, T., Kosonen, L. & Jakobsson, S. 2014: Sienet ja metsien luontoarvot. – *Norrinia* 27: 1–272.
- Ellermaa, M. 2011: Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. *Tringa* 37/38:140-174. [<http://www.birdlife.fi/maali/index.html>]
- Ellermaa, M. & Jukarainen, A. 2010: Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet Uudellamaalla. – Raportti Uudenmaan liitolle. [viitattu versio 22.12.2010]
- Eurola, S., Huttunen, A. & Kukko-oja, K. 1995: Suokasvillisuusopas. – Oulanka reports 14. Oulanka Biological Station, University of Oulu.
- Furness, R. W. & Greenwood, J. J. D. 1993: Birds as Monitors of Environmental Change. – Chapman & Hall, Lontoo. 356 s.
- Hotanen, J.-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. & Tonteri, T. 2008: Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. – Metla, Metsäkustannus, Hämeenlinna.
- Huttunen, A. & Pahtamaa, T. 2002: Luontoselvitykset yleis- ja asemakaavoissa. – Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen moniste 24.
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.
- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio. – Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 4. täysin uudistettu painos.
- Janatuinen A. 2011: Vantaan virtavesiselvitys. – Vantaan kaupunki, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö, Vantaa.
- Kajava, S., Silver, T., Saarinen, M. & Heikkilä, H. 2002: Purot ja norot metsälain kohteina Lounais-Suomessa. – *Metsätieteen aikakauskirja* 2/2002:179–189.
- Kemppainen, R. 2017: Perinnemaisemien inventointiohje. – Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportteja 25 | 2017.
- Keränen, M. 2016: Opas kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille vesilain mukaisten ojitusasioiden ratkaisemiseen. – OPAS 3 | 2016, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja Osa 2 – luontotyyppien kuvaukset. – SUOMEN YMPÄRISTÖ 5 | 2018, Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö, Helsinki.
- Koponen, T. 2000: Lehtisammalten määrittämisopas. – Helsingin yliopiston kasvitieteen monisteita 175. 4. uusittu painos. Helsingin yliopiston kasvitieteen laitos. Yliopistopaino, Helsinki.
- Koskimies, P. 1987: Suomen linnuston seuranta. Linnut ympäristömuutosten ilmentäjinä. – Ympäristöministeriö, Ympäristön ja luonnonsuojeluosaston sarja A 49: 1–258.
- Koskimies, P. 1989: Birds as a tool in environmental monitoring. – *Ann. Zool. Fennici* 26: 153–166.
- Koskimies, P. 1994: Linnuston seuranta ympäristöhallinnon hankkeissa: ohjeet alueelliseen seurantaan. – Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja, sarja B, nro 18:1–81.

- Koskimies, P. 2009: Kuinka luotettavia lintulaskennat ovat? – Pesimälajien havaittavuudesta lintuvesillä ja -soilla. – *Ornis Karelica* 33: 36–43.
- Koskimies, P. 2011: Metsälintujen havaittavuudesta pesimälinnuston laskennoissa. – *Ornis Karelica* 35: 32–41.
- Koskimies, P. 2013: Lintujen havaittavuus ja pesimälinnuston laskentojen luotettavuus tuntureilla. – *Ornis Karelica* 37: 69–80.
- Koskimies, P. 2017: Viljelymaiden ja asutusalueiden lajien havaittavuus pesimäaikaisissa laskennoissa. – *Ornis Karelica* 39: 20–27.
- Koskimies, P. 2018a: Linnut. Lajiopas. – *Readme.fi*. 335 s.
- Koskimies, P. 2018b: Lintulajien havaittavuus pesimäaikaisissa kartoituksissa – Kosteikkolajit. – *Linnut-vuosikirja 2017*: 170–176.
- Koskimies, P. 2019: Suomen linnut. Suuri lintukirja. – *Readme.fi*. 464 s.
- Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet. 2. p. – Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsingin yliopisto. 144 s.
- Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1991: Monitoring Bird Populations. A Manual of Methods Applied in Finland. – Zoological Museum, Finnish Museum of Natural History, University of Helsinki, Helsinki. 144 s.
- Kyheröinen, E.-M., Osara, M. & Stjernberg, T. 2009: Agreement on Conservation of Bats in Europe. Update to the national implementation report of Finland. – *Inf.EUROBATS.MoP5*. 19.
- Laine, J., Harju, P., Timonen, T., Laine, A., Tuittila, E.-S., Minkkinen, K. ja Vasander, H. 2011: The Intricate Beauty of *Sphagnum* Mosses – a Finnish Guide to Identification. – Department of Forest Sciences, University of Helsinki. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala.
- Laine, J., Sallantausta, T., Syrjänen, K. & Vasander, H. 2016: Sammalten kirja. – Metsäkustannus, Latvia.
- Laine, J., Vasander, H., Hotanen, J.-P., Saarinen, M. & Penttilä, T. 2012: Suotyypit ja turvekankaat. – Metla, Helsingin yliopisto. Metsäkustannus, Hämeenlinna.
- Lammi, A. 1993: Pienvesien luonnonarvot ja niiden määrittäminen. – Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja, nro 497. 42 s.
- Lehikoinen, A., Jukarainen, A., Mikkola-Roos, M., Below, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Rusanen, P., Sirkiä, P., Tiainen, J. & Valkama, J. 2019: Linnut. – Teoksessa: Hyvärinen, E., Juslén, A., Kempainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. S. 263–312.
- Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. & Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. – BirdLife Suomen julkaisuja (No 4.). BirdLife Suomi ry. ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Luonnonsuojeluasetus 1997/2005/2013: 14.2.1997 annettu luonnonsuojeluasetus (160/1997), 17.11.2005 annettu muutos (913/2005) ja 1.7.2013 alkaen voimassa oleva muutos (471/2013) [<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1997/19970160>; <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050913>, <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20130471>].
- Luonnonsuojelulaki 1996: 20.12.2006 annettu luonnonsuojelulaki (1096/1996) [<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1996/19961096>] ja luonnonsuojelulain perustelut (HE 79/1996) [<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1996/19960079>].
- Luonnontieteellinen keskusmuseo 2020: Kasviatlas. -- internet-sivut [<http://kasviatlas.fi/>], Helsingin Yliopisto.
- Maa- ja metsätalousministeriö 2012: Kansallinen vieraslajistrategia. – Maa- ja metsätalousministeriö, Helsinki.
- Manninen, O. & Nieminen, M. 2020: Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. – *Faunatican raportteja* 1/2020. 59 s.
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 2002: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. – *Metsälehti Kustannus*, Helsinki. 2.

painos.

- Metsäasetus 2010: 21.12.2010 annettu metsäasetus (1234/2010) [<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20101234>]
- Metsäkeskus 2016: Lakisääteiset luontokohteet. – internet-sivut: [<https://www.metsakeskus.fi/lakisaaiteiset-luontokohteet>], viitattu 8.10.2020
- Metsälaki 1996: 12.12.1996 annettu metsälaki (1093/1996) [<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093>] ja metsälain perustelut (HE 63/1996) [<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1996/19960063>] sekä laki metsälain muuttamisesta (1085/2013) [<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131085>]
- Ohtonen, A., Lyytikäinen, V., Vuori, K.-M., Wahlgren, A. & Lahtinen, J. 2005: Pienvesien suojelu metsätaloudessa. – Suomen ympäristö 727, Pohjois-Karjalan ympäristökeskus, Joensuu.
- Pääkkönen, P. & Alanen, A. 2000: Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje. – Suomen ympäristökeskuksen moniste 188. 128 s.
- Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Raunio, A., Anttila, A., Kokko, A. & Mäkelä, K. 2013: Luontotyyppisuojelelun nykytilanne ja kehittämistarpeet. Lakisääteiset turvaamiskeinot. – Suomen ympäristö 5/2013. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. – Suomen ympäristö 8/2008, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Ryttäri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen, R. (toim.). 2012: Suomen uhanalaiset kasvit. – Tammi, Helsinki.
- Salomon, L. 2017: Fältflora över signalarter i skog. Lavar – Mossor – Kärlväxter. – BoD, Stockholm, Sverige.
- Siitonen, P. (toim.) 1999: Metsien monimuotoisuuden arviointi. Osa 1: lajisto ja metsiköiden rakenne. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, sarja A, nro 103.
- Soininen, T. 1996: Talousmetsien avainbiotooppien tunnistaminen: maastotyöohje, kokeiluversio. – Suomen ympäristökeskuksen moniste 27. 108 s.
- Solonen, T., Lehikoinen, A. & Lammi, E. (toim.) 2010. Uudenmaan linnusto – Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa, Helsinki.
- SLTY ry 2011: Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille <http://www.lepakko.fi/>.
- Suomen Lajitietokeskus 2020: Lajihavainnot selvitysalueilta. – [<https://laji.fi/>], tiedot haettu 15.6.2020
- Suomen ympäristökeskus 2017: Kansainväliset vastuulajit. – Suomen ympäristökeskus. http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Uhanalaiset_lajit/Kansainvaliset_vastuulajit (viitattu 7.10.2020).
- Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016: Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016–2025. – Ympäristöministeriön raportteja 17/2016.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. – Ympäristöopas 109, Suomen ympäristökeskus., Helsinki.
- Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, J., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Toivonen, H. & Leivo, A. 1993: Kasvillisuuskartoituksessa käytettävä kasvillisuus- ja kasvupaikkaluokitus: kokeiluversio. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja A, nro 14.
- Tolonen, J., Leka, J., Yli-Heikkilä, K., Hämäläinen, L. & Halonen, L. 2019: Pienvesiopas. Pienvesien tunnistaminen ja lainsäädäntö. – Suomen ympäristökeskuksen raportteja 36 | 2019.
- Valkama, J., Vepsäläinen, V. & Lehikoinen, A. 2011: Suomen III Lintuatlas. – Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. – <http://atlas3.lintuatlas.fi>

- Vesilaki 2011: 27.5.2011 annettu vesilaki (587/2011) [<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110587>].
- Vieraslajiportaali 2020: www.vieraslajit.fi.
- Väisänen, R. A., Lammi, E. & Koskimies, P. 1998: Muuttuva pesimälinnusto. – Otava, Helsinki. 564 s.
- Ympäristöhallinto 2019b: Rauhoitetut lajit. – Internet-sivut, [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Rauhoitetut_lajit], viitattu 10.9.2020.
- Ympäristöhallinto 2020a: Tiedot suojeluohjelma-alueista, Natura-alueista, yksityismaiden ja valtion maiden luonnonsuojelualueista, arvokkaista kallioalueista, tuuli- ja rantakerrostumista sekä pohjavesialueista SYKE:n Avoin tieto -tietopalvelussa. – Sähköinen ladattava paikkatietoaineisto. [http://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Paikkatietoaineistot; tiedot haettu 24.2.2020]
- Ympäristöhallinto 2020b: Hertta-tietojärjestelmä (Eliölajit-osio): Ympäristöhallinnon tiedot uhanalaisten, silmälläpidettävien, rauhoitettujen, luontodirektiivin lajien ja alueellisesti uhanalaisten lajien esiintymistä. – Sähköinen aineisto. [tiedot poimittu 2.6.2020 / Heidi Kaipainen-Väre]
- Ympäristöministeriö 2014a: Alueellisesti uhanalaisista lajeista. – Internet-sivut, [http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Uhanalaiset_lajit/Suomen_lajien_punainen_lista_2010/Alueellisesti_uhanalaisista_lajeista], viitattu 7.10.2020.
- Ympäristöministeriö 2014b: Kansainväliset vastuulajit. – Internet-sivut, [http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Uhanalaiset_lajit/Kansainvaliset_vastuulajit], viitattu 7.10.2020.
- Ympäristöministeriö 2015a: Luonto- ja lintudirektiivin lajit. – Internet-sivut, [http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Luonto_ja_lintudirektiivien_lajit], viitattu 7.10.2020.
- Ympäristöministeriö 2015b: Rauhoitetut lajit. – Internet-sivut, [http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Rauhoitetut_lajit], viitattu 7.10.2020.
- Äijälä, O., Koistinen, A., Sved, J., Vanhatalo, K. & Väisänen, P. (toim.) 2014: Metsänhoidon suositukset. Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion julkaisuja.

Liite 1. Menetelmäkuvaukset

1.1. Kasvillisuus ja luontotyypit

Selvityksen lähtötietoihin kuuluivat seuraavat aineistot:

- Maanmittauslaitoksen kartta-aineistot ja ilmakuvat
- Hertta-tietokannan tiedot uhanalaisista ja muista huomionarvoisista lajeista (Ympäristöhallinto 2020b)
- Kasviatlas (Luonnontieteellinen keskusmuseo 2020)
- Suomen Lajitietokeskuksen (2020) tietokantojen havainnot alueelta ja sen lähiympäristöstä
- Tiedot luonnonsuojelu-, Natura- ja luonnonsuojeluohjelma-alueista, arvokkaista kallioalueista ja kerrostumista sekä pohjavesialueista (Ympäristöhallinto 2020a)

Tietoja on käytetty sekä 1) maastotöiden tukena että 2) raportointivaiheessa luontokohteiden luontoarvojen arvioinnissa ja luontoarvoihin kohdistuvien mahdollisten vaikutusten arvioinnissa.

Uhanalaiset ja muut huomionarvoiset lajit on listattu teoksissa Rassi ym, 2010, Ryttylä ym. 2012, Ympäristöministeriö 2014a & b, Ympäristöministeriö 2015a ja b sekä Suomen ympäristökeskus 2017.

FM, kasvibiologi Henna Makkonen teki maastotyöt 9.7.2020. Selvitysalue kierrettiin jalan kattavasti läpi kasvillisuutta ja elinympäristöjä havainnoiden. Arvokkaiden luontokohteiden sijainnit rajattiin maastossa kartalle. Paikannuksessa käytettiin apuna tarkkuus-GPS-laitetta (Trimble GeoXT 6000). GPS-mittauksille tehtiin jälkikorjaus. Tällöin päästiin korkean peittävän puuston alueella 1–6 metrin tarkkuuteen ja muilla alueilla alle kahden metrin tarkkuuteen.

Alueen kasvillisuus ja kasvilajisto, puuston rakennepiirteet, lahoppuusto sekä muut ominaispiirteet kirjattiin kattavasti maastolomakkeelle. Puuston kehitysluokat noudattavat Äijälän ym. (2014) luokitusta (taulukko 1.2). Kasvilajit määritettiin paikan päällä. Määrittämisessä käytettiin Retkeilykasviota (Hämet-Ahti ym. 1998). Putkilokasvien nimistö on Kasviatlaksen (Lampinen & Lahti 2018) mukainen. Sammalten määrittämisessä käytettiin Lehtisammalten määrittämisopasta (Koponen 2000).

Luontotyyppien määrittämisessä käytettiin seuraavia oppaita: Alanen ym. 1995, Eurola ym. 1995, Hotanen ym. 2008, Raunio ym. 2008, Laine ym. 2012, Kemppainen 2017, Kontula & Raunio 2018. Selvitysalue valokuvattiin. Maastotyön aikana havainnoitiin kaikkien eliöryhmien huomionarvoista lajistoa, joista tehdyt havainnot kirjattiin, paikannettiin tarvittaessa GPS-laitteella ja merkittiin kartalle.

Paikkatiedon ja kartta-aineiston käsittely tehtiin QGis-ohjelmistolla; rajauksien tekemisessä ja tulkinnoissa apuna käytettiin tarvittaessa myös ilmakuvatarkastelua (pohjakartat ja ilmakuvat: © Maanmittauslaitos).

Luontotyyppikohteet luokiteltiin Södermanin (2003) mukaisesti paikallisesti, maakunnallisesti ja kansallisesti arvokkaiksi (taulukko 1.1). Taulukossa mainittujen

kohteiden lisäksi METSO I ja II -luokkien kohteet ja osa uhanalaisista luontotyypeistä voidaan luokitella arvoluokkaan D. Kansallisesti arvokkaiksi on luokiteltu kohteet, joilla on vesilain kohteita. Söderman (2003) listaa kuitenkin vesilain luontotyypit myös itsenäisesti kansallisesti arvokkaiksi (ks. Söderman 2003 liite 3A s.163).

Taulukko 1.1. Arvokkaiden luontokohteiden luokitteluperustelut (Söderman 2003).

Luokka	Kohdetyyppi
A Kansainväliset	Natura-alueet (SAC ja SPA, myös ehdotetut SCI) Kansainvälisesti merkittävät kosteikot ja lintualueet, ns. IBA-alueet Ramsar-alueet
B Kansalliset	Kansallispuistot Luonnonpuistot Soidensuojelualueet Lehtojensuojelualueet Muut valtakunnallisesti arvokkaat luonnonsuojelualueet Erämaa-alueet Koskiensuojelulain mukaiset vesistöt Valtakunnallisten suojeluohjelmien kohteet <ul style="list-style-type: none"> - kansallis- ja luonnonpuistojen kehittämissuunnitelma - soidensuojelun perussuunnitelma - lintuvesien suojeluohjelma - valtakunnallinen harjunsuojeluohjelma - lehtojensuojeluohjelma - rantojensuojeluohjelma - vanhojen metsien suojeluohjelma Valtakunnallisten suojeluohjelmien kriteerit täyttävät kohteet (vaikka kohteet eivät kuulu ohjelmiin) Kansallisesti merkittävät kosteikot ja lintualueet, ns. FINIBA-alueet Kohteet, joilla on luonnonsuojelulain luontotyyppiä Äärimmäisen ja erittäin uhanalaisten ja vaarantuneiden lajien esiintymispaikat Erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikat Kohteet, joilla on vesilain luontotyyppiä
C Maakunnalliset / Seudulliset	Valtakunnallisissa suojeluohjelmissa maakunnallisesti arvokkaiksi luokitellut kohteet Maakuntakaavojen suojelualuevaraukset Maakunnallisesti uhanalaisten lajien esiintymispaikat Maakunnallisesti / seudullisesti merkittävät muut luontokohteet
D Paikalliset	Kohteet, joilla on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä Yleis- ja asemakaavojen suojelualuevaraukset Paikallisesti uhanalaisten tai harvinaisten lajien esiintymispaikat
E Muut	Kohteet, jotka eivät ole yllä mainituissa luokissa, mutta jotka ovat luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta tärkeitä, esimerkiksi suuret, yhtenäiset, tavanomaisen luonnon alueet ja ekologiset käytävät tai uhanalaisten lajien kannalta tärkeät korvaavat paahdeympäristöt (mm. hiekkakuopat, tie- ja rataleikkaukset)

Taulukko 1.2. Puuston kehitysluokat (Äijälä ym. 2014, Salminen & Aalto 2012).

S0 – siemenpuumetsikkö: Männyn tai koivun luontaiseen uudistamiseen tähtäävällä hakkuulla käsitellyt metsiköt, joissa siemenpuuston pääpuulajeina ovat mänty tai koivu.

T1 – pieni taimikko: Taimikko, jonka kasvatettavien puiden keskipituus on 1,3 metriä tai alle.

T2 – varttunut taimikko: Taimikko, jonka kasvatettavien puiden keskipituus on yli 1,3 metriä. Varttuneen taimikon keskiläpimitta rinnankorkeudella on alle 8 cm tai valtapituus on männyllä ja kuusella alle 7 metriä ja koivulla alle 9 metriä.

Y1 – ylispuustoinen taimikko: Kaksijaksoinen metsikkö, jossa taimikko sekä siemen-, suojus- tai verhopuustoa. Taimikon keskiläpimitta on alle 8 cm tai valtapituus männyllä ja kuusella alle 7 metriä ja koivulla alle 9 metriä.

O2 – nuori kasvatusmetsikkö: Metsikkö, jonka keskiläpimitta rinnankorkeudelta on 8–16 cm.

O3 – varttunut kasvatusmetsikkö: Metsikkö, jonka keskiläpimitta rinnankorkeudella on yli 16 cm, mutta jota ei vielä luokitella uudistuskypsäksi.

O4 – uudistuskypsä metsikkö: Metsikkö on uudistuskypsä, kun metsänomistaja saa enemmän hyötyä sen uudistamisesta kuin sen edelleen kasvattamisesta. *

ER – eri-ikäisrakenteinen metsä: Metsikkö, joka on eri-ikäisrakenteinen tai jota ollaan metsänhoitotoimenpiteillä kehittämässä eri-ikäisrakenteiseksi. Puusto on eri-ikäisrakenteinen, jos latvusto ei jakaannu selviin jaksoihin, vaan muodostuu eri jaksojen eri-ikäisistä ja erikokoisista puista.

*Uudistusikäisyyden voi arvioida karkeasti niin, että puut ovat järeydeltään tukkipuun luokkaa (puulajista ja kasvupaikasta riippuen läpimitaltaan 23–27 cm). Metsälaisissa määritelty uudistusikä on Etelä-Suomessa metsätyyppistä riippuen männyllä 70–100, kuusella 70–80 ja koivulla noin 50 vuotta.

Vanhalla metsällä tarkoitetaan PEFC-sertifikaatin määritelmän mukaan iältään yli puolitoistakertaa uudistusian ylärajan ikäistä metsää. Iäkäs metsä on uudistusikäisen ja vanhan metsän välinen vaihe.

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden rajaamisen periaatteita**Uhanalaiset luontotyypit (LUTU)**

Uhanalaisten luontotyyppien rajaamiseen liittyy ehtoja. Monet uhanalaisiksi luokitelluista luontotyypeistä ovat kohtalaisen yleisiä, ja niiden uhanalaisuuskriteerinä on etupäässä laadun heikkeneminen (Kontula & Raunio 2018). Tästä syystä arvokkaiksi katsottiin sellaiset uhanalaisten luontotyyppien esiintymät, jotka ovat riittävän edustavia ja riittävän kokoisia, jotta niillä voisi olla merkitystä luontotyypin paikallisen, alueellisen tai valtakunnallisen suojelutason kannalta. Toisin sanoen kaikkein epäedustavimpia, epäluonnontilaisimpia taikka mitättömän pieniä kohteita ei ollut mielekästä tulkita arvokkaiksi luontotyyppi esiintymiksi muuten kuin aivan poikkeustapauksissa (uhanalaista kasvilajistoa tms.).

Metsälakikohteet

Metsälakikohteiden osalta on otettu huomioon ns. alueellisen turvaamisen tarve (Meriluoto & Soininen 2002), toisin sanoen arvoluokan D luontokohteiden (ks. taulukko 1.1) määrää on karsittu huomattavasti silloin, kun kysymyksessä on alueella runsaana esiintyvä elinympäristö.

Vesilain kohteet

Vesilain arvokkaita kohteita ovat luonnontilaisten kohteiden lisäksi myös luonnontilaisen kaltaiset kohteet (Ohtonen ym. 2005). Kohteiden ei tarvitse olla täysin aiemman ihmistoiminnan ulkopuolella saadakseen luonnontilaisen määritelmän (Keränen 2016). Meriluoto & Soininen (2002) määrittelevät luonnontilaisen kaltaisen uoman siten, että siinä voi olla ”vähäisiä jälkiä uoman perkauksesta, mutta pienveden suojaisuus on säilynyt”. Täysin luonnontilaiset purot ovat erittäin harvinaisia Etelä-Suomessa, ja luonnontilaisena on säilynyt yleensä hyvin lyhyitä osuuksia puroissa (Kajava ym. 2002). Tästä syystä myös kohtalaisen lyhyt luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen jakso voidaan luokitella vesilain kohteeksi, vaikka muilta osin virtavesi olisikin täysin epäluonnontilainen.

Kajava ym. (2002) määrittelevät luonnontilaisen puron seuraavasti: ”Lakiasiantuntijat tulkitsevat uoman luonnontilaisuutta vesilain näkökulmasta siten, että perattukin uoma voidaan katsoa luonnontilaiseksi, jos luonnontila on merkittävästi palautunut alkuperäisen kaltaiseksi. Luonnontilaisen kaltaisuus edellyttää kuitenkin, että perkaus on ollut alun perin suhteellisen kevyt, tietty mutkaisuus on säilynyt uomassa ja lisäksi kasvillisuus on peittänyt alleen perkau jäljet. Voimakkaasti peratut purot (perkauksesta vähintään 30–40 vuotta) voidaan tulkita luonnontilaisen kaltaisiksi joissain tapauksissa, mikäli eroosio ja puronvarren käsittelemättömyys on palauttanut puron uoman luonnontilaisuuteen liittyvät elementit.”

METSO-kohteet

METSO-kohteilla metsikön iän määrittelyssä käytettiin apuna kehitysluokkaa ja metsätyyppiä. Lahopuun määrää arvioitiin asteikolla 0–5, 5–10, 10–20, 20–30 ja > 30 m³/ha. Eri rakennepiirteiden, kuten puulajisuhteiden ja lahoppuujatkumon, merkitys vaihtelee elinympäristötyypin mukaan. Täydentävien valintaperusteiden mukaan METSO-kohteen arvoa voi lisätä muun muassa sen sijoittuminen suojelualueiden läheisyyteen, laaja pinta-ala tai vaatelioiden lajien esiintyminen. Monimuotoisuudelle merkittävät lehdot voivat olla pienialaisia, jopa alle hehtaarin kuvioita. Pinta-alaltaan pienten (alle 2 hehtaaria) kalliikohteiden ei ole katsottu sopivan METSO-kohteiksi yksinään, vaan tietyt kohteet on rajattu pääasiassa osana laajempaa (pääasiassa yli 4 hehtaaria) eri elinympäristöjä käsittävää kokonaisuutta. METSO III-luokan kohteet ovat monimuotoisuuden kannalta itsekseen suotuisaan suuntaan kehittyviä, luonnonhoitotoimenpitein kehitettäviä tai ennallistamalla kunnostettavia kohteita, jotka sijaitsevat I- tai II-luokan kuvioiden yhteydessä tai läheisyydessä. (ks. Syrjänen ym. 2016).

1.2. Linnut

Linnustoselvityksen tavoitteena oli kartoittaa selvitysalueen pesimälinnustoa ja erityisesti korkeimman suojeluarvon lajiston esiintymistä. Arvokkaimpina lajeina selvitettiin seuraaviin ryhmiin kuuluvat lajit, niiden pari- ja reviirimäärät sekä elinpiirien sijainti:

- Suomessa uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit (vuoden 2019 luokittelu Lehikoisen ym. 2019 mukaan),
- EU:n lintudirektiivin (1979) liitteessä I mainitut lajit (Ympäristöministeriö 2016),

- Suomen kansainväliset vastuulajit (SYKE 2017), ja
- muut alueellisesti suojelun arvoiset, koko Etelä-Suomessa harvalukuiset tai elinympäristöjensä erityistä suojeluarvoa ilmentävät vaatelias lajit (Väisänen ym. 1998, Valkama ym. 2011, Koskimies 2019).

Selvityksen perusmenetelmänä oli valtakunnallisen linnustonseurannan käyttöön kehitetty kartoitusmenetelmä, joka on selostettu yksityiskohtaisesti teoksissa *Linnustonseurannan havainnointiohjeet, 2. p.* (Koskimies & Väisänen 1988), *Monitoring Bird Populations: A Manual of Methods applied in Finland* (Koskimies & Väisänen 1991) ja *Linnuston seuranta ympäristöhallinnon hankkeissa* (Koskimies 1994).

Kartoitusmenetelmässä suositellaan kymmentä käyntikertaa pesimäkauden kuluessa, mikäli tarkoituksena on selvittää tarkasti ja luotettavasti kaikkien pesivien lintulajien reviiri- ja parimäärät. Tässä selvityksessä keskityttiin pienehköön lajijoukkoon ja tutkittiin paikoin melko avointa ja helpohkosti havainnoitavaa metsäympäristöä. Tämän suppeamman tavoitteen vuoksi käyntikertoja oli kolme, mikä on riittävä määrä tavoiteltujen tulosten luotettavaksi saavuttamiseksi.

Käynnit ajoitettiin suotuisissa sääoloissa (enimmäkseen poutaa, ei liian kylmää eikä tuulista) aamuaikaan ja aamupäivään, jolloin linnut laulavat ja liikkuvat pesäpaikoillaan ja reviireillään aktiivisimmin ja ovat todennäköisimmin huomattavissa, ja siten, että ne osuisivat lajistoa ennalta arvioiden niin varhain kuin myöhäänkin pesivien lajien laulu- ja soidinkauteen. Lintujen havaintopaikat ja käyttäytyminen (laulava, varoiteleva, ruokaileva, pesälöytö jne.) merkittiin tarkasti kartalle. Paikannuksessa käytettiin apuna GPS-laitetta, johon on ladattu alueen peruskartta.

Alue kuljettiin jokaisella käyntikerralla rauhallista kävelyvauhtia läpi ja vähän väliä pysähdyttiin kuulostelevaan kauempaa kuuluvia ääniä. Kulkureitit suunniteltiin kartan ja ilmakuvien avulla etukäteen siten, että mikään kohta ei jäänyt 50 metriä kauemmas laskijan kulkulinjasta. Maastotyössä sekä tulosten luotettavuuden tulkinnassa otettiin lajikohtaisesti huomioon kunkin lajin havaittavuuteen ja laskentojen luotettavuuteen liittyviä näkökohtia Koskimiehen (2009, 2011, 2013, 2017, 2018) mukaan. Reviiriä tulkittiin yhtenäkin kertana havaittu yksilö, jos kyse oli laulavasta, varoitelevasta, hätäntyneestä, pesää rakentaneesta tai muuten pesintään viittaavasti käyttäytyneestä linnusta.

Selvitysalueiden maastokäyntien ajankohta ja säätila (pilvisuus, tuuli ja lämpötila):

14.5.2020 klo 9.55–10.20 (2/10, W 1–3 m/s, +8 °C)

8.6.2020 klo 9.15–9.50 (10/10, S 1–3 m/s, +18 °C)

21.6.2020 klo 4.30–4.55 (0/10, 0 m/s, +11 °C).

1.3. Lepakot

Lepakot käyttävät eri alueita saalistusalueinaan kesän eri ajankohtina. Tästä johtuen kartoitettava alue on inventoitava kauden aikana useaan kertaan (SLTY ry 2011). Koska selvitysalue oli kooltaan pieni ja käsitti vain yhtä elinympäristötyyppiä, katsottiin lepakkoselvityksen käyntimääräksi riittävän kaksi käyntiä.

Potentiaalisimpana alueella esiintyvänä lajina pidettiin pohjanlepakkoa, joten ensimmäinen käynti ajoitettiin pohjanlepakoiden lisääntymisaikaan, jolloin naaraat ruokailevat lähellä

lisääntymisyhdyskuntia. Tällaiset ruokailualueet ovat lepakoiden kannalta kriittisimpiä. Toinen käynti tehtiin loppukesällä, jolloin yhdyskunnat ovat hajaantuneet (taulukko 1.3).

Kartoitusta tehtiin vain sateettomina, heikkotuulisina ja lämpiminä (>+10 °C) öinä, koska lepakoiden aktiivisuus vähenee huonoissa sääolosuhteissa. Kartoitusten aloitusajankohta oli ensimmäisenä yönä klo 1:n jälkeen ja toisena yönä heti auringonlaskun jälkeen. Alueella vietettiin kumpanakin yönä noin kaksi tuntia, vaikka alueen kattavaan kiertämiseen olisi riittänyt vähempikin aika.

Kartoitusreitit suunniteltiin tutustumalla alueeseen valoisaan aikaan. Koko alue saatiin kattavasti kartoitettua (kuva 1.1). Aktiivikartoituksen lisäksi käytettiin yhtä passiividetektoria (SongMeter SM2+), joka jätettiin koko yön ajaksi vesitornin viereiseen metsikköön tallentamaan lepakoiden ultraääniä.

Aktiivikartoituksessa käytettiin koko ajan kahta ultraäänidetektoria, joista toisella (Pettersson D240X) kuunneltiin lepakoita aktiivisesti ja toinen (Anabat Express) tallensi havainnot muistikortille paikkatiedon kera. Kortille kertyneet havainnot määritettiin tietokoneella AnaLook-ohjelmalla ja siirrettiin karttapohjalle. Äänihavainnoista ei tehty yksilömäärätulkintoja, vaan ne siirrettiin kartalle sellaisenaan. Tämä esitystapa havainnollistaa hyvin lepakoiden saalistusaktiivisuutta. Yhden äänitiedoston maksimikestoksi oli asetettu 10 sekuntia, jolloin aktiivisesta saalistuksesta syntyy useita peräkkäisiä tiedostoja ja siten lähekkäisiä havaintopisteitä kartalle.

Lepakkokartoituksen maastotyön ja raportoinnin on tehnyt lepakoihin erikoistunut biologi, FM Ville Vasko, jolla on kokemusta kymmenistä lepakkoselvityksistä.

Alueiden arvo lepakaille on luokiteltu seuraavia periaatteita noudattaen:

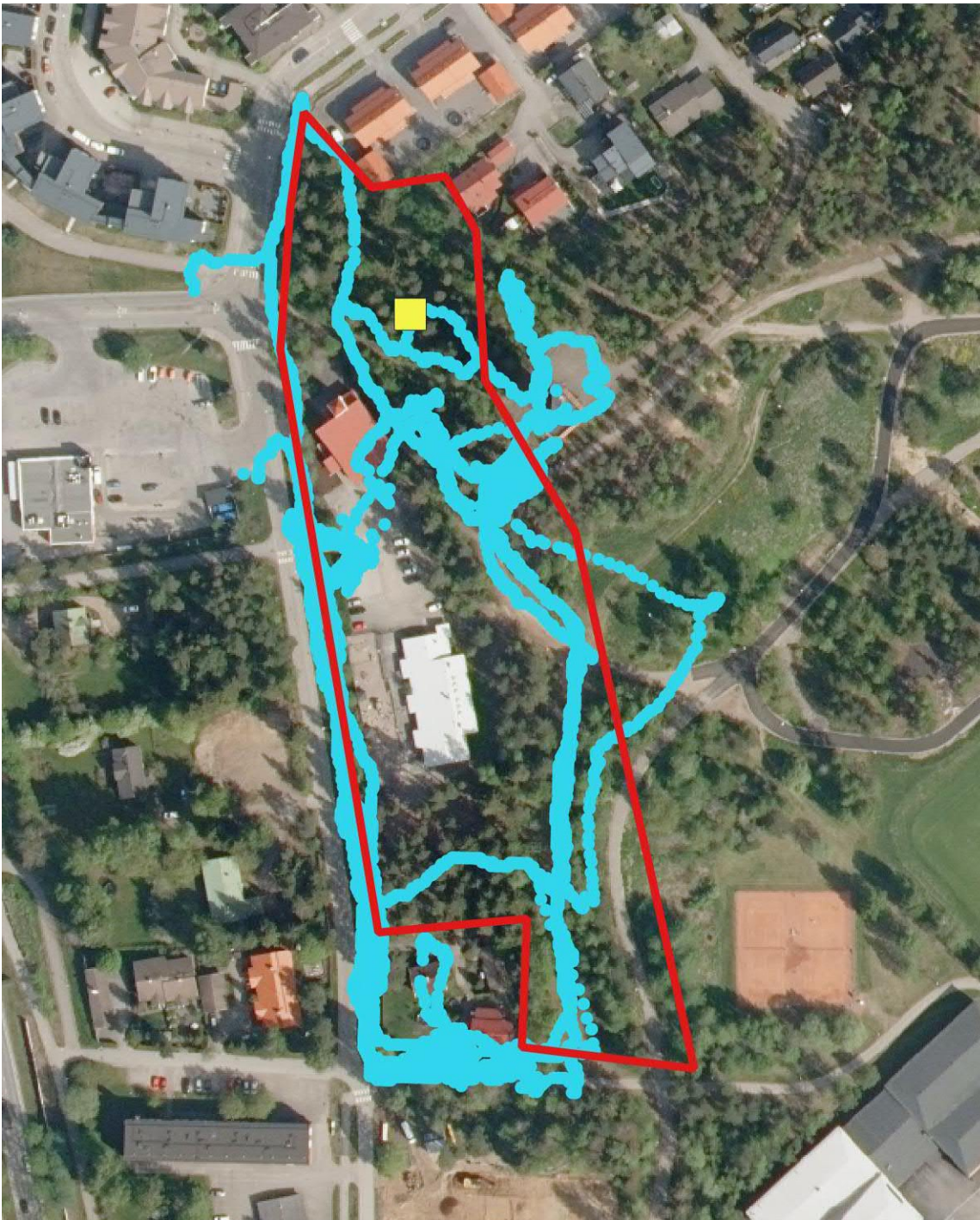
Luokka I: Lisääntymis- tai levähdyspaikka. Hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty.

Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti. Maankäytössä huomioitava alueen arvo lepakaille (EUROBATS sopimus).

Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue. Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakaille.

Taulukko 1.3. Lepakkokartoituskäyntien päivämäärät ja sääolosuhteet.

Pvm	Klo	Lämpötila (°C)	Tuuli (m/s)	Pilvisuus
8.7.	1:15-3:10	12	3 S	7/8
9.8.	21:25-23:20	21	2 NW	4/8

 Selvitysalue

 Kartoitusreitti

0 25 50 m

 Passiividetektor

Kuva 1.1. Lepakkokartoitusreitit ja passiividetektorin sijaintipaikka selvitysalueella.

Faunatica

Tuntosarvet aitoon luontoon

Kutojantie 11

02630 Espoo

<http://www.faunatica.fi/>

Marko Nieminen
p. 0400 – 628 328

FT, toimitusjohtaja
marko.nieminen@faunatica.fi

Kari Nupponen
p. 0400 – 333 688

FM, projektipäällikkö
kari.nupponen@faunatica.fi

Elina Manninen
p. 050 – 538 4777

FM, tutkimussuunnittelija
elina.manninen@faunatica.fi

Henna Makkonen
t. 044 – 288 2782

FM, tutkimussuunnittelija
henna.makkonen@faunatica.fi

**KAAVOITUSHANKE HARJULA
KIEVARINTIE 13
04300 TUUSULA
Kiinteistö: 858-401-1-514**

ALUSTAVA POHJAVESISELVITYS

1. YLEISTÄ

GeoUnion Oy on asentanut kohteeseen näytteenottoon ja tarkkailuun soveltuvan pohjavesiputken elokuussa 2023. Samassa yhteydessä kohteeseen tehtiin 1 puristinheijarikairaus. Tutkimuksilla selvitettiin alustavat maaperäolosuhteet ja pohjaveden taso. Suunnittelijan käytössä olivat myös Suomen Ympäristökeskukselta saadut pohjavesihavainnot kohteen itä- ja kaakkoispuolille sijoituvan urheilukeskuksen alueelta.

2. POHJASUHTEET

Maanpinnan korkeus rakennuspaikalla vaihtelee julkisten kartta-aineistojen perusteella noin tasovälillä +61...+68. Maanpinta on korkeimmillaan kohteen itäreunalla. Kohteen itä- ja kaakkoispuolelle sijoittuva urheilukeskuksen alue sijoittuu ympäristöään alemmas noin tasolle +55. Urheilukeskuksen alueelle sijoituvan lammen pinta on likimain tasolla +53,5. Urheilukeskus sijoittuu vanhalle soranottoalueelle. Alueen lampi on syntynyt soranoton seurauksena.

Tutkimusten yhteydessä kohteeseen tehtiin yksi puristinheijarikairaus (Liite 1). Kairausvastuksen perusteella arvioituna maa pintakerroksen alla on hiekkaista kitkamaata. Kairaus päättyi noin 9,1 m syvyydelle maanpinnasta, tasolle +53,7.

Pohjavesi havaittiin kohteeseen asennetusta pohjavesiputkesta P1. Aikavälillä 22.8.-30.8.2023 vesi havaittiin n. 7,0...7,7 m syvyydellä maanpinnasta, tasolla +55,1...+55,8 (Liite 2).

Suomen ympäristökeskukselta saatujen tietojen mukaan urheilukeskuksen itäosissa, pohjavesiputkessa HP11/2020 pohjavesi on havaittu tasolla +52,4...+52,9 (ajanjaksolla 11/2021-11/2022) ja vastaavasti urheilukeskuksen eteläosissa pohjavesiputkessa 24 vesi on havaittu tasolla +52,6...+53,1 (ajanjaksolla 04/1999-05/2022).

3. RAKENTAMISEN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Kohde sijoittuu tärkeälle pohjavesialueelle eikä rakentaminen saa vaikuttaa haitallisesti pohjaveden määrään, laatuun tai virtausolosuhteisiin. Rakentaminen tärkeälle pohjavesialueelle edellyttää tiettyjen pohjavedensuojaustoimenpiteiden noudattamista, mikä tulee huomioida suunnittelu- ja rakentamisvaiheissa.

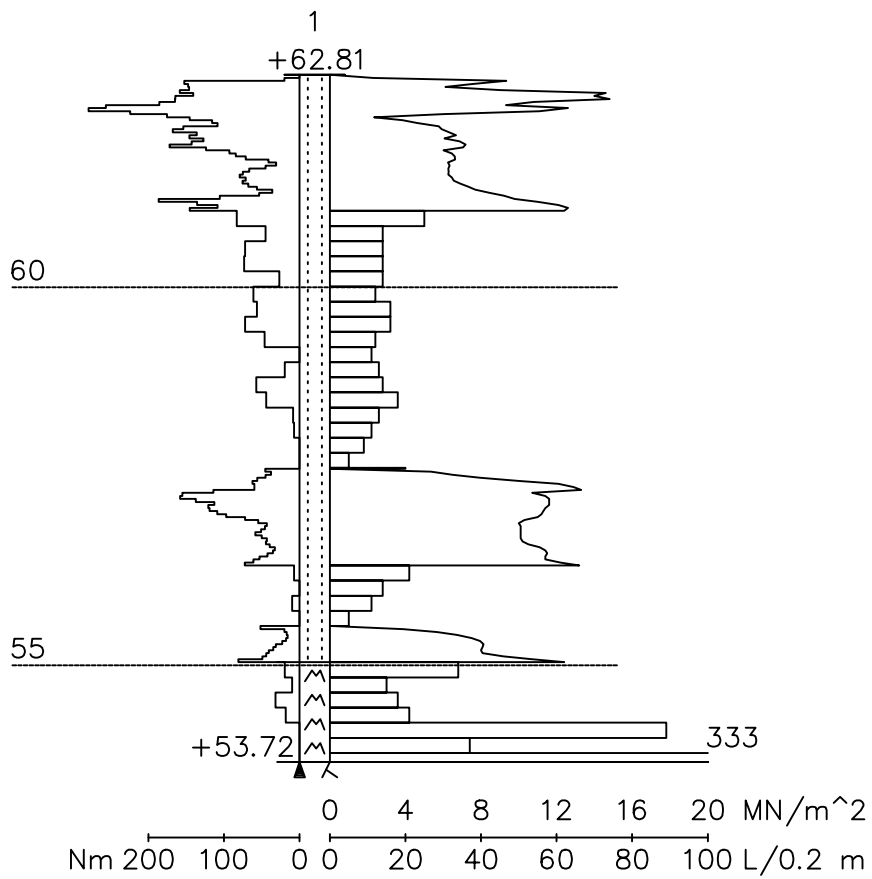
Nykyiseen pohjavedentason verrattuna kellarittomien rakennusten rakennusaikainen kaivutaso sekä alin kuivatustaso tulevat sijoittumaan useita metrejä havaittujen pohjavesitasojen yläpuolelle, joten lähtökohdat rakentamiselle ovat hyvät.

Markku Savolainen
toimitusjohtaja

30.8.2023

Työnumero	Työn nimi		Pisteen nro
11692			1
Koordinaatisto	X	Y	Z
ETRS-GK25	6698056.463	25501358.887	62.809
Korkeusjärjestelmä	Pohjaveden pinta	Kairauspvm.	Alkukairaus
N2000		22.8.2023	—
Kairaustapa	Päätymistapa		
HP – Purheijarikairaus	Kivi, lohkare tai kallio		
Kairaaja	Kairauslaite		

Mittakaava 1:100

GeoUnion Oy

 Taivaltietie 4, 01610 Vantaa
 puh 0106338020 fax 0106338021
 email: geounion@geounion.fi

HAVAINTOPUTKEN NRO
1

KOHDE	Kievarintie 13, Tuusula	ASENNUS PVM	22.8.2023
TYÖ NRO	11692	ASENTAJA	JMA

KARTTALEHTI

 KOORDINAATTIJÄRJESTELMÄ **ETRS-GK25**

 KORKEUSJÄRJESTELMÄ **N2000**

 X= **6698056.463**

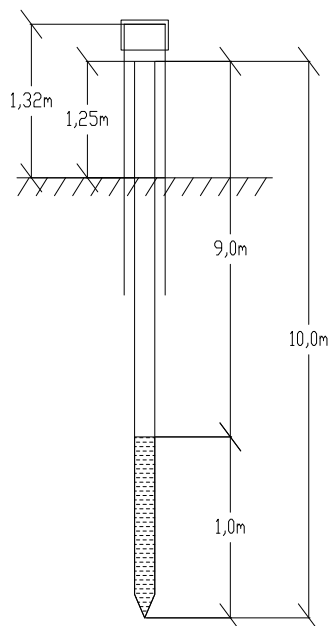
 Y= **25501358.887**

TASOTIEDOT	KORKEUS	HAVAINNOT			
		PVM	SYVYYS	TASO	HUOM!
MITTAUSTASO	+64,08				
MAANPINTA	+62,81	22.8.-23	9,00	+55,08	ASENNUSPÄIVÄ
SUODATTIMEN ALAPÄÄ	+54,08	30.8.-23	8,27	+55,81	

LUKITUS	Lukittu	
SARJOITUS	GU-lukko	
RAKENNE	LAATU	PITUUS
VANDALISMIPUTKI	RAUTA	2,0m
JATKOPUTKI	MUOVI 50/62	9,0m
SUODATIN	REIKÄSIIVILÄ 50/62	1,0m

KUNTOTARKASTUS					
PVM					
ALKUSYVYYS					
1 MIN					
3 MIN					
5 MIN					
10 MIN					

Havainnot putken päästä (mittaustaso).

HAVAINNEPIIRROS

LAAJUUDET

RAKENNUS 1

BRUTTOALA:	3560 brm ²
ASUINKERROSALA:	2900 k-m ²
MRL 115\$ YLITYKSET:	222 k-m ²
KAAVA YLITYKSET:	438 k-m ²
ASUNTOJA:	44 kpl
HUONEISTOALA:	2555 htm ²
ASUNTOJEN KPA:	58,1 m ²
brm ² /htm ² =	1,39

RAKENNUKSET 2 JA 3

BRUTTOALA:	3460 brm ²
ASUINKERROSALA:	3000 k-m ²
MRL 115\$ YLITYKSET:	233 k-m ²
KAAVA YLITYKSET:	227 k-m ²
ASUNTOJA:	44 kpl
HUONEISTOALA:	2564 htm ²
ASUNTOJEN KPA:	58,3 m ²
brm ² /htm ² =	1,35

YHTEENSÄ

BRUTTOALA:	10480 brm ²
ASUINKERROSALA:	8900 k-m ²
MRL 115\$ YLITYKSET:	688 k-m ²
KAAVA YLITYKSET:	892 k-m ²
ASUNTOJA:	132 kpl
HUONEISTOALA:	7683 htm ²
ASUNTOJEN KPA:	58,2 m ²
brm ² /htm ² =	1,36

AUTOPAIKAT:

RAKENNUS 1:	36ap (1ap/100as-kem ² , min 0,8ap/as)
RAKENNUS 2:	36ap (1ap/100as-kem ² , min 0,8ap/as)
RAKENNUS 3:	36ap (1ap/100as-kem ² , min 0,8ap/as)
	106ap

Jos pelkästään asunnoille osoitetut autopaikat ovat nimeämättömiä ja vapaasti valittavissa, voidaan määrää pienentää 10%:

YHTEENSÄ: 0,9x106ap **96ap**

ASUNTOJAKAUMA

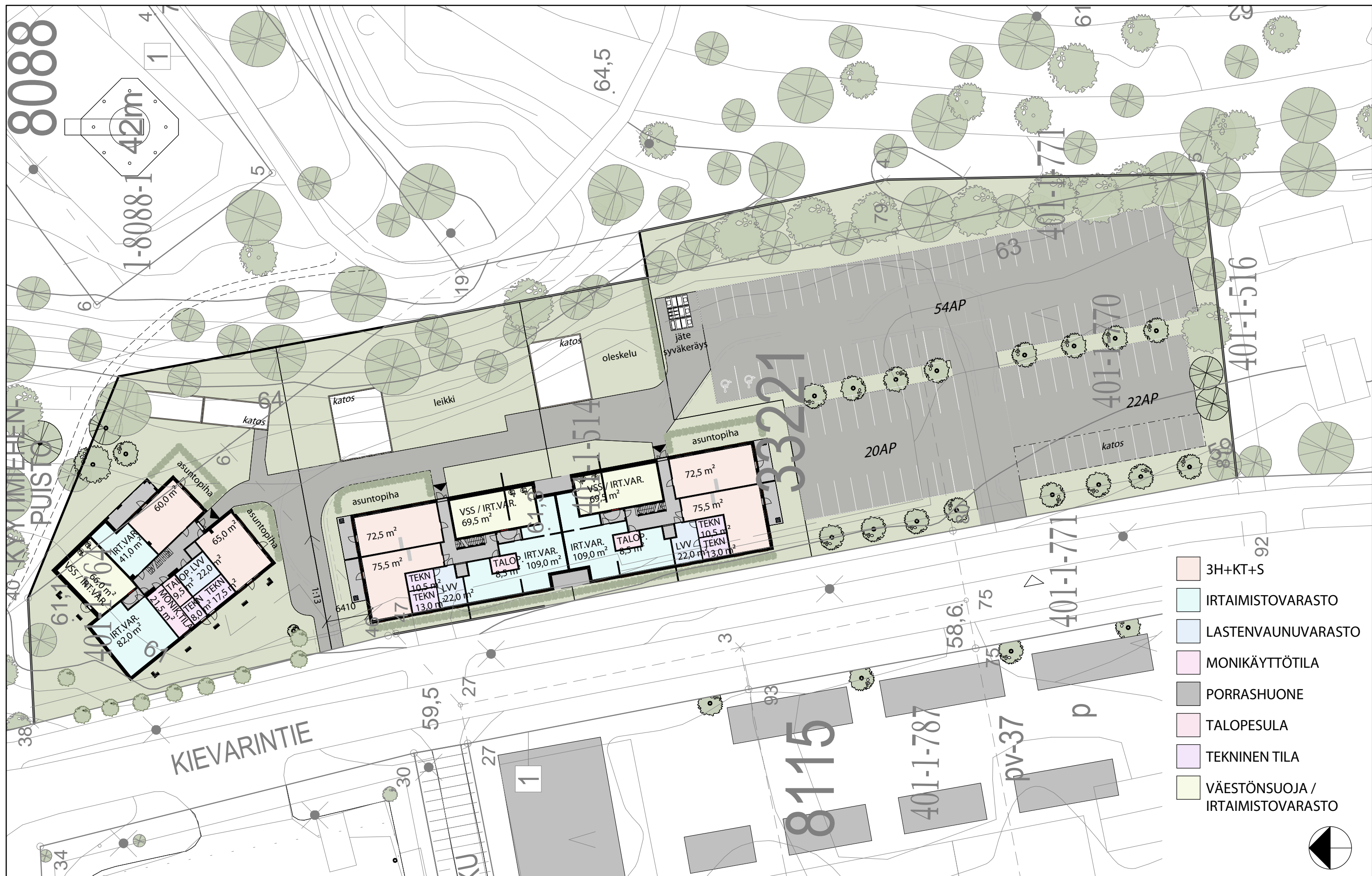
HUONEISTO	PINTA-ALA	LKM
RAKENNUS 1		
2H+KT+S	40,5 m ²	12
2H+KT+S	41,0 m ²	6
3H+KT+S	60,0 m ²	7
3H+KT+S	65,0 m ²	2
3H+KT+S	65,5 m ²	5
3H+KT+S	70,5 m ²	6
4H+KT+S	87,5 m ²	6
		44

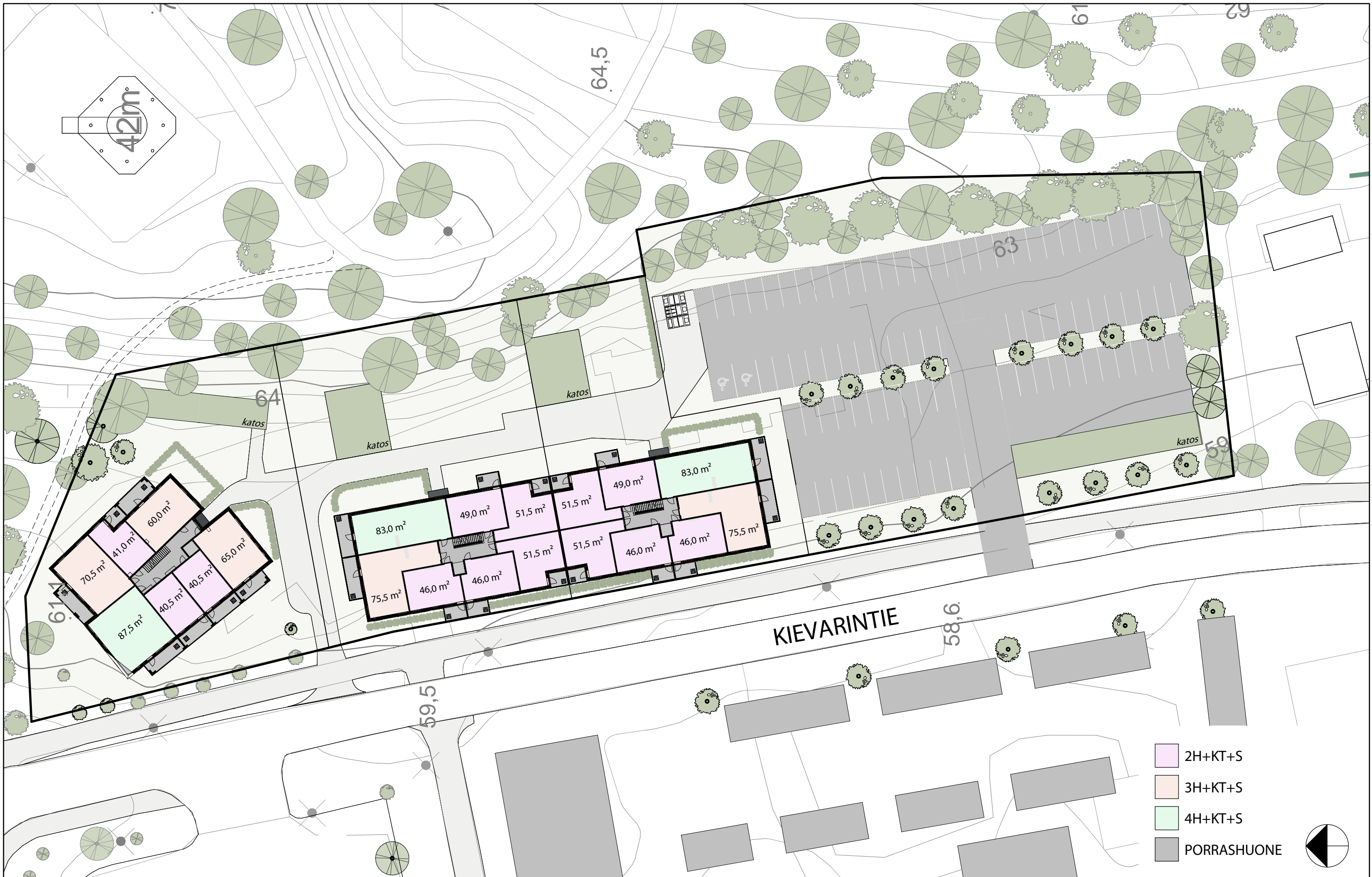
RAKENNUS 2

2H+KT+S	46,0 m ²	12
2H+KT+S	49,0 m ²	6
2H+KT+S	51,5 m ²	12
3H+KT+S	72,5 m ²	1
3H+KT+S	75,5 m ²	7
4H+KT+S	82,5 m ²	2
4H+KT+S	83,0 m ²	4
		44

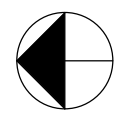
RAKENNUS 3

2H+KT+S	46,0 m ²	12
2H+KT+S	49,0 m ²	6
2H+KT+S	51,5 m ²	12
3H+KT+S	72,5 m ²	1
3H+KT+S	75,5 m ²	7
4H+KT+S	82,5 m ²	2
4H+KT+S	83,0 m ²	4
		44

- 2H+KT+S
- 3H+KT+S
- 4H+KT+S
- PORRASHUONE

ALUEEN POIKKILEIKKAUS A-A

 ARKKIGRAF

HARJULAN ASEMAKAAVAN MUUTOS, KAAVA Nro 3596
ALUELEIKKAUS

1 : 500

31.8.2023

ALUEJULKISIVU POHJOISEEN

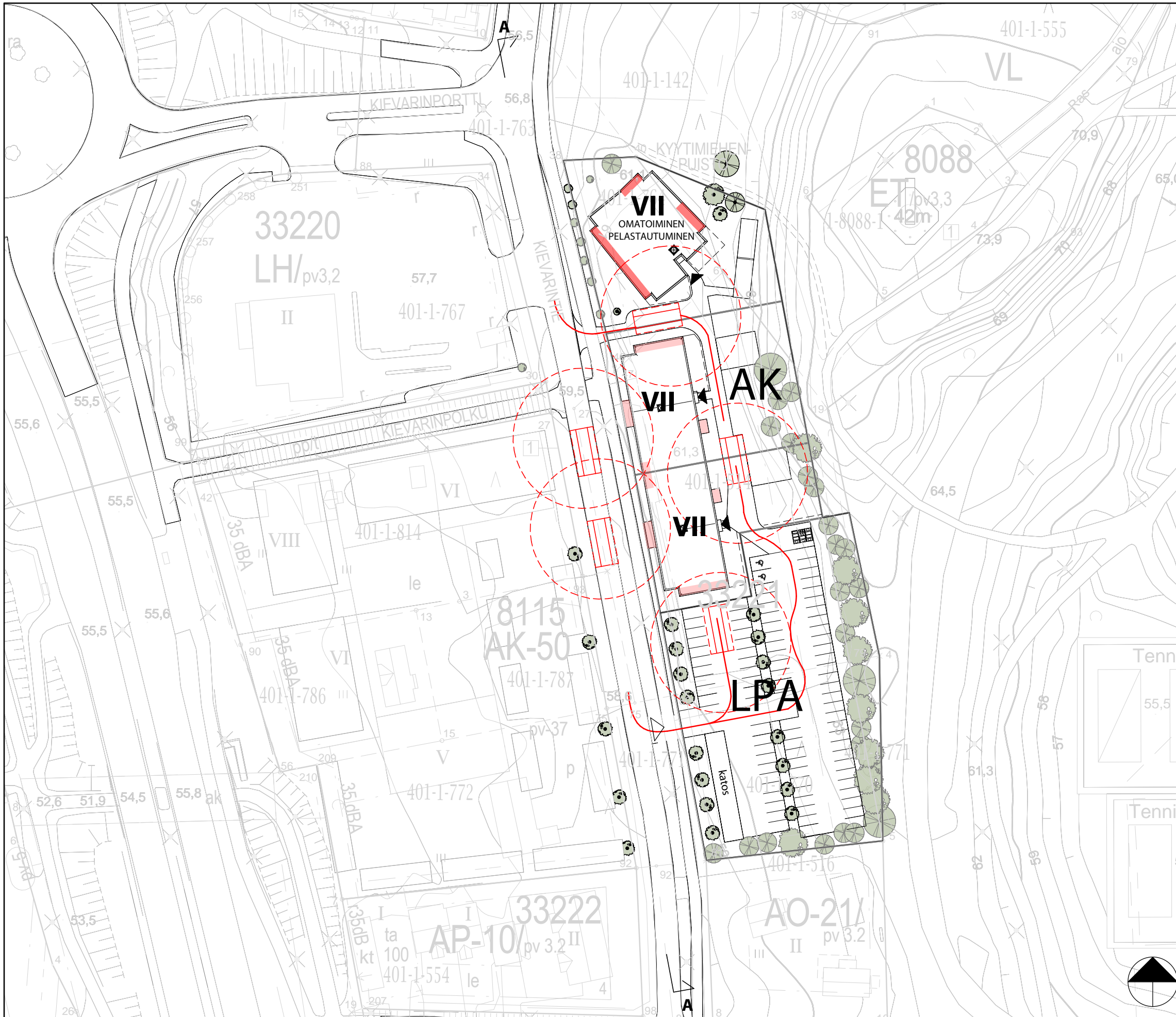
ALUEJULKISIVU ETELÄÄN

ALUEJULKISIVU ITÄÄN

ALUEJULKISIVU LÄNTEEN

HARJULA ASEMAKAAVAN MUUTOS

HANKEKUVAUS / KAAVAEHDOTUKSEN VIITESUUNNITELMA

Lähtötilanne:

Suunnittelualue sijoittuu tiiviin yhdyskuntarakenteen sisälle Hyrylän taajaman keskustaan kävelyetäisyydellä palveluista. Alueen länsipuolella Kievaritien ja Tuusulanväylän välissä on pientaloalue, jolla on vahva asemakaava 3478 uudelle kerrostalorakentamiselle sekä vanha huoltoasemakiinteistö, jossa toimii tällä hetkellä Burger King-ravintola. Tuusulanväylän länsipuolella on Mikkolan koulu sekä päiväkotikoti Martta Wendelin, jonne on hyvät kevyen liikenteen yhteydet. Alueen itäpuolella on harjun laella seisova Tuusulan vesitorni sekä Tuusulan Urheilupuiston alue monine ulkoilureitteineen. Alueella on rakennettu kadut ja kunnallistekniikka valmiiksi. Suunnittelualue sijaitsee kokonaisuudessaan Lahelan 1. luokan pohjavesialueella. Alueella on tällä hetkellä teatterirakennus Mesta sekä päiväkotikoti Kievari, jotka on tarkoitus purkaa.

Yleistä:

Kaavaratkaisu mahdollistaa uusien kerrostalojen rakentamisen. Hankkeen osalta alueelle laadittiin kaavaluonnosvaiheessa kaksi vaihtoehtoista suunnitelmaa. Jatkokehitykseen valittiin ehdotuksista kevyempi, maantasopysäköintiin perustuva ratkaisu, jota on saadun palautteen perusteella kehitetty edelleen. Suunnitelman kerrosala on vähentynyt verrattuna kaavaluonnosvaiheen suunnitelmiin,

Kaava-alue on jaettu sitovalla tonttijaolla kolmeen asuinkerrostalotonttiin sekä eteläosan LPA-korttelialueeseen, jonne korttelin autopaikat sijoitetaan. Suunnitelman korttelirajaus poikkeaa nykyisistä kiinteistörajoista. Aluetta on laajennettu koilliskulmasta puistoalueelle päin, mutta vastavuoroisesti tonttia on kavennettu ja sen itäreunalle on jätetty viheralue, joka liittyy nykyiseen laajempaan urheilukeskusta ympäröivään puisto- ja viheralueeseen. Kiinteistöön aikaisemmin sisällytynyt Kievarintien osuus on esitetty katualueena. Viitesuunnitelma noudattaa suunnitteluperiaatteiltaan, asuntojakaumaltaan sekä asuntojen keskipinta-alan osalta voimassa olevan Tuusulan asuntopoliittisen ohjelman linjauksia.

Suunnitelmasta:

Korttelin pohjoispäähän on sijoitettu pistetalo likimain nykyisen teatteri Mestan paikalle ja Kievarintien katualuetta rajaa kadun suuntaisesti sijoitettu lamellitalo. Molemmat rakennukset ovat seitsemän kerrosta korkeita. Rakennuksissa ei ole maanalaista kellaria, alueen pohjavesiolosuhteiden vuoksi. Lamellitalon sisäänkäynnit ovat sijoitettu pihan puolelle, jolloin rakennuksen ensimmäinen kerros on hieman katutasoa ylempänä. Ratkaisu tuo rakennuksen päädyissä sijaitseviin alimman kerroksen asuntoihin yksityisyyttä. Pihan puoleisilla maantason asunnoilla on asuntokohtaiset pihat. Asuntojen yhteistilat sijoittuvat rakennusten alimpaan kerrokseen sekä erillisiin piharakennuksiin.

Pihatoiminnot sijoittuvat turvalliseen ja liikenteen häiriöiltä suojaisaan paikkaan tontin keskelle. Asuinrakennusten rajaama piha-alue jakautuu piharakennusten rytmittäviin pienempiin osiin. Pihan itäreunaa rajaa nouseva rinne, jonka päältä jatkuvat ulkoilureitit Tuusulan urheilukeskuksen alueelle.

Korttelin laajuus- ja tehokkuustarkastelut perustuvat omalle korttelialueelleen sijoitettuun maantasopysäköintiin. Pysäköintialue on jaettu pienempiin osiin, jotka nousevat porrastaen ylös loivaa rinnettä noudattaen rinteiden luontaisia korkeuseroja. Pysäköintipaikkojen väliin jää korkeuserojen mahdollistamia istutusalueita, jotka parantavat alueen viihtyisyyttä ja maisemakuvaa.

Soininen Tarja

Lähettäjä: Tanja Lamminmäki <tanja.lamminmaki@uudenmaanliitto.fi>
Lähetetty: torstai 20. huhtikuuta 2023 16.03
Vastaanottaja: Kaavoitus
Kopio: Mariikka Manninen; Inka Kytö; Toimisto Uudenmaanliitto
Aihe: Harjulan asemakaavan muutos nro 3596

Hei,

Kiitos lausuntopyyntöä koskien Harjulan asemakaavan muutosta nro 3596. Uudenmaan liitto ei anna asiasta lausuntoa.

Kirjaamollemme tiedoksi UML dnro 176/06.02.00/2023

Ystävällisin terveisin,

Tanja Lamminmäki

Ympäristöasiantuntija

+358 41 536 2763

tanja.lamminmaki@uudenmaanliitto.fi

Uudenmaan liitto // Nylands förbund

Esterinportti 2 B • Estersporten 2 B

00240 Helsinki • Helsingfors

+358 9 476 7411

www.uudenmaanliitto.fi

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Hyrylän Harjulan alueen asemakaavan muutos nro 3596, OAS, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan lausunto

Asuintalojen rakentamista suunniteltaessa olisi huomioitava erilaisten asumistarpeiden ja asumismuotojen mahdollistaminen. Kerrostalojen suunnittelussa tulisi huomioida maaston muotojen mukaileminen, so. kunnioittaa harjumaisuutta ja pitää kerrosluku kohtuullisena. Tuusulanväylän liikenteen aiheuttama mahdollinen melu- ja ilmastohaitta tulisi huomioida erityisesti reunimmaisten asuintalojen kannalta. Katu- ja viheralueiden suunnittelussa on huomioitava sekä ympäristön luontoarvojen säilyttäminen että kaikkien asukkaiden viihtyvyys. Esteettömät reitit viher- ja virkistysalueille olisi pystyttävä järjestämään. Olemassa olevaa vanhaa puustoa tulisi säilyttää mahdollisuuksien mukaan. Jalankulkijoiden ja muiden kevyen liikenteen liikkujien turvalliseen ja esteettömään kulkueen joukkoliikennepysäkeille ja palveluiden pariin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Suunnittelussa tulee huomioida myös asukkaiden autoliikenteen sujuvuus, ml. invataksit pysäköintimahdollisuuksineen

Päätös

Ikäihmisten neuvosto päätti

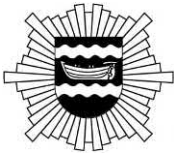
- antaa seuraavan lausunnon:

Harjula, asemakaavan muutosehdotus, kaava nro 3596, Ikäihmisten neuvoston lausunto

Asuintalojen rakentamista suunniteltaessa on huomioitava erilaisten asumistarpeiden ja asumismuotojen mahdollistaminen. Kaavan ei tule määrätä parvekkeiden kaiteiden läpinäkyvyyttä, sillä kaiteiden läpinäkyvyys on erityisen tärkeää esimerkiksi vuodepotilaalle. Kerrostalojen suunnittelussa tulee huomioida maaston muotojen mukaileminen, so. kunnioittaa harjumaisuutta ja pitää kerrosuku kohtuullisena. Tuusulan yhtä maamerkkiä, vesitornia, ei tule piilottaa kerrostalojen taakse.

Katu- ja viheralueiden suunnittelussa on huomioitava sekä ympäristön luontoarvojen säilyttäminen että kaikkien asukkaiden viihtyvyys. Asukspihojen suunnittelu tulee toteuttaa ikäihmisten ja liikuntarajoitteisten näkökulmat huomioiden. Esteettömät reitit viher- ja virkistysalueille on järjestettävä. Olemassa olevaa vanhaa puustoa tulee säilyttää.

Liikenteen suunnittelussa on huomioitava asukkaiden autoliikenteen sujuvuus, ml. invataksit pysähtymis- ja pysäköintimahdollisuuksineen. On myös huomioitava riittävä vieraspaikkojen määrä. Jalankulkijoiden ja muiden kevyen liikenteen liikkujien turvalliseen ja esteettömään kulkuun joukkoliikennepysäkeille ja palveluiden pariin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tuusulanväylän liikenteen aiheuttama mahdollinen melu- ja ilmastohaitta tulee huomioida erityisesti reunimmaisten asuintalojen kannalta.

Tuusulan kunta
Kaavoitus
PL 60
04301 Tuusula

HARJULA ASEMAKAAVAMUUTOS nro 3596

Osallistumis – ja arviointisuunnitelma

Olemme tutustuneet osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja pyydämme huomioimaan jatkosuunnittelussa seuraavat seikat:

Suuret ja / tai korkeat rakennukset tulisi pyrkiä sijoittamaan tonteille siten, että pelastuslaitoksen raskaalla ajoneuvokalustolla pystytään operoimaan niiden välittömässä tuntumassa. Huomioitava mahdolliset kansirakenteet.

Asuinrakennukset on sijoitettava tontille siten, että pelastusteiden ja nostopaikkojen rakentaminen on mahdollista kaikkiin yli 3 kerroksisiin rakennuksiin tai mikäli varatie sijaitsee yli 10 metrin korkeudessa. Asuinrakennusten varateiden suunnittelussa on huomioitava pelastustien rakentamisen mahdollistaminen siten, että lähtökohtaisesti nostopaikoilta on mahdollista tavoittaa kaikki edellä mainittua korkeammalle sijoitettavien asuntojen parvekkeet.

Pelastusteiden ja nostopaikkojen suunnittelussa on huomioitava mahdolliset istutettavat ja säilytettävät puut. Huom! Kevyenliikenteenväylät ja ulkoilureitit eivät sovellu pelastustiekäyttöön.

Annamme tarvittaessa lisätietoja antamiimme huomioihin liittyen.

Vantaalla 4.4.2023

Katja Luoma
paloinsinööri

Soininen Tarja

Lähettilä: Deski /Telia Finland Oyj /Tampere <production-desk@teliacompany.com>
Lähetetty: maanantai 20. maaliskuuta 2023 13.21
Vastaanottaja: Kaavoitus
Aihe: RE: Jakelu Tiedoksi: Lausuntopyyntö

Hei

Teliällä tietoliikennekaapeleita suunnitellulla asemakaavan muutosehdotuksen alueella. Kieverintiellä kulkee Telian putkilinja ja vesitornille poikkeaa siitä myös haara.

Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, siirto ja suojaustarpeista on oltava yhteydessä Teliaan osoitteeseen production-desk@teliacompany.com hyvissä ajoin ennen mahdollisten maanrakennustöiden alkua.

Kaapelien katkaisua pitäisi pyrkiä välttämään ja suunnitellaan mahdolliset työt sivuttaissiirtoina ja tuntuina, kun ne mahdollisia. Suunnitelmat on myös pyrittävä laatimaan niin, että siirtoja ei tule kuin pakottavista syistä.

Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista.

Kim Jansson
Planner | Deployment

Telia Company
+358408011842
production-desk@teliacompany.com
www.teliacompany.com
Säveltie 5 B 14, 01390 Vantaa

Telia Company AB, Stockholm 556103-4249

From: tarja.soininen@tuusula.fi <tarja.soininen@tuusula.fi>
Sent: torstai 16. maaliskuuta 2023 11.36
To: Deski /Telia Finland Oyj /Tampere <production-desk@teliacompany.com>
Subject: Jakelu Tiedoksi: Lausuntopyyntö

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä asemakaavaluonnokset

Ystävällisesti
Tarja Soininen

Tuusulan kunta on lähettänyt nämä asiakirjat 16.03.2023 11:35:55 asianhallintajärjestelmästä

Asian tiedot :
Tehtävä: 10.02.03
Otsikko: Harjulan asemakaavan muutos, kaava nro 3596
Asiatunnus: TUUDno-2021-2867
Valmistelija: Petteri Erling

Tuusulan kunta
PL 60
04301 TUUSULA

Viite Lausuntopyyntö 16.3.2023

Lausunto asemakaavan muutosluonnoksesta Harjula nro 3596, Tuusula

Tuusulan kunta on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta lausuntoa Harjulan asemakaavan muutosluonnoksesta.

Kaava-alue sijaitsee kokonaisuudessaan Hyrylä A vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen muodostumisalueella. Maaperä alueella on hiekkaa ja soraa. Pohjavesi virtaa kohti luodetta, jossa sijaitsee Koskenmäen vedenottamo vajaan kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta. Kaavaselostuksessa on otettu hyvin huomioon Hyrylän pohjavesialueen erityispiirteet. Selkeyden vuoksi kaavakarttaan tulee merkitä "/pv" ja antaa tälle merkinnälle määräykset. Määräyksissä tulee kiinnittää huomioon pohjaveden laadun ja määrän suojeluun. Alueelta tulee imeyttää mahdollisimman paljon puhtaita tai puhdistettuja hulevesiä pohjavedeksi ja likaantuneet hulevedet tulee johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle.

Ehdotettuun kaavamääräykseen moottoriajoneuvojen ajo- ja pysäköintialueiden sekä jäteastian sijoituspaikan valumavesien johtamisesta hulevesiviemäriissä pohjavesialueen ulkopuolelle tulee lisätä, että näiden alueiden hulevedet on käsiteltävä vesien laatua parantavalla menetelmällä, esimerkiksi öljynerotuksella, ennen johtamista hulevesiviemäriin.

Kaava-alueelle on laadittu meluselvitys, jonka mukaan kaava-alueen tien puoleisiin julkisivuihin kohdistuu ennustetilanteessa enimmillään 58 dB:n keskiäänitaso. ELY-keskus muistuttaa, että suunnittelun lähtökohtana tulee olla se, että asunnoille varmistetaan VNP (993/1992) melutason ohjearvot täyttävä aukeamissuunta. Kaavassa tulee määrätä oleskeluparvekkeiden suojaamisesta melulta siten, että melutason ohjearvot täyttyvät.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Annukka Engström ja ratkaissut ylitarkastaja Olga Hagström.

TIEDOKSI

UUDELY: Anna Mikkola, Annukka Vähä-Vahe, Erika Heikkinen

23.4.2023

Tuusulan kunta
KaavoitusViite: lausuntopyyntönnö
Harjulan asemakaavaluonnos

Käsittelijä Liisa Garcia

Harjulan alue sijaitsee Hyrylä A:n 1-luokan pohjavesialueella, pohjaveden muodostumisalueella ja Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymän Koskenmäen vedenottamon valuma-alueella. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tai kaavaselostuksessa ei kummassakaan ole mainittu Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymää osallisena tahona.

Kaavamääräyksissä on todettu, että moottoriajoneuvojen ajo- ja pysäköintialueiden sekä jäteastoiden sijoituspaikkojen valumavedet tulee johtaa hulevesiviemärissä pohjavesialueen ulkopuolelle. Kaavaselostuksessa kuitenkin todetaan ristiriitaisesti, että pysäköintialueilta tulevat likaiset hulevedet voisi esittää suunnitelmassa imeytettäväksi puhdistamisen jälkeen. Pohjavesialueella on mahdollista imeyttää vain varmasti puhtaita hulevesiä, likaisia hulevesiä ei saa imeyttää. Likaisen hulevesien puhdistaminen ja imeyttäminen sen jälkeen luo riskin pohjaveden laadulle. Kaavaselostuksessa myös edellytetään liikenne- ja pysäköintialueilta tulevien hulevesien viivyttämistä mahdollisimman pitkään. Likaisia hulevesiä viivyttäessä tulee varmistua, etteivät ne pääse imeytymään pohjaveteen.

Kaavaselostuksen mukaan voisi olla mahdollista, ettei hulevesiä voisi johtaa kunnan hulevesijärjestelmään tai vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin. Lisäksi mainitaan hulevesien johtaminen sekaviemäriin. Toisaalta todetaan, että alueella on kunnallistekninen verkosto, johon liittyä. Selostuksen tekstejä on syytä selkeyttää, jotta on tiedossa, mihin hulevedet todellisuudessa voidaan ja tullaan johtamaan.

Asemakaavakartasta tulee käydä ilmi alueen sijainti pohjavesialueella, esim. pääkäyttötarkoituksen yhteydessä (AK/pv, LPA/pv).

Tapio Reijonen
Ympäristönsuojelupäällikkö
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

En hyväksy rakentamista ko paikkaan. Kun ostin tämän osakehuoneiston, ei ollut mitään tietoa rakennussuunnitelmista. On hienoa, kun luonto alkaa heti, kun ovesta astuu ulos. Tällaisia paikkoja on yhä vähemmän.

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

1-787 ja 1-786 ja 1-772 sekä 1-814

Palaute

Edellisen valtuustokauden aikana Kievariin kaavoitettiin kerrostalokortteli. Lautakunnassa linjattiin silloin että tämä sopii kaupunkikuvallisesti Tuusulantien varteen, mutta Kievarintien toista puolelta tulisi jatkossakin kehittää ja rakentaa niin kuin pääsääntöisesti on tehty 2000-luvulla eli tiivistä ja matalaa pientaloa. Lautakunta edellytti myös että alueen liikenne ratkaisut selvitetään ja päätetään ennen kuin aluetta lisää kaavoitetaan. Tuusulan kunnan tavoitteena on turvata mahdollisuudet monipuoliselle ja -muotoiselle asumiselle. Harjulan kortteli sijaitsee yli 1km päässä tulevasta Hyrylän kaupallisesta keskuksesta jossa mm uusi Monia sijaitsee. Harjulan alue olisi loistava ja looginen paikka tiiville ja matalalle rakentamiselle, jolloin keskustan läheisyyteen syntyisi kaivattuja perheasuntoja, esim townhouse tyyliin. Aluetta kaavoitettaessa tulisi säilyttää myös nykyistä lähimetsää/ luonnonpuistoa, mikä sijaitsee kiinteistön 1-516 pohjoispuolella.

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 koskee aluetta, joka sijoittuu keskelle pelkästään pientaloista muodostuvaa Kievarintien idän- ja eteläpuoleista aluetta. Emme hyväksy, että tämän pientaloalueen keskelle rakennettaisiin asemakaavaluonnoksen ratkaisun 1 tai ratkaisun 2 mukaisesti 8 kerroksinen ja 6,5 tai 7,5 kerroksinen asuinkerrostalo.

Tuusulan yleiskaava 2040:n mukaan "alueelle saa sijoittaa myös tehokkaita pientalokortteleita", ja juuri niin toivomme tehtävän tälle kaavamuutosalueelle. Tällöin kaavamuutosalue mukautuisi sujuvasti osaksi pelkästään pientaloista koostuvaa Kievarintien idän- ja etelänpuoleista aluetta. Myös Kievarintien pohjoispuolella sijaitsevat kerrostalot ovat kahta poikkeusta lukuun ottamatta vain 3-kerroksisia ja kaksi korkeampaakin vain 4- ja 5-kerroksisia. Tähän matalan profiilin nykyiseen rakennuskantaan 8- ja 6,5 tai 7,5 kerroksiset uudet asuinkerrostalot eivät sovi lainkaan. Sen sijaan ne tuhoaisivat pientalovaltaisen vaikutusalueensa luonteen ja rakennetun maiseman matalan profiilin.

Kaavamuutos sotisi myös sitä Tuusulan kunnan muun muassa asuntomessujen avulla tietoisesti ylläpitämää mielikuvaa vastaan, jonka mukaan Tuusulaa kehitetään ihmisystävällisenä, pientalovaltaisena ja matalan profiilin rakennuskantaa suosivana kuntana.

Asemakaavaluonnoksen havainnekuvien perusteella kaavamuutos muuttaisi olemassa olevan rakennetun ympäristön ja luonnonmaiseman totaalisesti ilman mitään välttämättömiä maankäytöllisiä perusteita. Muuta lähiympäristöä huomattavasti tehokkaampi ja lähiympäristöstä täysin poikkeava rakentaminen heikentäisi nykyistä kaupunkikuvaa ja asuinympäristöä. Tehokas rakentaminen ja noin sadan autopaikan rakentaminen maanpäällisinä synnyttäisi muusta lähiympäristöstä täysin poikkeavan lähiömäisen alueen keskelle Kievarintien itä- ja eteläpuolen pientaloaluetta.

Mikäli kaavamuutos vastustuksestamme huolimatta toteutuisi, pidämme asemakaavaluonnoksen ratkaisua no 1 kuitenkin parempana kuin ratkaisua no 2, koska ratkaisu 2:ssa toinen kerrostaloista olisi yhtä kerrosta korkeampi kuin ratkaisu 1:ssä ja ratkaisu 2 sisältäisi kaupunkikuvaa ja maisemaa rumentavan maanpäällisen pysäköintilaitoksen.

Kaavamuutoksen myötä noin sadan auton lisäys Kievarin alueelle vaikeuttaisi entisestään alueen liikenneongelmia. Alueelta on jo nykyisin ruuhka-aikana erittäin vaikea päästä liittymään koko alueen ainoan ulosmenoväylän eli Kievarinportin kautta liikenneympyrään, josta tieyhteydet jatkuvat pohjoiseen, luoteeseen ja etelään. Kievarin alue uhkaa kaavamuutoksen vuoksi muodostua entistä vaikeammaksi sumpuksi kaikille alueella jo asuville ja tuleville asukkaille. Mitään liikenneselvityksiä tai ongelmia ratkovia uusia liikennejärjestelyjä ei ole kaavamuutosasiakirjoissa esitetty.

Kaiken kaikkiaan kaavamuutos korkeine kerrostaloineen uhkaa romahduttaa pientalovaltaisen Kievarin alueen ja erityisesti Kievarintien itä- ja eteläpuoleisen pelkästään pientaloista koostuvan alueen viihtyisyyden, hiljaisuuden ja rauhan. Korkeat kerrostalot avaavat niiden asukkaille myös näkymän suoraan oman kiinteistömme kahden paritalon piha-alueille, mikä loukkaa yksityisyyden suojaamme ja kotirauhaamme.

Kaavamuutosalueelle pitäisi mielestämme rakentaa korkeintaan 2- ja/tai 3-kerroksisia rivitaloja ja/tai townhouse-tyyppisiä kaupunkipientaloja, jotka sulautuisivat luontevasti osaksi olemassa olevaa pientalovaltaista ja matalan profiilin rakennuskannan lähiympäristöä.

Mielipide hyväksytty yksimielisesti
11.4.2023

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

Aivan käsittämätöntä, että tämäkin alue tuhotaan. Vastustan ehdottomasti rakentamista. Jos talot tehdään, ne eivät saa olla korkeampia kuin 3 kerroksisia.

Ja aivan käsittämätön ajatus, että parkkipaikkoja ei tehtäisi talojen alle. Niin on tehty myös muualla Tuusulassa. Parkkipaikka on valtava. Jos alueelle rakennetaan on parkkeeraus ehdottomasti oltava maan alla tai parkkitalossa.

Talot ovat myös arkkitehtonisesti todella rumia.

Tuusulassa riittää kyllä peltoja, sinne vaan rakentamista. Jättäkää metsät rauhaan!

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596: mielipide kaavoitushankkeesta

jättää mielipiteen Harjulan asemakaavan muutosta nro 3596 koskien seuraavasti:

Rakennusoikeuden muutos:

Kaavaehdotuksessa esitetään kolmea kerrostalotonttia, joilla lisääntyy rakennusoikeus 6900 k-m2 - 7800 k-m2 siten, että uusia kerrostaloasuntoja esitetään kaavassa 137-151 kappaletta, joka on kolminkertainen määrä taloyhtiöömme nähden. Esitämme, että kaavaehdotusta muutetaan vastaamaan kaava-alueen ympäristön rakennusoikeusmääriä.

Kaavaluonnoksen kerrostalot ovat 7-8 kerroksisia sekä lisäksi rakennukset sijaitsevat korkeammalla maanpinnantasolla yhtiömme rakennuksiin nähden. Esitämme rakentamisen korkeustason madaltamista vastaamaan enintään voimassa olevan kaavan rakennusten korkeustasoja ja määrittelemällä enimmäisräystäskorkeus kaava-ehdotukseen. Yhtiömme kerrosluku on viisi ja lainvoimaisessa kaavassa kerrosten enimmäismääräksi on rajattu kaksi.

Kaavaehdotuksen mukaisella toteutuksella talot tulisivat varjostamaan merkittävästi varsinkin aamuaurinkoa ja pimeinä vuodenaikoina sekä rakennukset tulisivat hallitsemaan silmiinpistävästi korkeutensa takia maisemaa, jonka vaikutukset asumismukavuuteen ovat huomattavat.

Kaavaehdotuksessa esitetyt havainnekuvat antavat vääristyneen kuvan rakennusten sijoittelusta yhtiömme suunnasta.

Liikennevaikutukset ja lähivirkistysalue:

Kaavaehdotuksen vuoksi liikennemäärät tulevat lisääntymään ja nykyisellään ruuhkainen kiertoliittymä Kievarinportilta Tuusulanväylälle tulee ruuhkautumaan entisestään.

Kaavaehdotuksessa on todettu, että lähivirkistysalueen aktiivinen käyttö on aiheuttanut kasvillisuuden kulumista, joka osoittaa, että kyseiset alueet ovat tarpeellisia nykyisellään. Ehdotuksessa esitetty lähivirkistysalueen siirto kerrostalotonteille hankaloittaa tai estää kokonaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kulun urheilupuistoon ja virkistysalueille. Korvaavia kulkuyhteyksiä ei ole kaavaehdotuksessa esitetty poistettujen tilalle.

Kaavaehdotus esittää myös siirrettäväksi osan nykyisessä kaavassa VL- merkinnällä osoitetusta alueesta kerrostalotonteille, mitä emme pidä hyvänä ratkaisuna.

Yhteenvetona lausumme, että em. asiat tulee ottaa huomioon kaavaehdotuksen jatkokäsittelyssä

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

1. kaavamuutos mielipide.pdf

21.4.2023

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596: mielipide kaavoitushankkeesta

Tuusula jättää mielipiteen Harjulan asemakaavan muutosta nro 3596 koskien seuraavasti:

Rakennusoikeuden muutos:

Kaavaehdotuksessa esitetään kolmea kerrostalotonttia, joilla lisääntyy rakennusoikeus 6900 k-m² - 7800 k-m² siten, että uusia kerrostaloasuntoja esitetään kaavassa 137-151 kappaletta, joka on kolminkertainen määrä taloyhtiöömme nähden. Esitämme, että kaavaehdotusta muutetaan vastaamaan kaava-alueen ympäristön rakennusoikeusmääriä. Kaavaluonnoksen kerrostalot ovat 7-8 kerroksisia sekä lisäksi rakennukset sijaitsevat korkeammalla maanpinnantasolla yhtiömme rakennuksiin nähden. Esitämme rakentamisen korkeustason madaltamista vastaamaan enintään voimassa olevan kaavan rakennusten korkeustasoja ja määrittelemällä enimmäisräystäskorkeus kaavaehdotukseen. Yhtiömme kerrosluku on viisi ja lainvoimaisessa kaavassa kerrosten enimmäismääräksi on rajattu kaksi.

Kaavaehdotuksen mukaisella toteutuksella talot tulisivat varjostamaan merkittävästi varsinkin aamuaurinkoa ja pimeinä vuodenaikoina sekä rakennukset tulisivat hallitsemaan silmiinpistävästi korkeutensa takia maisemaa, jonka vaikutukset asumismukavuuteen ovat huomattavat. Kaavaehdotuksessa esitetyt havainnekuvat antavat vääristyneen kuvan rakennusten sijoittelusta yhtiömme suunnasta.

Liikennevaikutukset ja lähivirkistysalue:

Kaavaehdotuksen vuoksi liikennemäärät tulevat lisääntymään ja nykyisellään ruuhkainen kiertoliittymä Kievarinportilta Tuusulanväylälle tulee ruuhkautumaan entisestään.

Kaavaehdotuksessa on todettu, että lähivirkistysalueen aktiivinen käyttö on aiheuttanut kasvillisuuden kulumista, joka osoittaa, että kyseiset alueet ovat tarpeellisia nykyisellään. Ehdotuksessa esitetty lähivirkistysalueen siirto kerrostalotonteille hankaloittaa tai estää kokonaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kulun urheilupuistoon ja virkistysalueille. Korvaavia kulkuyhteyksiä ei ole kaavaehdotuksessa esitetty poistettujen tilalle.

Kaavaehdotus esittää myös siirrettäväksi osan nykyisessä kaavassa VL- merkinnällä osoitetusta alueesta kerrostalotonteille, mitä emme pidä hyvänä ratkaisuna.

Yhteenvedon lausumme, että em. asiat tulee ottaa huomioon kaavaehdotuksen jatkokäsittelyssä

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

Harjulan-Mestan kaavaehdotuksessa ilmenee Hyrylän rakentamisessa jo muissakin hankkeissa esiintulleita puutteita ja perustavanlaatuisia virheitä. Vaikka toistuvasti eri yhteyksissä niihin on puututtu, tässäkin kaavaehdotuksessa ohitetaan kulttuuriset, ekologiset, ilmastolliset, sosiaaliset ja esteettiset arvot, sekä ihmisen hyvinvointi. Ohitetaan myös asuntopoliittisen ohjelman linjaukset, JM rakennusliikkeen kanssa sovitut periaatteet, ja jo aiemmin päätettyjen alueeseen rajoittuvien alueiden kaavapäätökset. Kokonaisuutena ei ole pyritty noudattamaan luonnon monimuotoisuuden vaatimusta, ei ilmastomuutosta, ei ihmisten hyvinvointia, ei kiertotaloutta.

1. Pohjimmaltaan ratkaisua ohjaa raha, eikä sitäkään välttämättä ole osattu laskea oikein, koska vuokratulojen maanmyyntitulo on 170 €/ km² ja rivitalon 430€/km². Vaikka on pienempi kerrosneliömetrien määrä, niiden rahallinen tuotto kunnalle on suurempi. Tällöin ympäristöön sopivat, laadukkaat rivitalot luovat paitsi hyvää ympäristöä, myös vertailukelpoista maanmyynti- ja myöhemmin verotuloa.

2. Asuntopoliittisessa ohjelmassa on sovittu, että kerrostalojen, rivitalojen ja omakotitalojen osuus tulee noudattaa tiettyjä prosenttiosuuksia. Samoin vuokra- ja omistusasuntojen. Ohjelman mukaan vähintään 50% on toteutettava vapaarahoitteisena omistusasuntoina. Tälle alueelle on kuitenkin nousemassa pelkkiä kerrostaloja, ja hyvin mahdollisesti pelkkiä vuokrataloja, koska rakennusliikkeelle valtion rahoituksen vuoksi se on edullista ja riskitöntä. Kaavaa tulee muuttaa niin, että koko paletti tulee oikeasti esille. Sivistyksen lautakuntien lausunnossa asuntopoliittiseen ohjelmaan korostetaan, miten "rakentamistavoitteiden lisäksi pitää olla malttia säilyttää luonnonläheisyys, ulkoilumahdollisuudet ja kulttuurimaiseman kerroksellisuus ja väljyys. Asuinalueille pitäisi jättää myös 'puolivillejä puolen hehtaarin metsiä', jotka tukevat lasten ja ikäihmisten mahdollisuutta kokea metsä ja luonto päivittäin. Vetovoimatekijät on helppo menettää, jos rakentamisen ohjaus epäonnistuu."

3. Kievarintien toisen puolen kaavassa havainnekuvista näkee, miten korkeat ja matalat talot sulautuvat olemassaolevaan asuinkantaan. Korkeita taloja on perusteltu Tuusulanväylän liikenteellä. Viereisessä kaavassa talojen profiili ja korkeudet laskevat siirryttäessä pois väylän vierestä. Samoin on vaadittu tehtäväksi rakenteellinen pysäköinti. Kerrostalot muodostaisivat muurin liikennemelua ja hiukkasia vastaan. Harjulan puolella Kievarintietä ei sen sijaan tarvita kerrostalomuuria.

4. Tein aloitteen viherkertoimen käyttöönotosta Tuusulassa. Sitä luvattiinkin pilotoida ja ottaa myöhemmin käyttöön. Nyt näyttää, että kiireellä hakataan metsät pois ennen viherkerrointa ja ennen ilmasto-ohjelman hyväksymistä. Aloitteeni vastauksessa lueteltiin, mitä kaikkea hyvää puista seuraa. "Puut haihduttavat suuria määriä vettä, mikä viilentää lehvästöä ja ilmaa sen ympärillä. Puut viilentävät varjostamalla. Puut tarjoavat suotuisia pienilmastoja aroille lajeille ja samalla tuulelta suojaisia tiloja oleskelulle. Puut suojaavat UV-säteilyltä. Puut vaimentavat melua. Puut sitovat pölyä ja ilmansaasteita. Puut sitovat hiilidioksidia ja tuottavat happea. Puut auttavat hulevesien hallinnassa. Puut lisäävät viihtyvyyttä ja vähentävät tiiviin rakentamisen mukanaan tuomia terveys- ja ympäristöhaittoja."

Viherkerroin tulee ottaa käyttöön jo tässä kaavassa.

5. Ilmasto-ohjelman tehnyt konsultti kertoi, että luonnollinen oikea metsä on parempi kuin rakennettu puisto, jollaisia Tuusulaankin on tehty, ja havainnekuivissa Harjulaankin tulisi, useiden jopa 8,5 kerroksisten kerrostalojen rivin ja suuren parkkipaikan ohella. Parkkialue korvaisi komean metsän. Tätä ei pidä tehdä.

6. Hulevedet, asfalttipinta ja pohjavesi

Kehitettävät kiinteistöt II OAS lausunnossa Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus toteaa alueen kuuluvan tärkeään pohjavesialueeseen ja kiinnittää huomion tiiviin, maata läpäisemättömän pinnan vaikutukseen sekä huleveteen että pohjaveden muodostumiseen, ja pitää edullisimpana, että tällaiselle alueella maankäyttömuoto olisi virkistys- tai suojelualue:

” Harjulan osalta tulee huomioida, että Hyrylän pohjavesialueella yhä tiivistyvä taajamarakentaminen vaarantaa pohjavesimuodostuman määrällisen tilan. Rakentamiseen liittyvä läpäisemättömien pintojen kasvu eli rakennukset, pihaalueiden asfaltointi ja päällystetyt tiealueet sekä hulevesien keruu ja johtaminen muualle vähentävät merkittävästi pohjaveden muodostumista. Pohjaveden suojelun kannalta tärkeät ja muut vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet olisi hyvä säilyttää mahdollisimman luonnontilaisina. Siten pohjavesialueelle olisi edullisinta kaavassa määritellä maankäyttömuodoksi joko virkistysalue tai suojelualue. Tärkeille tai vedenhankintaan soveltuville pohjavesialueille tulisi rakentaa enintään harvahkoa pientaloasutusta tai haja-asutusta.”

7. Lähiluonnon ja olemassa olevan upean metsän aliarvioiminen. Luontoselvityksessä on nähty suojelemisen arvoisena vain uhanalaiset harvinaisuudet, ja esimerkiksi linnuston moninaisuus on ohitettu viittaamalla, että lukuisat havaitut lajit eivät ole uhanalaisia. Mutta jos luonto kerta kaikkiaan hävitetään, siitä häviävät kasvit, puut, maaperä, linnut, kaikki. Luontoselvityksessä on myös esitetty arvauksia, että havaitut erittäin uhanalaiset tervapääskyparit olisivat vain vieraillemassa kyseisen alueen ilmatilassa, samoin lepakot. En usko, että tervapääskyt tulevat vierailemaan jatkossa kerrostalojen liepeille. Kaavaehdotuksen luontoselvityksessä arvioidaan alueen luontoa seuraavasti: ”Selvitysalueelle ei rajattu arvokkaita luontotyyppejä tai tavattu huomionarvoisia kasvilajeja.”

Kuitenkin ” Suomessa uhanalaisiksi ja silmälläpidettäväksi luokitelluista lintulajeista havaittiin selvitysalueella kolme lajia, ja yhteensä yhdeksän reviiä.”

”Löytyi yhteensä 16 pesiväksi tulkittua lintulajia pesimäkaudella 2020. Niistä yleisiin ja runsaslukuisiin, tässä yhteenvedossa tarkastelematta jääviin lajeihin kuuluvat hippiäinen, kirjosieppo, käpytikka, lehtokerttu, mustarastas, pajulintu, peippo, punarinta, räkättirastas, sinitäinen, talitiainen, varis ja vihervarpunen.” Tervapääskyn arveltiin vain kulkevan ohii, samoin lepakoiden. ”Tervapääskyn pesäpaikkoja on hankala paikallistaa, eivätkä selvitysalueen yllä lennelleet kymmenen yksilöä välttämättä pesineet tutkimusalueen rakennuksissa vaan jossain lähiympäristössä mutta kävivät ruokailemassa alueen ilmatilassa. Ruokailevien perusteella alueen parimääräksi on tulkittu viisi, mutta pesintää nimenomaan selvitysalueen sisäpuolella ei voitu varmistaa. Tervapääskyt on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi, koska lajin pesimäkanta on puoliintunut 1980-luvun alun jälkeen”

Ihmettelen, että luontoa ja kaikkia luonnonmukaisia lajeja ja maaperää ei pidetä säilyttämisen arvoisena, ja että selvityksentekijät antavat luonnon mennä, siihen asti, kun ollaan viimeisiä lajeja hävittämässä, ja sittenkin vielä etsitään selityksiä, missä havaitut tervapääskyt mahdollisesti pesivät. Luonto on sinänsä arvo, vaikka siellä ei löydykään viimeistä uhanalaista ja erityisen silmälläpidon lajia. Sen sijaan tarmolla oli tuotu esiin vieraslajit, jotka pitää hävittää. Luontoselvityksessä vedotaan myös siihen, että maasto on kulunut, koska ihmiset käyttävät sitä. Eikö se pikemminkin kerro, että alue on ihmisille tärkeä?

8. Miksi tehdään sopimuksia rakennusliikkeen kanssa ennen kuin asemakaava on vahvistettu? Riittääkö kaikkiin asuntoihin edes asukkaita? Vuoden 2022 aikana Tuusulaan on rakennettu 902 asuntoa ja asukasluku on kasvanut 665:lla. Vaikka yhteen asuntoon muuttaisi vain yksi asukas, nopea laskelma osoittaa, että 237 asuntoa on tyhjillään. Jos asuntoihin muuttaa keskimäärin kaksi asukasta, tyhjiä asuntoja onkin noin 500. Koska tietoa on hankala löytää, varmaankin on olemassa täsmällisiä lukuja, joita tulen kysymään myöhemmin.

9. Täysin kelvollisten rakennusten purkamisen bulkkikerrostalojen alta

Kestävä rakentaminen ei pura vanhaa tarpeettomasti. ”Kievarin päiväkotito on rakennettu vuonna 1989 ja Teatteri Mesta, entinen Hyrylän nuorisotalo vuonna 1992. Rakennuksilla ei ole arkkitehtonisia, kulttuurillisia tai historiallisia arvoja. ” Kuitenkin näillä rakennuksilla on toiminnallisia arvoja. Miten voidaan purkaa olemassa olevia käyttökelpoisia rakennuksia, vain sillä perusteella, että on rakennettu muualle suuria kampuksia. Kievarin päiväkotito näyttää kuvassa aivan hyvältä. Jos alueelle tulee uutta asutusta, päiväkotito olisi tarpeen. Kysyn myös millä Hyrylän keskustaan rakennetulla uudella rakennuksella olisi arkkitehtonisia arvoja? Erikoisesti kerrostalot kiinnittävät huomioni. Onko niillä arkkitehtonisia ja kulttuurisia arvoja? Onko millään kuntaan suunnitellulla päiväkodilla näitä arvoja? Arkkitehdit ovat ne suunnitelleet. Olen istunut lautakunnissa, joissa arkkitehdit ovat juosseet esittelemässä päiväkotito- ja

koulusuunnitelmiaan.

10.Ehdotukset

11. Jos kaava halutaan toteuttaa, se tulee tehdä niin, että eteläosan metsä säilytetään, ja parkkipaikat rakennetaan rakenteellisesti talojen alle. Kävin tänään katsomassa aluetta ja eteläpäässä onkin rinne, osa harjusta, joka on olennainen osa Hyrylän historiaa. Siinä kasvaa noin 50 komeaa mäntyä, ja mikään ihmisen tietotaito ei osaa rakentaa mitään yhtä ylivoimaisen kaunista ja sopivaa. Kaavakartoista ei välttämättä ilmene, että kyseessä onkin mäki, jonne takuulla ei pysty rakentamaan parkkialuetta muuta kuin hävittämällä koko kauniin pinnanmuodostuksen. Vastustan jyrkästi metsäalueen rakentamista parkkipaikaksi. Rinteen jäädessä sellaisenaan luonnontilaiseksi, sitä voisivat läheisten tulevien talojen asukkaat kiivetä somasti mäkeä ylös ja kävellä sitten ylhäällä puiden katveessa nykyisen harjun lakea vesitornille päin ja sitten alas.

12. Talojen korkeus tulee madaltaa enintään kuusikerroksiseksi. Lisäksi talot tulee sopeuttaa olemassa olevaan maisemaan niin kuin JM rakennuksen kanssa tehdyssä sopimuksessa on kirjattu : ” Asemakaavaa laadittaessa pyritään hyvään ja laadukkaaseen ympäristöön sekä laadukkaaseen toteutukseen. Tavoitteena on sovittaa uudet asuinkerrostalojen korttelialueet etelänpuoleiseen pientaloasutukseen, itäpuolen lähivirkistysalueeseen ja Kievarintien katualueeseen laadukkaasti. Pääosa pysäköinnistä tehdään rakenteellisena. “

13. Kulttuuri ja arkkitehtoniset vaatimukset tulee ottaa huomioon. Kävin juuri Tampereella, ja huomioni kiintyi vaikkapa uuteen hotellin tornitaloon. Se oli mielenkiintoinen ja upea. Jos Tuusula jatkaa arkkitehtien suunnitteleminen talojen purkamista, koska niistä puuttuu arkkitehtonisia arvoja, ja korvaa ne halvimmilla mahdollisilla vuokrakerrostaloilla, niin sitä en halua.

14. Harju. Harjula-nimestä vielä. Siinähän oli harju, jota pitkin oma isäni yhdessä nykyisten Sjöblomien isän kanssa kuljetti tykkejä armeija-aikanaan kuuden hevosen valjakolla. Sittenmin sorayrittäjä Tauno Valo ajoi harjun sorana pois. Olisi hyvin kiinnostavaa ja kulttuurillisesti oikein säilyttää pala tuota harjua, joka olisi elävä muistomerkki historiasta. Kaava-alueen eteläosassa se harju on.

15. Vesitornin siluetti

Vesitorni on puolestaan Hyrylän siluettiin vaikuttava maamerkki, joka sekin on vaikuttavan onnistunut. Havainnekuvista näkyvillä kerrostalokorkeuksilla, se jäisi kerrostalojen kattojen alapuolelle, mitä ei pidä tapahtua. Monissa kaupungeissa vesitorni on maamerkki, jossa on kunnan tunnuksia tai nimi.

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

Miten meinataan saada lisääntynyt autoliikenne toimimaan, kun nyt jo liikenneympyrä tukossa? Jos rakennettava, niin autopaikat maan alle kerrostalon alle ja tuo pieni metsäalue nykyisen Kievarin päiväkodin vieressä on säilytettävä.

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

Mielipiteemme Harjulan asemakaavan muutokseen:

- Kerrostalorakentamisen tilalle pientaloja rivi-, pari-, ok- taloja
- metsäalue säilytettävä ainoana viheralueena paikallaan
- parkkipaikkojen siirto tontin pohjoispuolelle, meluhaitat ja pakokaasut ajautuvat muuten naapuritonteille. Pohjoispuolella ongelmaa ei ole.
- liikennejärjestelyiden uudelleen suunnittelu Kievarinportti-Kievarintie, liikenneympyrä Tuusulantielle on todella ruuhkainen, Kievarinportti risteys Kievarantielle on T-risteys joka vaatii myös uutta kevyenliikenteen ratkaisua kun liikennettä tulee lisää

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

Harjula, Hyrylä ja Tuusula tarvitsevat lähimetsiä. Tuusulalaiset haluavat asua luonnon lähellä ja väljästi. Ilmastonmuutos ja luontokato tulee ottaa vakavasti ja huomioida se myös tehdessä asemakaavoja ja kaavojen muutoksia - metsiä ja eläinten ja eliöiden monipuolisia elinympäristöjä täytyy suojella nyt, ennen kuin on liian myöhäistä. Myös ihmiset tarvitsevat virkistysalueita kotiovensa läheisyydessä - ettei käy niin, että lenkille pitää lähteä autolla. Harjulan lähimetsät pitää suojella, ei kaataa ja rakentaa täyteen. Jos Hyrylästä tulee Keravan kaltainen ahdas ja likainen kaupunki, moni luontoarvojen vuoksi Tuusulaan muuttanut lähtee muualle. Älkää rakentako puistoja vaan säästäkää mieluummin ihmisten ja eläinten tarvitsemat metsät, ja säästäkää metsiä myös asutusten lähelle kuten Harjulaan.

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

Tuusula on nyt tainnut unohtaa mottonsa; kotiovelta pääset suoraan metsään. Alueella on pesiviä lintuja sekä harvinaista kasvillisuutta jotka on taidettu sivuuttaa täysin. Tuusulasta löytyy tyhjää peltomaata vaikka kuinka paljon joten tuntuu oudolta että kaikki metsät pitää keskustan alueelta vetää matalaksi. Puut kuitenkin ovat merkityksellisessä asemassa etenkin kaupungeissa. Vanhaa puustoa tulisikin säilyttää mahdollisimman paljon. Puiden monet ekosysteemipalvelut ovat suurimmillaan siinä vaiheessa, kun puu on saavuttanut maksimikokonsa, eli vasta noin 30 vuoden iässä. Yksi täysikasvuinen puu voi imeä hulevettä 1500 litraa päivän aikana sekä tuottaa happea 118kg vuodessa. (Helmenstine 2019.) Lisäksi puiden tuoman varjon sekä kosteuden haihuttamisen ansiosta lämpötila saattaa olla paikallisesti jopa 5 °C alempi kuin ympäröivillä, puuttomilla alueilla. (Tuhkanen 2020.)

Kiinteistöjen hintaankin puusto vaikuttaa monin tavoin. Kiinteistön arvo on 4-12% korkeampi, jos sen vieressä tai välittömässä läheisyydessä on puisto tai puistometsä. Puiden varjostus vähentää kiinteistöjen jäähdytystarvetta kesäisin ja lämmitystarvetta talvisin 5-10%. Rakennusten ulkopintakin vaatii vähemmän ylläpitoa, jos puut suojaavat sitä liialliselta tuulelta ja auringolta. Lisäksi puut suodattavat ilman pienhiukkasia, jolloin korvausilma ulkoa on jo valmiiksi puhtaampaa.

Täältä Tuusulasta joutuu jo nyt laittamaan rahansa naapurikuntiin koska ei ole monipuolisesti palveluita, etenkin lapsiperheille, seuraavaksi joutuu ilmeisesti lähtemään autolla myös metsäretkelle jos tämä suunta jatkuu.

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

Miksi kaadetaan hiilinielua, vaikka se on selkeästi nykyisten kunnan asukkaiden toiveiden vastaista. Kenelle kuntaa rakennetaan? On käyty kehityssuunnitelmaa läpi ja siinä oli SELKEÄ palaute, että ei rakenneta kaikkia metsiä. Jätetään tilas hengittää ja saada rauhoittua. Tähän rakennuskiimaan tulisi nyt lyödä jarruja, kuten nykyiset Tuusulan kunnan asukkaat ovat selkeästi ilmaisseet. Miksi sitä ei kunnioiteta?

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

Lähimetsän jatkuva kaataminen Hyrylässä rakentamisen tieltä on lyhyt näköistä ja pilaa viihtyvyyden kunnassa. Nyt suunnitelmassa on hakata Harjulan hyväkuntoinen metsä kerrostalojen ja parkkihallin alta. Samalla puretaan aiemmin nuorisotalona toiminut ja nykyisin teatterina toimiva Mesta, jonka suunnitteluun otettiin aikoinaan myös Hyrylän nuoret mukaan. Tuusulassa yritetään vimmalla kaataa mahdollisimman paljon lähimetsää ennen kuin tuhon vaikutuksiin herätään laajemmin ja ilmasto-ohjelma hyväksytään. Tämä on yksinkertaisesti väärin. Lähiluonnolla ja metsällä on valtava määrä hyviä vaikutuksia ja metsät ovat tärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia. Luonnontilaiset metsät ovat myös tärkeässä osassa ilmastonmuutoksen pysäyttämässä ja niiden pinta-alaa tulisi kasvattaa ja monimuotoisuus turvata. Luonnontilainen metsä on hyödyiltään heittämillä parempi vaihtoehto, kuin rakennettu puisto. Selvityksessä alueella havaittiin Suomessa uhanalaisiksi ja silmällä pidettäviksi luokitelluista lintulajeista 3 lajia ja yhdeksän reviiriä. Hyvin mahdollisesti myös erittäin uhanalaisiksi luokiteltu tervapääsky on pesinyt alueella, vaikka hätäiseksi selitykseksi yritettiin keksiä, että tervapääskyt vain varmaan vierailevat alueella. Lähimetsät ovat tärkeitä ja säilytyksen arvoisia itsessäänkin, ilman uhanalaisimpia lajejakaan ja niiden jatkuva tuhoaminen Tuusulassa täytyy pysäyttää. Harjulan metsä täytyy ehdottomasti säilyttää ja olla rakentamatta alueelle kerrostaloja.

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

Harjulan asemakaavan muutos nro 3596 mielipide

Mielipide tulee olla lähetetty viimeistään **nähtävilläoloajan viimeisen vuorokauden aikana**.

Lomakkeen täyttämisen jälkeen, tarkista antamasi tiedot ja vahvista tietojen oikeellisuus ja lähetä lomakkeen tiedot.

Tiedot on lähetetty vasta, kun saat tästä ilmoituksen "*Asia lähetetty*". Saman sivun alalaidasta voit tallentaa tai tulostaa itsellesi lähettämäsi tiedot sivun alalaidassa olevasta painikkeesta "Avaa PDF".

Lähettäjän nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Oman kiinteistön tunnus (kylän ja tilan numero tai korttelin ja tontin numero)

Palaute

Hyrylästä halutaan tuhota viimeisetkin meträtalueer. Älkää ihmeessä tehkö näin! Ja jos tarvitaan parkkitilat autoille niin parkkihallit voi tehdä talojen alle. Isot yhteiset parkkitalot ovat kauhistuttavia ja kylmääviltä rakennuksia mitkä eivät sovi mitenkään muun rakennuskantaan.

Liitteet

Lisää haluamasi liitetiedostot (esimerkiksi kuvat, selvitykset, tarkemmat selvitykset) tähän.

Vältä kirjoittamasta liitteisiin henkilötietoja.

Liitetiedosto

HARJULAN ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS NRO 3596

VUOROVAIKUTUSRAPORTTI

YHTEENVEDOT OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA SEKÄ KAAVALUONNOKSISTA ESITETYISTÄ PALAUTTEISTA JA NIIHIN LAADITUT VASTINEET

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos olivat nähtävillä 23.3. - 23.4.2023.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavaluonnoksesta saatiin viranomaisilta, hallintokunnilta ja asiantuntijoilta seitsemän (7) lausuntoa. Kirjallisia mielipiteitä jätti kolme-toista (13) muuta osallista.

Yhteenveto viranomaisten lausunnoista

Lausunnot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin seuraavilta viranomaisilta, hallintokunnilta ja asiantuntijoilta:

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta
- Ikäihmisten neuvosto
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- Telia Finland Oyj
- Uudenmaan liitto
- ELY-keskus
- Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Viranomaisten, hallintokuntien ja asiantuntijoiden kannantotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kohdistuivat muun muassa

- erilaisten asumistarpeiden ja asumismuotojen mahdollistamiseen,
- rakentamisen maaston muotojen mukailemiseen,
- Tuusulanväylän liikenteen aiheuttamaan terveyshaittaan,
- ympäristön luontoarvojen säilyttämiseen,
- asukkaiden viihtyvyyteen,
- esteettömiin kulkureitteihin viher- ja virkistysalueille,
- vanhan puuston säilyttämiseen,
- kevyen liikenteen liikkujien turvalliseen ja esteettömään kulkuun joukkoliikennepysäkeille ja palveluihin,
- autoliikenteen sujuvuuteen,
- invataksien pysäköintipaikkoihin,
- kaavan määräykseen koskien parvekekaiteiden lasimateriaalin läpinäkyvyyttä,
- kerroslukujen määriin,
- vesitornin näkymiseen suhteessa tavoiteltuun kerrostalorakentamiseen,

- asuinrakennusten sijoittamiseen tontille ja pihakannet sekä istutukset huomioiden niin, että pelastusteiden ja nostopaikkojen rakentaminen on mahdollista kaikkiin yli 3 kerroksisiin rakennuksiin tai mikäli varatie sijaitsee yli 10 metrin korkeudessa,
- asuinrakennusten varateiden, pelastusteiden ja nostopaikkojen suunnitteluun,
- tietoliikennekaapeleihin,
- pohjaveden ja sen muodostumisalueen, sen laadun ja määrän suojelun huomioimiseen kaavoituksessa,
- asuntojen melutason ohjearvot täyttävään aukeamissuuntaan valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisesti,
- oleskeluparvekkeiden suojaamiseen melulta niin, että melutason ohjearvot täyttyvät,
- Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymän osallisuuteen Koskenmäen vedenotamon valuma-alueen vuoksi,
- selostuksen mainintoihin koskien hulevesien imeyttämistä, puhdistamista ja johtamista.

Vastineet viranomaisten, hallintokuntien ja asiantuntijoiden lausuntoihin

Uudenmaan liitto (20.4.2023) totesi, että ei anna asiasta lausuntoa.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta (18.4.2023) toivoi asuinrakentamisen suunnittelussa huomioitavaksi erilaiset asumistarpeet, asumismuodot, maastonmuotojen mukailemisen ajatellen harjua, kerroslukujen kohtuullisuus sekä Tuusulanväylän autoliikenteen aiheuttamat melu- ja ilmastohaitat. Katu- ja viheralueiden suunnittelun osalta toivottiin luontoarvojen säilyttämistä, kaikkien asukkaiden viihtymistä, esteettömiä reittejä viher- ja virkistysalueille, olemassa olevan vanhan puuston säilyttämistä, jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallista ja esteetöntä kulkua joukkoliikennepysäkeille ja palveluihin sekä asukkaiden autoliikenteen sujuvuutta esim. invataksien pysäköintimahdollisuuksineen.

Vastine: Asumis- ja hallintamuotojen sekä asuntokokojen osalta kunta ohjaa Harjulan kaava-alueella asuntotuotannon suunnittelun tavoitteita ja toteutusta mm. maankäytön sopimuksin sekä ohjelmallisesti niillä edellytyksillä kuin poliittinen päätöksenteko sille edellytykset tuo. Oikea toimintatapa on tavoitella tarkoituksenmukaisesti erilaisia asumisen ratkaisuja laajemmin arvioituna, jotta olisi enemmän vaihtoehtoja tarjolla asumisen tarpeita ja kysyntää vastaamaan. Kaava luo edellytykset korttelialueelle ja sen ympäristöön luontevasti ja johdonmukaisesti sopivalle rakentamiselle, koska rakennusalat ovat määrätty rakennuskohtaisesti korttelialueella, ei väljästi tonttikohtaisesti, koska rakentamista ohjataan katualueen tuntumaan ja osin lievästi rinteeseen. Kaava-alueen itäosan jyrkimmille kohdin ei ole ollut järkevää osoittaa rakentamisen paikkoja juuri ympäristöön sopivuus sekä rakentamisen to-

teuttamiskelpoisuus ja toiminta huomioiden, vaan rakennusalat ovat korttelin tasaisella keskisellä ja läntisillä alueilla. Kaavassa määrätty enimmäiskerroslukuluo edellytykset ympäristöön sopivalle rakentamiselle mm. niin, että myös kaava-alueen naapurissa Kievarintien länsipuolella lainvoimaisessa asemakaavassa on asuinkerrostalorakentamisen enimmäiskerroslukuna VIII. Kaavan viitesuunnitelmaa varten ja sen perusteella laaditun meluselvityksen ”Asemakaavan muutos Kievarintie 17-19 Hyrylä” perusteella, tuloksena ja johtopäätelmänä, että kaavamuuotosalueella melun ohjearvot ylittyvät vähäisesti vain aivan Kievarintien reunassa. Suunniteltujen asuinrakennusten piha-alueille jää riittävästi melulta suojattua aluetta sekä päivä- että yöajan tilanteissa. Suunniteltu ”le”-alue jää melun ohjearvojen alle kokonaisuudessaan kaikissa mallinnetuissa tilanteissa. Rakennusten julkisivuihin kohdistuu enimmillään 58 dB päiväajan melutaso, jolloin julkisivun ääneneristävyyden tulee olla vähintään 23 dB. Alin ääneneristävyyden kaavamerkintä on yleensä 30 dB, joten rakennuksille ei ole välttämätöntä antaa ääneneristävyyden kaavamääräystä. Mikäli liikenneväylien suuntaan avautuville julkisivuille sijoitetaan oleskeluun tarkoitettuja parvekkeita, tulee ne lasittaa tarkoituksenmukaisesti niin, että melun ohjearvot eivät ylitä. Siten on todettavissa, että alueelle on luotavissa viitesuunnitelman perusteella kaavoittamalla edellytykset tarkoituksenmukaisin määräyksin terveelliselle rakentamiselle liikenteen aiheuttamien ja ympäristöhaittojen suhteen. Selvityksessä tutkittiin alueen melutilanne nykyisessä sekä vuoden 2050 liikennetilanteessa. Selvityksessä ennustetilanteen mallinnuksessa huomioitiin nykyiset ja kaavamuuotosten mahdollistamat rakennusmassat, kuten esim. mallinnettiin vaiheistuksen tueksi Kievarintien länsipuolen nyt lainvoimaiseen kaavan mahdollistamat uudet kerrostalot. Kaava-alueelle on laadittu luontoselvitys, jonka johtopäätöksinä ja suosituksina todetaan mm. että selvitysalueelle ei rajattu arvokkaita luontotyyppisiä tai tavattu huomionarvoisia kasvilajeja, joten maankäyttöön ei siis ole rajoituksia. Kokonaisuutena vesitornin lähiympäristön selvitysalueella ei ole erityistä linnustosta johtuvaa suojeluarvoa, eivätkä siellä tavatut huomionarvoiset lajit edellytä varsinaisia suojelutoimia. Lepakon esiintymisen perusteella ei ole syytä rajata aluetta lepakoiden käyttämäksi, joten lepakoita ei tarvitse huomioida alueen maankäytön suunnittelussa. Siten on todettavissa, että kaava mahdollistaa ratkaisun, joka ei ole ristiriidassa luontoarvojen kanssa. Kaavan viitesuunnitelman perusteella mahdollistetaan taajamakeskuksen kortteleiden läheisyydessä, vehreän alueen ja liikuntapuiston tuntumassa asuntorakentaminen pihajärjestelyineen, jossa on turvalliset, sujuvat, liikkumisen kannalta esteettömät ja lyhyet etäisyydet kaikilla liikkumismuodoilla mm. keskuksen palveluihin sekä joukkoliikennepysäkeille. Ulkoilu- ja liikuntapaikoille sekä viheralueille puolestaan AK-korttelin asukkaiden kulku voi tapahtua vapaasti kaava-alueen eteläosassa, mutta muualla maasto on liikkumisen kannalta esteellistä, eikä siihen ole tarkoituksenmukaista tehdä muutoksia harjun maastomuodon säästämisen vuoksi. Edellisen johdosta on arvioitavissa, että luodaan edellytykset viihtyisälle ja arjen kannalta käytännölliselle asumiselle. Olemassa olevaa vanhaa puustoa säilytetään myös AK-alueella siltä osin kuin korttelialueiden pihasuunnitelman osaksi niitä voidaan tavoitteellisesti ottaa.

Ikäihmisten neuvosto (24.4.2023) totesi yhtyvänsä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan lausuntoon. Lisäksi se nostaa esiin, että kaavan ei tule määrätä parvekkeiden kaiteista, sillä kaiteiden läpinäkyvyys on erityisen tärkeää esimerkiksi vuodepotilaalle. Tuusulan maamerkkiä, vesitornia, ei saa piilottaa kerrostalojen taakse. Asukaspihojen suunnittelussa on huomioitava liikuntarajoitteisten näkökulmat.

Vastine: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan lausunnon vastineet on annettu edellä. Asemakaavalla on aina se merkitys, että se luo edellytyksiä rakentamisen toteutuksille, joilla on vaikutus mm. taajama- ja ympäristökuvaan, asumisen olosuhteisiin terveellisyden, turvallisuuden, kauneuden ja kestävyuden kannalta. Parvekelinjosten kokonaisuudet tai parvekejulkisivut muodostavat useimmiten asuinkerrostalorakentamisessa suuren osan yhteenlasketusta julkisivupinnasta. Siinä parvekekaiteet ovat hieman alle puolet em. julkisivupinnoista, joten niiden ulkonäöllä on osoittautunut olevaksi huomattava merkitys siltä kannalta minkälaisen vaikutelman rakennus antaa ulospäin. Pidemmällä ajalla ja yhtä kuntaa tai kaupunkia laajemmin on tunnistettu, että esim. kirikkaat läpinäkyvät lasikaiteet on koettu mm. rakennusliikkeiden ja rakennusvalvontojen saamista palautteissa sekä rakennusalan suunnitteluammattilaisten kokemuksissa ongelmallisiksi. Kerrostaloissa voi todeta olevan tapana säilyttää parvekkeilla yksilöllisesti valittuja kookkaita esineitä tai lisätä verhouksia, joiden väri- ja materiaalimaailma ei voi olla yhtenäinen, eikä tarvitsekaan olla. Kuitenkin ne muodostavat kadulle näkyessään kokonaisuutena vaikutelman, jonka voi pääosin ja useimmiten arvioida vähintään epäyhtenäiseksi tai levottomaksi, toisinaan epäsiistiksi. Sattumanvaraisuus ilmenee osana rakennuksen julkisivua mm. katunäkymissä ja taajamaympäristössä. Sen johdosta rakennusvalvonnat, rakennusliikkeet ja arkkitehtitoimistot ovat saaneet kriittistä palautetta vuosien mittaan. Edellisistä syistä kaavassa on arvioitu kaiteita koskevan kaavamääräyksen edistävän myönteisemmän ympäristökuvan muodostumista pidemmällä ajalla. Toisaalta asukkaat ovat myös itse antaneet kielteistä palautetta taloyhtiöidensä kirikkaista ja läpinäkyvistä kaiteista, ne yksityisyytensä kannalta ongelmalliseksi kokien. Kun katu- tai puistoalueilla kulkevalla on näkymiä suoraan parvekkeelle, asukas voi olettaa olevansa asuntonsa ulkotilassa olevan tarve myös yksityisyyteen tai puoliyksityisyyteen. Vaikka periaatteessa kuka hyvänsä voi olla joskus vuodepotilas, joka ei ole näkökulmana ollenkaan vähäteltävissä, on arvioitavissa hankekaavan teettäjän ja kaavamuutoksen hakijan antamien tietojen perusteella, että kyse on käyttäjien kannalta enemmän tavanomaisesta asuinkerrostalosta ja asumisesta, kuin talosta, jota suunniteltaisiin vain tai merkittävässä määrin juuri vuodepotilaille. Edellisillä perusteilla kaavoituksessa on tässä tapauksessa arvioitu kaiteita koskevan läpinäkymättömyyden määräyksen poistavan erilaisia ympäristökuvallisia ristiriitoja ja riskejä sekä tuottavan enemmän etuja kuin haittaa talon asukkaille ja naapurustossa asujille ja alueella liikkuville esimerkiksi muille kuntalaisille. Hyrylän vesitornilla on keskeinen maamerkin luonteinen ominaisuus, mikä on kaavaprosessissa jo alkuvaiheessa tunnistettu. Sen aseman voi arvioida edelleen säilyvän, koska ehdotetun rakentamisen räystäskorkeus ei ole suurempi kuin vesitornin. Kaavaehdotuksen aineistossa on ns. alueleikkaus, josta keskinäiset korkeusasemat ilmenevät. Maamerkit ovat tyypillisimmin nimensä mukaisia, kun ne näkyvät

kauas ja etäältä. Sen ominaisuuden voi arvioida säilyvän riittävästi tai vähintään kohtuullisesti. Lähietäisyydeltä tarkasteltaessa rakentaminen paikoin on kokonaan vesitornin edessä esimerkiksi paikoin Kievarintiellä, kuten havainneaineiston katunäkymäkuvista ilmenee. Kuitenkin myös siellä siirtymällä kadulla vain hyvin lyhyesti eteenpäin, on mahdollista jälleen nähdä vesitorni uudestaan talojen välistä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos (4.4.2023) toteaa, että pelastuslaitoksen hälytysajoneuvojen mm. raskaiden tikasautojen on päästävä toimimaan tontilla rakennusten välittömässä tuntumassa, huomioiden kansirakenteet, mm. nostopaikkojen ja parvekelinjojen mahdollistamisen osalta kaikkiin yli 3 kerroksisiin rakennuksiin jos varatie sijaitsee yli 10 metrin korkeudessa. Samalla on huomioitava, että mahdolliset istutettavat ja säilytettävät puut ja että kevyenliikenteenväylät ja ulkoilureitit eivät sovellu pelastustiekäyttöön.

Vastine: Kaavassa on määrätty asuinkerrostalojen rakennusalat ja 7-kerroksisen rakentamisen kerrosluvut. Kaava luo riittävät edellytykset lain, säädösten ja ohjeiden mukaisten pelastusteiden, nostopaikkojen ja omaehtoisen pelastautumisen ratkaisujen suunnittelulle ja toteutukselle, tilaa on riittävästi. Edellinen on mahdollista tarkoituksenmukaisemmin huomioida myös tarkemmassa jatkosuunnittelussa esim. pihasuunnitelmassa, jossa ilmenevät yksiselitteisesti istutettavat ja säilytettävät puut ja kasvillisuus sekä tontin sisäiset kulkureitit, mitä ei samalla tarkkuudella määritellä asemakaavassa. Pihasuunnitelma osaltaan siten myös huomioi pelastustiet, jotka kaava mahdollistaa ja se on arvioitavana rakennuslupavaiheen asia. Vaikka kaavassa ei ole kielletty kansirakenteiden suunnittelua, kaavan ehdotusvaiheessa sitä varten laaditussa viitesuunnitelmassa ei ole pihakansia eikä yleisiä katualueita tai jalankulku- ja pyöräilyreittejä.

Telia (16.3.2023) huomauttaa kaava-alueella olevan tietoliikennejohtojaan Kievarintiellä ja on myös vesitornille poikkeava haara. Johtosiirrot mahdollisine suojauksineen on huomioitava maanrakennustöiden yhteydessä, mistä on oltava yhteydessä Teliaan lausunnossa ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen hyvissä ajoin. Kaapeli katkaisua pitäisi pyrkiä välttämään ja suunnitellaan mahdolliset työt sivuttaissiirtoina ja tuentoina, kun ne mahdollisia. Suunnitelmat on myös pyrittävä laatimaan niin, että siirtoja ei tule kuin pakottavista syistä. Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista.

Vastine: Kaava-alueella on nykyistä johtoinfraa, mikä on huomioitu kaavan laadinnassa. Kaavaselostuksen liitteenä on tietoliikennejohtojen kartta, josta käytössä oleva tieto ilmenee. Nykyinen johtoinfra on mahdollista huomioida tavanomaiseen tapaan osapuolten edut huomioiden ja yhteensovittaen, osapuolten ja toimijoiden ollessa yhteistyössä neuvotellen mm. Telian kanssa. Muilta osin merkitään tiedoksi.

Uudenmaan ELY-keskus (24.4.2023) toteaa, että kaava-alue sijaitsee kokonaisuudessaan Hyrylä A vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen muodostumisalueella. Maaperä alueella on hiekkaa ja soraa. Pohjavesi virtaa kohti luodetta, jossa sijaitsee Koskenmäen vedenottamo vajaan kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta.

Kaavaselostuksessa on otettu hyvin huomioon Hyrylän pohjavesialueen erityispiirteet. Selkeyden vuoksi kaavakarttaan tulee merkitä "/pv" ja antaa tälle merkinnälle määräykset. Määräyksissä on kiinnitettävä huomiota pohjaveden laadun ja määrän suojeluun. Alueelta on imeytettävä mahdollisimman paljon puhtaita tai puhdistettuja hulevesiä pohjavedeksi ja likaantuneet hulevedet tulee johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle. Ehdotettuun kaavamääräykseen moottoriajoneuvojen ajo- ja pysäköinti-alueiden sekä jäteastian sijoituspaikan valumavesien johtamisesta hulevesiviemärisissä pohjavesialueen ulkopuolelle on lisättävä, että näiden alueiden hulevedet on käsiteltävä vesien laatua parantavalla menetelmällä, esimerkiksi öljynerotuksella, ennen johtamista hulevesiviemäriin. Kaava-alueelle on laadittu meluselvitys, jonka mukaan kaava-alueen tien puoleisiin julkisivuihin kohdistuu ennustetilanteessa enimmillään 58 dB:n keskiäänitaso. ELY-keskus muistuttaa, että suunnittelun lähtökohdana on oltava, että asunnoille varmistetaan valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melutason ohjearvot täyttävä aukeamissuunta. Kaavassa tulee määrätä oleskeluparvekkeiden suojaamisesta melulta siten, että melutason ohjearvot täyttyvät.

Vastine: Asemakaavaehdotukseen on tarkennettu pohjavesien suojelua ja hulevesien hallintaa koskevia määräyksiä ja niitä koskevia karttamerkintöjä. Lausunnon johdosta asemakaavakartalle on mm. alueiden käyttötarkoituksimerkinnän yhteyteen lisätty pohjavesien suojelumerkintä "/pv" (AK/pv, LPA/pv ja VL/pv), joiden sisällöstä on määrätty kaavakartta-asiakirjassa. Pohjavesialueella pohjavesien suojelua koskevien määräysten sisältöihin vaikuttavat osin myös hulevesien hallintaa koskevien määräysten sisällöt. Siten siinä tapauksessa niitä ei voi täysin pitää erillään toisistaan tavoitteidensa asettelussa, vaan niiden yhteisvaikutusta ilmenee. Asemakaavaan on lisätty määräykset siitä, että asunnoille varmistetaan valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melutason ohjearvot täyttävät aukeamissuunnat ja että oleskeluparvekkeet suojataan melulta niin, että melutason ohjearvot täyttyvät. Muilta osin merkitään tiedoksi.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus (24.4.2023) ilmoittaa, että kaava-alueen olevan 1-luokan pohjavesialueella, pohjaveden muodostumisalueella ja Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymän Koskenmäen vedenottamon valuma-alueella. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tai kaavaselostuksessa ei kummassakaan ole mainittu Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymää osallisena tahona. Kaavassa määrätään, että moottoriajoneuvojen ajo- ja pysäköintialueiden sekä jäteastioiden sijoituspaikkojen valumavedet on johdettava hulevesiviemärisissä pohjavesialueen ulkopuolelle. Kuitenkin kaavaselostuksessa todetaan, että pysäköintialueiden likaiset hulevedet on suunniteltava imeytettäväksi puhdistamisen jälkeen, vaikka pohjavesialueella on mahdollista imeyttää vain varmasti puhtaita hulevesiä, koska likaisia hulevesiä ei saa imeyttää. Lausunnon mukaan likaisten hulevesien puhdistaminen ja sen jälkeinen imeyttäminen on lausunnon mukaan riski pohjaveden laadulle. Lausunnon todetaan, että kaavaselostuksessa edellytettävän liikenne- ja pysäköintialueilta tulevien hulevesien viivyttämistä mahdollisimman pitkään. Likaisia hulevesiä viivyttäessä tulee varmistua, etteivät ne pääse imeytymään pohjaveteen. Kaava-

selostuksen mukaan voisi olla mahdollista, ettei hulevesiä voisi johtaa kunnan hulevesijärjestelmään tai vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin. Lisäksi mainitaan hulevesien johtaminen sekaviemäriin, vaikka toisaalta todetaan alueella olevan kunnallisteknisen verkoston, johon liittyä. Selostuksessa on todettava mihin hulevedet voidaan johtaa. Asemakaavakartasta tulee käydä ilmi alueen sijainti pohjavesialueella, esim. pääkäyttötarkoituksen yhteydessä (AK/pv, LPA/pv).

Vastine: Lausunnon johdosta asemakaavaehdotuksen asemakaavaa vuorovaikutettavaksi osalliseksi on lisätty Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä. Kaavan jatkosuunnittelusta ja lausunnosta johtuen kaavakartan määräyksiä pohjaveden suojelusta ja hulevesien hallinnasta on selkiytetty. Kaavaluonnoksesta ehdotukseen on periaatteessa mahdollista aineistoja selkiyttää. Lausunnon johdosta asemakaavakartalle alueiden käyttötarkoituserkinnän yhteyteen on lisätty pohjavesimerkintä ”/pv” (AK/pv, LPA/pv ja VL/pv) ja niiden sisältö on määrätty kaavakartta-asiakirjassa pohjavesialueesta ja kustakin alueidenkäytöstä. Yleisesti kaavassa ei ole syytä määrätä jokaista yksityiskohtaista toteutuksen käytännöllistä ratkaisua, suunnitellen sillä tarkkuustasolla rakentamiseen ryhtyvän puolesta, koska kaavoitusvaiheessa ei ole mahdollista päästä tarkan jatkosuunnittelun kokonaisuuden tarkkuustasolle. Asemakaava mahdollistaa hulevesien suunnittelun tarkemmassa jatkosuunnittelussa. Se on asemakaavan tehtävä. Keskenään vaikuttavat asiayhteydet ovat huomioitavissa vasta kaavaa sovellettaessa, tarkemmassa rakentamisen jatkosuunnittelussa, jonka ratkaisujen hyväksyttävyyttä oikean tarkkuustason suunnitelmien osalta arvioi rakennusvalvonta. Periaatteessa kaavassa ei pitäisi selvyiden vuoksi myöskään määrätä menettelyistä, joita laki ja säädökset jo valmiiksi määrittelevät, koska yksittäistä asemakaavaa yleisempi sitova lainsäädäntö tai sen käsitteistö voi muuttua. Muilta osin merkitään tiedoksi.

Yhteenveto mielipiteistä

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä asemakaavaluonnoksesta saatiin kolmetoista (13) kirjallista mielipidettä (mielipiteet Mi01 - 13).

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta liittyivät seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

1. Suunnitelman ympäristöön sopimisen arvioimisesta

1.1 Kaavamuutoksen tuottamasta muutoksesta nykyisessä ympäristössä (Mi03)

1.2 Asuntomessujen muodostaman Tuusula-mielikuvan suhteesta kaavamuutokseen (Mi03)

1.3 Luonnosratkaisu nro 1:n laajuudesta (Mi04) ja luonnosratkaisu nro 2:n maanpäällisen pysäköintilaitoksen ominaisuuksista (Mi03, Mi04, Mi13)

1.4 Kaavan kerrostalorakentamisen asuntojen näkymistä naapurustoon (Mi03)

1.5 Kaavan rakentamisen havainnekuvista Kievarinportti-kadun pohjoispuolisen rakentamisen kannalta (Mi05)

1.6 Kaava-alueeseen rajoittuvien lainvoimaisten asemakaavojen huomioimisesta kaavassa sekä rakennusliikkeen kanssa tehdyn sopimuksen rakentamisen maisemaan sovittamisesta ja rakentamisen laadusta (Mi06)

1.7 Arkkitehtuurin esteettisistä ominaisuuksista (Mi04)

1.8 Uudisrakentamisesta niin, että se ei piilottaisi näkymissä merkittävää vesitornia (Mi06)

2. Kaavamuutoksessa tavoitellun rakentamisen tai tontinkäytön ominaisuuksien muutoksien edellytyksistä

2.1 Rivitalojen ja kerrostalojen soveltumisesta alueelle myös ympäristön kaavoihin ja alueella tähän asti toteutuneeseen rakentamiseen perustuen (Mi03) sekä rivi-, pari- ja omakotitalojen kaavoittamisesta alueelle kerrostalojen sijaan (Mi08)

2.2 Rakentamisen kerroslukujen muuttamisesta vastaamaan kaava-alueen ympäristössä voimassa olevien kaavojen kerroslukuja (Mi05), enimmäisräystäskorkeuden määrittelemisestä kaavaehdotukseen (Mi05), kerrosluvun vähentämisestä enintään kuuteen (Mi06), kerrosluvun vähentämisestä enintään 2–3 -kerroksiseksi perheasuntoja sisältävien tiiviin ja matalan rivitalojen tai townhouse-talojen mahdollistamiseksi (Mi02, Mi03), enintään 3-kerroksiseksi sallittavasta rakentamisesta (Mi04),

2.3 Luonnosratkaisu nro 1:n paremmuudesta ratkaisuun nro 2 niiden kerroslukuja verraten (Mi03)

2.4 Kaavan mahdollistamien talojen varjostusvaikutuksesta (Mi05)

2.5 Pysäköintipaikkojen sijoittamisesta rakenteellisina talojen alle kellariin (Mi04, Mi06, Mi13)

2.6 Viitesuunnitelman suhteesta tamperelaiseen hotellitornitaloon kulttuurilliselta ja arkkitehtoniselta kannalta sekä edellisistä merkityksistä Hyrylän taajaman kannalta (Mi06), kysymyksestä Hyrylän keskustaan rakennettujen rakennusten arkkitehtonisista ja kulttuurillisista arvoista (Mi06)

2.7 Korttelialueen määräämisestä virkistys-, suojelu-, pientalo- tai haja-asutusalueeksi luonnoksessa esitetyn asuinkäytön sijaan pohjavesialueen vuoksi (Mi06)

2.8 Rivitalojen kerrostaloja väitetyistä suuremmasta rakennusoikeuden myyntitulosta (Mi06)

2.9 Rivitaloasukkaiden suurempaan verotulojen kertymiseen kaavoittamalla (Mi06)

2.10 Asuinkerrostalokorttelin autopaiikka-alueen siirtämisestä kaava-alueen pohjoisosaan, koska se on liikenteen haitta-alue (Mi08)

3. Nykyisen ympäristön säilyttämisestä kokonaan tai osittain uudisrakentamisen sijaan

3.1 Kaava-alueen eteläosan muuttamisesta lähiluonto- tai lähivirkistysalueeksi ja elämistä varten tai koko kaava-alueen säilyttämisestä nykyisellään (Mi01,

Mi02, Mi06, Mi07, Mi08, Mi09, Mi10, Mi11, Mi12) tai maaperän säilyttämisestä kaava-alueella uudisrakentamisen sijaan (Mi06)

3.2 Tervapääskyn suojelusta kaava-alueella (Mi06, Mi12)

3.3 Harjun säilyttämisestä ja rakentamisen vaikutuksista harjumuotoon (Mi06)

3.4 Nykyisten rakennusten säästämistä ja purkamisen perusteluista, kestävästä rakentamisesta (Mi06, Mi12) sekä kulttuuristen, ekologisten, ilmastollisten sekä sosiaalisten, hyvinvointiin liittyvien ja esteettisten arvojen huomioimisesta (Mi06)

3.5 Kaavaehdotuksen VL-alueen muutoksesta kerrostalokortteliksi, jonka koetaan hankaloittavan tai estävän jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kulun urheilupuistoon ja virkistysalueille ilman uusien korvaavien kulkuyhteyksien esittämistä (Mi05)

4. Kaavan ratkaisujen perusteluihin ja selvityksiin periaatteellisilla tai yleisemmällä arvioinnin tasoilla

4.1 Kiertotalouden huomioimisesta asemakaavoituksessa (Mi06)

4.2 Asuntopoliittisen ohjelman linjausten huomioimisesta kaavassa (Mi06)

4.3 Kaavassa kulttuurimaiseman kerroksellisuuden, luonnonläheisyyden, ulkoilumahdollisuuksien, väljyyden sekä asuinalueiden metsien huomioimisesta (Mi06)

4.4 Viherkertoimen soveltamisesta kaavassa (Mi06)

4.5 Mielikuvasta, jossa Tuusulaa kehitetään pientalovaltaisena ja matalan profiilin rakennuskantaa suosivana kuntana (Mi03)

4.6 Rakennusliikkeen kanssa tehdystä sopimuksesta, kaavoittamisen ja asuntomyynnin keskinäisestä suhteesta (Mi06) sekä kysymyksestä kenelle kuntaa rakennetaan, vaikka rakentamista olisi yleisesti mielipiteen mukaan ”jarrutettava” (Mi11)

4.7 Kiinteistöjen suuremmasta arvosta niiden sijaitessa puiston läheisyydessä (Mi10)

4.8 Kaavan valmistelusta ennen kunnan ilmasto-ohjelman hyväksymistä (Mi12)

5. Kaava-alueen ulkopuolisiin rakentamisen kysymyksiin

5.1 Asuntorakentamisen osoittamiseen kaavassa Tuusulan lukuisille peltoalueille, mutta ei metsiin (Mi04, Mi10)

5.2 Harjulan kaavoituksen suhteesta Kievarintien länsipuolella olevan lainvoimaisen kaavan mahdollistamaan rakentamiseen (Mi06) sekä kaavan sopimuksen mukaisuudesta koskien rakentamisen ympäristöön sopimista (Mi06)

6. Liikennesuunnittelusta kaava-alueella tai sen ulkopuolella

6.1 Uusien asuntojen asukkaiden henkilöautojen lisäyksen tuottamasta liikennemäärän lisäyksestä, jolla on vaikutus liikenneongelmiin Kievarinportin ja Tuusulanväylän kiertoliittymän sujuvuudessa (Mi03, Mi05, Mi07, Mi08) sekä liikenneselvityksistä jalankulun ja pyöräilyn osalta (Mi02, Mi08)

Vastineet mielipiteisiin (Mi01 - Mi13) teemoittain mielipiteet koodattuna

1. Suunnitelman ympäristöön sopimisen arvioimisesta

1.1 Kaavamuutoksen tuottamasta muutoksesta nykyisessä ympäristössä (Mi03)

Asemakaavan tarkoitus on mahdollistaa rakentaminen ja asemakaava perustuu mm. ylempään kaavatasoon, yleiskaavaan, tässä tapauksessa huomioidaan uusi valtuuston hyväksymä yleiskaava 2040. Yleiskaava luo edellytykset kaavoittaa asuinkerrostalorakentamista alueelle. Koska kaava-alueella ei nyt ole asuinkerrostalorakentamista vaan vanhan lainvoimaisen kaavan aikoinaan mahdollistaneita muita käyttötarkoituksia eli tässä yleisiä rakennuksia, voi olla todettavissa tai arvioitavissa, että alue muuttuu merkittävästi asemakaavan muutoksen mahdollistamana. Kuten todettua, se on juuri asemakaavan muutoksen tarkoitus, mahdollistaa tilanteista tarpeisiin perustuen mm. erilaisia muutoksia rakennetussa tai luonnonympäristöissä. Harjula on asuinkerrostalokohteena sijainniltaan otollisimpia taajamakeskustassa ajatellen esim. palveluiden saavutettavuutta, liikkumista tai erilaisia käytettävissä olevia kulkumuotoja.

Kaavahankkeella on maankäytöllisiä perusteita ja ne on todettu mm. kaavaselostuksen kohdassa "Tavoitteet". Ratkaisu perustuu mm. yleiskaava 2040:een ja maakuntakaavaan.

1.2 Asuntomessujen muodostaman Tuusula-mielikuvan suhteesta kaavamuutokseen (Mi03)

Mielikuvia muodostamassa asuntomessualueella ja sen tuntumassa on erilaisia talotyyppisiä. Toteutuneena on myös asuinkerrostaloja, ei esimerkiksi vain pientaloja. Tämä kokonaisuus voi olla muodostanut erilaisia vaihtelevia mielikuvia. Asuntomessualueen maankäyttö on ratkaistu aikoinaan sitä koskeneissa suunnitelmissa ja Harjula ei ole asuntomessualue, joten se on kehitettävissä kaavallisesti asuntomessuista riippumatta. Taajamakeskustojen osien kuten Harjulan kehittämisen on huomioitava alueen sijainti sekä ylemmällä kaavatasolla mahdollistettu rakennetun ympäristön tehokkuuden lisäys, johon liittyy mm. asuinkerrostalorakentaminen. Periaatteessa rakentaminen perustuu paikkansa ominaisuuksiin, jotka vaihtelevat eri tavoin, joskus merkittävästikin, vaikka tarkasteltavien alueiden etäisyys ei olisi suuri. Esimerkiksi asuntomessualue muodostaa laajaa omaehtoisempaa kokonaisuutta käytöstä poistuneelle, alkujaan väljästi rakentuneelle varuskunta-alueelle, mutta Harjulan kaavoituksessa tavoitellaan nykyisen asuinrakentamiseen painottuvan alueen vähäisempää lisärakentamista. Asuntomessualue oli hyvin laaja, noin 25 hehtaaria, osa Rykmentinpuiston aluerakentamishanketta ja siellä on suuri määrä erilaisia pientalo- ja kerrostalohankkeita, joita toteutetaan hyvin pitkällä ajalla, mutta Harjulan kaava-alue on laajuudeltaan alle yhden hehtaarin, joten sen rakentamisen ominaisuudet eivät voi pienellä alueella vaihdella esim. typologisesti. Lisäksi Harjula on toteutettavissa kerralla, vaikka kaava mahdollistaa vaihtelevuuden pienempiin osiin. Harjulan kaava on ns. hankekaava, jossa toimijana on vain yksi rakennusliike, asuntomessualueella toimijoita oli moninkertainen määrä. Tuusulaa kehitetään kokonaisuutena, johon kuuluvat erilaiset ratkaisut erilaisilla alueilla, eikä ole mahdollista toteuttaa vain yhden tyyppisiä ratkaisuja kaikille alueille. Tehokkaammin

rakennetut alueet, keskuksat pyrkivät yleensä entisestään tehostumaan verrattuna niiden ympäristöön, eikä taantumista tavoitella juuri missään, edes taajamien ulkopuolella. Harjula on osa Hyrylän tiivistyvää taajamakeskusta ja keskus palveluineen on hyvin saavutettavissa useilla liikkumismuodoilla, kuten Rykmentinpuiston osat asuntomessualueen suunnalla. On tunnistettavissa joitain yhtymäkohtia suunnittelussa kaupunkirakenteellisessa mielessä tai sijainnin kannalta, koska molemmat sisältävät katualueeseen tai sen tuntumaan sijoittuvaa asuinkerrostalorakentamista, mutta ne ovat enemmän varsin yleisiä tehokkaammin rakennettujen alueiden ominaisuuksia. Näin on todettavissa, että kaavamuutoksella ei ole erityisiä syitä tukeutua Tuusulan asuntomessujen 2020 synnyttämiin yksilöllisesti vaihteleviin mielikuviin. Asuntomessujen 2020 alue ei Harjulan suunnittelun lähtökohtina voi tulla kyseeseen johtuen erilaisista paikallisista ominaisuuksista sekä suunnittelun, hankkeistusten ja toteutuksen menetelmien eroavaisuuksien vuoksi.

1.3 Luonnosratkaisu nro 1:n laajuudesta (Mi04) ja luonnosratkaisu nro 2:n maanpäällisen pysäköintilaitoksen ominaisuuksista (Mi03, Mi04, Mi13)

Mielipiteessä todetaan kaavan luonnosvaihtoehdon nro 1 olevan liian laaja hanke. Luonnosvaiheessa tutkittiin kahta erilaista esimerkkiratkaisua, jotta sopiva laajuus selviäisi. Luonnosratkaisu nro 1 oli pienempi laajuudeltaan kuin nro 2. Molemmat ratkaisut osoitettiin maankäytöllisesti ja tontin käytön kannalta periaatteessa kokonaisuuksina mahdollisiksi ratkaisuksi ja olivat laajempia kuin nyt ehdotettu. Luonnoksessa nro 1 oli 9900 k-m² ja nro 2 oli 10 800 k-m², joten nyt ehdotetussa ratkaisussa kerrosalaa oli luonnoksessa nro 1 n. 1000 k-m² enemmän ja nro 2 n. 1900 k-m² enemmän. Luonnos nro 1 osoittautui enemmän tarkoituksenmukaiseksi, koska hankekaavan kaavamuutoksen hakija arvioi sen toteuttamiskelpoisemmaksi ja sitä myös pidettiin parempana ratkaisuna jätetyssä mielipiteessä. Edellisistä syistä jatkosuunnittelussa edettiin vaihtoehto nro 1:n pohjalta ja hankkeen laajuus pieneni entisestään 1000 k-m² eli 8 900 k-m²:iin. Siten on todettavissa, että kaavaehdotuksen laajuus on tarkoituksenmukainen ja kohtuullinen, vaihtoehtoisia ratkaisuja on selvitetty ja arvioitu sekä valittuna on ympäristöön sopiva sekä toteuttamiskelpoinen ratkaisu.

Kaavassa on esitetty yksi maantason autopaikka-alue (LPA), johon kaavan asuintonttien asukkaiden autopaikat voidaan osoittaa. Muun muassa pohjaveden suojelusta johtuen autojen säilytyskellaria ei ole ollut mahdollista osoittaa, joten autot on periaatteessa sijoitettava maantasoon tai pysäköintilaitokseen. Kaava-alueen kortteli on osoitettu tonttijaoltaan vaiheittaisesti toteutettavaksi, missä tilanteessa maa-alaa ei pysäköintiin ole osoittaa kullekin tontille vaihekohtaisesti jaotellen, vaan kokonaisuus on suunniteltu kerralla toimivaksi tavoitteelliseen lopputulokseen pyrkien, mahdollistaen toisaalta toteutuksen tarvittaessa myös yhdessä vaiheessa. Maantason autopaikka-alueita ei ole ollut syytä lähteä tavoittelemaan eri puolille korttelialuetta, joka harjanteen ja Kievarintien välisellä alueella suorakaiteen muotoisena alueena mitaltaan rajallinen. Jos melko kapealle alueelle talojen väliin olisi mahdollistettu autojen kulkureittejä katualueen ja pysäköintien välillä sekä pysäköintikenttiä, olisi se poistanut mahdollisuuden turvalliseen ja miellyttävään tonttiin ajatellen lasten leikkipaikkoja ja ulko-oleskelua. Keskitetyistä pysäköintiratkaisusta kaavaluonnosvaiheessa tarkasteltiin kahta, maantason alue ja pysäköintilaitosrakennus. Pysäköintilaitoksesta luovuttiin kaavaehdotukseen tullessa. Se todettiin mm. vaiheistuksen kannalta ongelmalliseksi, siten yksittäisen ensimmäisen toteutuksen kannalta taloudellisesti haastavaksi, siten periaatteessa kokonaisuutena riskialttiiksi. Lisäksi

pysäköintilaitosta ei luonnoksen perusteella koettu tässä tapauksessa ympäristöön luontevasti sopivaksi, huolimatta siitä tai mahdollisesti juuri siksi, koska laitos esitettiin varsin realistisesti ja mahdollisimman toteuttamiskelpoisena havainnekuviissa, jolloin sen ympäristösuhde tai sen riskit alueen ympäristössä ilmenivät. Pysäköintilaitoksen sisältävästä ratkaisusta luovuttiin.

1.4 Kaavan kerrostalorakentamisen asuntojen näkymistä naapurustoon (Mi03)

Asunnoista on tyypillisen tehokkuuden mukaisessa taajamakeskuksen rakennetussa ympäristössä yleensä jonkinlaisia, jopa suoria näkymiä naapurustoon. Harjula on luontevasti yleiskaava 2040:n tavoitteet huomioiden Hyrylän taajamakeskustan tehostuvasti kehittyvä osa. Näillä ja vastaavilla alueilla piha-alueet ovat enemmän tai vähemmän näkyvillä, paitsi naapurustosta, myös katualueilta. Tiiviillä alueilla jota Harjula jo myös on, voi todeta olevan suhteessa taajaman ulkopuolisiin alueisiin, alueilla pihojen puoliyksityisen voi todeta lähestyvän puolijulkista ulkotilaa. Haja-asutusalueella rakentaminen on yleensä edellistä harvempaa eikä välittömiä näkymiä ei ole. Kummassakin sijainnissa rakentamisen ominaisuuksia voi pitää luontevina ja sijainneilleen tyypillisinä. Kaavassa mahdollistettu rakentaminen sijoittuu viitesuunnitelmassa lähimmillään n. yli 50 metrin päähän mielipiteen kiinteistön rakennuksista. Sen sijaan kyseisen kiinteistön rakentaminen on n. 30 metrin etäisyydellä sen eteläpuolella olevasta nykyisestä asuinkerrostalosta sekä toiseen suuntaan nykyisestä naapurinansa olevasta nykyisestä pientalosta n. runsaan 10 metrin etäisyydellä. Edellisillä perusteilla on todettavissa, että kaavassa mahdollistetun rakentamisen etäisyyden voi arvioida olevan kohtuullinen ja riittävä yksityisyyden tai piha-alueilla puoliyksityisen tai puolijulkisen ulkotilan kokemisen.

1.5 Kaavan rakentamisen havainnekuviista Kievarinportti-kadun pohjoispuolisen rakentamisen kannalta (Mi05)

Kaavaluonnoksen viitesuunnitelman havainnekuviissa on esitetty eri suunnista kaavan mahdollistamaksi tavoiteltuja rakentamisen vaihtoehtoja, jotta rakentamisen suhde ympäristöönsä esim. katutilaan ja naapurirakentamiseen ilmenee. Luonnosvaiheessa viitesuunnittelun aineisto sisälsi useita perspektiivikuvia sekä ehdotusvaiheessa mukana on myös julkisivuja ja alueleikkauksia. Perspektiivikuvia oli valmisteltu myös molemmista vaihtoehdoista ja keskenään samoista kuvakulmista, jotta yksittäisen suunnitelman ja toisaalta kahden erilaisen suunnitelman keskinäisiä ominaisuuksia ja vaikutuksia ympäristössään voisi arvioida.

Kaavaluonnoksen havainnekuviiden perspektiivikuvien voi arvioida ns. tietokonevisualisointeina olevan hyvin realistisia, selkeitä ja informatiivisia. Ne pyrkivät esittämään suunnittelukohteen niin tarkasti kuin mahdollista, huomioiden olennaiset yksityiskohdat ja ominaisuudet. Perspektiivikuvissa esitetyt rakentamisen ja ympäristön mittasuhteet ovat suunnittelun sisältöihin nähden mahdollisimman oikeellisia, koska kuvat on valmistettu suoraan viitesuunnittelussa mallinnetuista rakennuksista ja maastosta sekä mm. lainvoimaisen kaavan vielä toteutumaton rakentaminen huomioiden Kievarintien länsipuolella naapurissa. On todettavissa, että perspektiivikuvissa yksityiskohtia on esitetty kaavan viitesuunnittelun suunnitteluvaiheessa tarkasti, jopa enemmän kuin kaavan viitesuunnittelujen aineistoissa on yleensä ollut totuttu näkemään. Kaikki merkittävät yksityiskohdat, kuten erilaiset tekstuurit, värit, ikkunat, ovet ja muut rakennusosat on kuvattu niin tarkasti kuin mahdollista suunnitteluvaihe huomioon ottaen. Samoin

seurausta visualisoituun tietokonemalliin määritellyistä ominaisuuksista ovat ilmaisun perpektiiviopillinen ja geometrinen muoto sekä valaistuksen ja varjojen kuvaaminen, mikä auttaa luomaan mahdollisimman todellisen vaikutelman kohteesta kokonaisuutena. Lisäksi on todettavissa, että suunnittelukohteen ympäristö ja sijainti on esitetty riittävän tarkasti ja oikein. Ympäristön esittäminen osana kokonaisuutta havainnekuvin auttaa suunnitelman hahmottamisessa, joka on aineistossa mukana. Kuitenkin ympäristöä on esitetty naapuruston osalta kohtuullisessa ja tarkoituksenmukaisessa laajuudessa, jotta kaikki olennainen esim. katutila hahmottuisi.

Perspektiivikuvat vastaavat geometrisesti suunnitelman sisältöjä, ne on esitetty ns. silmäkorkeudelta eikä ihmisen arkiympäristön kannalta kyseenalaisesti kohteesta visualisoituina ilmakuvin, joilla on taipumus olevan merkitystä lähinnä yleistasoisten seikkojen hahmottamisessa. Siten voi todeta havainneaineiston ominaisuuksien nimenomaan edistävän hahmottamista. Aineiston voi todeta hankkeen laajuuden kannalta sijainnissaan riittäväksi ja vähintään kohtuulliseksi suunnitelman havainnollistamisen tarkoituksiin. On todettavissa, että perspektiivikuviin ilmenee selkeästi, rehellisesti ja uskollisesti suunnittelukohteen käyttötarkoitus ja myös tontinkäyttöön liittyvät toiminnallisuudet sekä rakentamisen ympäristösuhde riittävässä ja kohtuullisessa laajuudessa, koska kuvat vastaavat suunnitelman sisältöjä ja muotoa, antaen niistä välineeseen liittyvän menetelmän puitteissa oikeellisen ja riittävän havainnollisen kuvan, viestien suunnittelun tavoitteet ja ideat selkeästi katsojalle.

1.6 Kaava-alueeseen rajoittuvien lainvoimaisten asemakaavojen huomioimisesta kaavassa sekä rakennusliikkeen kanssa tehdyn sopimuksen rakentamisen maisemaan sovittamisesta ja rakentamisen laadusta (Mi06)

Kaava-alueelle on valmisteltu asemakaavan muutosta, joten siinä nimenomaan muutetaan nyt lainvoimaista kaavaa. Kaava-alueeseen rajoittuvat siihen liittyvät alueet puolestaan on huomioitu kaavan viitesuunnittelussa lähtötietona ja kaavan valmistelussa ympäristönä, jonka kanssa mahdollistetaan ympäristöön sopiva toteutusratkaisu. Toisaalta joka tapauksessa asemakaavan muutoksen on huomioitava yleiskaava, tässä tapauksessa kunnanvaltuuston hyväksymä Tuusulan yleiskaava 2040, jossa pidemmällä aikavälillä ja laajemmassa merkityksessä osoitetaan alueiden yhdyskuntarakenne ja käyttötarkoitukset. Se käsittää myös mielipiteessä tarkoitettut alueet kaava-alueen ympäristössä. Tässä tapauksessa yleiskaava osoittaa alueen käyttötarkoitukseksi kerrostalovaltaisen alueen (AK). Siten voi todeta kaavan valmistelussa huomioitun alueen ympäristön tilanteen asemakaavojen tasolla, toteutuneena ympäristönä sekä myös yleisemmät kaavatasot.

Kaavamuutoksen hakijan eli rakennusliikkeen kanssa sovitut periaatteet ovat olleet nimenomaan kaavan valmistelun alusta asti kaavan viitesuunnittelun valmistelun lähtötietoja ja olleet seurannassa kaavoituksen toimesta. Sovitut tavoitteet on huomioitu viitesuunnitelmassa ja siihen perustuvassa kaavan valmistelussa. Ristiriitoja ei ole lähtötietojen huomioimisen suhteen esiintynyt.

1.7 Arkkitehtuurin esteettisistä ominaisuuksista (Mi04)

Mielipiteessä todetaan viitesuunnittelussa esitetyt rakennukset rumiksi. Kuitenkin rakennuksen tai rakennuskokonaisuuksien tai -alueiden kauneus tai rumuus on yksilöllistä tai henkilökohtaista. Arvio voi vaihdella yksilöiden mieltymyksen mukaan kauniista rumaksi ja siltä väliltä. On olemassa joitain yleisiä ominaisuuksia, jotka saattavat vaikuttaa kuinka rakennus nimenomaan koetaan rumaksi. Mittasuhteiden

epätasapaino suhteutettuna johonkin vertailtavaan kokonaisuudessa tai sen osissa voi tehdä rakennuksesta näkemällisesti epämiellyttävän. Epäsopivat tai ristiriitaiset materiaalivalinnat voivat myös muodostaa vaikutelman, jota voi pitää rumana. Näkyvät rakenteelliset virheet tai puutteet saattavat vaikuttaa rakennuksen ulkonäköön kielteisesti. Enemmän tai vähemmän määrittyvä rakentamisen periaate tai tyyli saatetaan kokea olevan ristiriidassa ympäristönsä kanssa tai paikallisen arkkitehtuuriperinteen kanssa. Rakennus, joka koetaan niin, että se ei sovi ympäristöönsä tai maisemaan, saattaa vaikuttaa rumalta. Rakennus, joka näyttää vanhentuneelta tai tyyllisessä mielessä jäljitelmältä, voi vaikuttaa rumalta sekä toisaalta liialliseksi koettu kokeilu tai epätavalliset ratkaisut tai epäjohdonmukaiseksi koettu suunniteltu ja toteutettu rakentamisen tai jokin sen osa voivat herättää joissain kielteisiä tuntemuksia. Rakennus, jossa on rikkoutuneita tai puuttuvia osia voi vaikuttaa rumalta. Yksilöllisesti ryhmissä saatetaan pitää jonkin tyyppisiä rakennuksia rumina perustuen kulttuurisiin mieltymyksiin, vaikka niitä käsityksiä ei yleisesti jaettaisi. Olennaista on, että kauneus ja rumuus ovat mitä yksilöllisimpiä käsitteellistettyjä kokemuksia. Joku pitää rakennusta rumana, kun taas toinen voi nähdä sen kauniina ja viehättävänä tai arvioida laajemmin asiaan liittyviä muita merkityksiä ja arvoja kuten esimerkiksi kohteen käyttö tai sijainti. Edellisistä syistä on todettavissa, että ei ole olemassa vain yhtä tapaa onnistua arkkitehtuurin suunnittelussa ja että viitesuunnitelma edustaa arkkitehtuuriltaan sopivaa ja tasapainoista arkkitehtuuria.

1.8 Uudisrakentamisesta niin, että se ei piilottaisi näkymissä merkittävää vesitornia (Mi06)

Hyrylän vesitornilla on keskeinen maamerkin luonteinen ominaisuus, mikä on jo kaavan valmistelun alkuvaiheessa tunnistettu. Sen aseman maamerkinä voi arvioida edelleen säilyvän, koska ehdotetun rakentamisen räystääskorkeus on oleellisesti alempana kuin vesitornin kokonaisuudessa. Kaavaehdotuksen aineistossa on ns. alueleikkauksia, joista rakentamisen ja vesitornin keskinäiset korkeusasemat ilmenevät. Maamerkit ovat pääosin nimensä mukaisia, kun ne näkyvät kauas ja etäältä, mistä on kyse Hyrylän vesitornin osalta. Sen ominaisuuden voi arvioida säilyvän riittävästi tai vähintään kohtuullisesti. Lähietäisyydeltä tarkasteltaessa rakentaminen paikoin on kokonaan vesitornin edessä esimerkiksi paikoin Kievarintiellä, kuten havainneaineiston katunäkymäkuvista ilmenee. Kuitenkin myös siellä siirtymällä kadulla vain hyvin lyhyesti eteenpäin, on mahdollista jälleen nähdä vesitorni uudestaan talojen välistä. Joka tapauksessa esim. Tuusulanväylän suunnasta tai kauempaa vesitornin voi todeta säilyttävän maamerkin luonteisen asemansa.

2. Kaavamuutoksessa tavoitellun rakentamisen tai tontinkäytön ominaisuuksien muutoksien edellytyksistä

2.1 Rivitalojen ja kerrostalojen soveltumisesta alueelle myös ympäristön kaavoihin ja alueella tähän asti toteutuneeseen rakentamiseen perustuen (Mi03) sekä rivi-, pari- ja omakotitalojen kaavoittamisesta alueelle kerrostalojen sijaan (Mi08)

Asemakaavan valmistelussa on huomioitava sitä ylemmät kaavatasot. Ne on todettu asemakaavan selostuksessa. Kunnanvaltuuston hyväksymä yleiskaava 2040 on myös huomioitava. Vaikka se ei vielä ole lainvoimainen, on se silti kunnan hyväksymänä sen tahto, kuinka alueita on kehitettävä jatkossa asemakaavoissa. Valmisteltu asemakaavaehdotus on yleiskaava 2040 mukainen ja huomioi sen. Yleiskaava 2040:n mukaan laaja alue, jossa sitä pienempi asemakaavamuutoksen ehdotuksessa noin 0,5 hehtaarin laajuinen asuinkerrostalojen korttelialue Harjulan kaavamuutosalueella sijaitsee, on osoitettu kerrostalovaltaiseksi asuinalueeksi (AK), jonka pinta-ala on yleiskaavassa n. 21 hehtaaria, joka varataan asumiselle ja jonka asuinkerrosalasta pääosa sijoittuu kerrostaloihin. Siten on todettavissa, että aluetta, jossa Harjulan kaava-alue on, kehitetään pääosin asemakaavatasolla kerrostalorakentamiseen.

Rakennustyyppi alueella painottuu yleiskaavatasolla, koska se edustaa harkittua ja perusteltua yhdyskunnan järkevää suunnittelua, joka vahvistaa ja ylläpitää sen toimintaa kaikin puolin kestäväenä ratkaisuna. Keskustojen rakentamisen painottuminen ympäristöään tehokkaammaksi pitkällä aikavälillä perustuu sekä ympäristön kestävyteen, että ihmisten tarpeisiin. Taajama-alueet ja kaupungit tiivistyvät ja maankäyttö tehostuu, koska keskusta-alueilla asukasmäärä pyrkii kasvamaan ja rakennettujen alueiden laajenevat. Siinä keskusalueiden tiivistäminen merkitsee mahdollisuutta olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntämistä, rajoittaen toisaalta maankäytön haitallisen laajentumisen viereisille alueille tehottomasti, mikä lisäisi turhaan liikkumisen etäisyyksiä monelle. Se on omiaan säästämään esimerkiksi viheralueita. Tehokkaammin rakennetut keskustat mahdollistavat paremman liikennejärjestelmän suunnittelun kaikille kulkumuodoille esimerkiksi kävelyreitit, pyörätiet sekä henkilöauto- ja joukkoliikenneverkostot. Jos liikkumisen muotoja on alueella enemmän valittavissa, vähentyy suhteellisesti aiemmin rajoitetun kulkumuotomäärän esim. yksityisautoilun tarve. Samalla liikenteen aiheuttamat ympäristöhaitat pienenevät suhteellisesti arvioiden aiempaan tilanteeseen verraten liikennemelun, pakokaasujen ja pienhiukkasten osalta. Lisäksi tiiviimpi rakennettu ympäristö mahdollistaa erilaisten kriittisten resurssien, veden, energian ja jätehuollon aiempaa tehokkaamman käytön ja hallinnan. Tehokkaasti rakennetuissa keskustoissa on myös helpompaa tarjota kestävämpiä asumisvaihtoehtoja, kuten kerrostaloja, jotka vaativat suhteessa vähemmän energiaa, tarjoten erilaisia mahdollisuuksia moniin erilaisiin yhteisiin käyttötarkoituksiin esim. tilojen ja rakennusten osalta. Lisäksi tiiviimpi, keskittyvä kaupunkirakenne ympäriinsä hajautuvan tehottoman sijaan saattaa luoda edellytyksiä viheralueiden suunnittelulle esim. kaupunkiviljelylle, mikä puolestaan voi parantaa ilmanlaatua, tarjota lähivirkistysmahdollisuuksia sekä siten lisätä luonnonläheisyyttä. Tehokkaampi kaupunkirakenne voi suunnitellusta palveluverkosta riippuen luoda enemmän mahdollisuuksia vahvistaa yhteisöllisyyttä ja parantaa palveluiden, kuten kauppojen, koulujen ja terveydenhuollon saavutettavuutta sekä vähintään ylläpitää niitä, ajatellen vaikkapa yritystoimintaa ja työpaikkoja. Kyse on kokonaisvaltaisesta rakennetun ympäristön suunnittelusta. Siten on todettavissa, että Harjulan alueelle on perusteltua luoda edellytykset

nimenomaan asuinkerrostalorakentamiselle ja rivitalorakentamisen sijainti on jatkosuunnittelussa keskuksen laita-alueilla tai sen ulkopuolella.

Yleiskaava 2040:n yli kahdenkymmenen hehtaarin kerrostalovaltaisella asuinalueella Hyrylän keskuksen kaakkoispuolella Tuusulanväylän itäpuolella, johon Harjulan alue kuuluu, on siinä n. 18 asumisen korttelialuetta (AO, AP, AOR, AK) sekä n. 6 viheraluetta (VK, VP, VL). Tuusulan urheilukeskus sijaitsee em. alueen itäpuolella ja se on laaja, edellistä yleiskaava 2040:n AK-aluetta suurempi (n. 24 ha) ja luonteeltaan merkittävästi vihreä alue, ollen yleiskaava 2040:ssä urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU). Se lisää merkittävästi rakentamattoman ja vihreän aluetta, joka on helposti saavutettavissa keskukselta. Yleiskaava 2040:n AK-alueella, johon Harjulan kaava-alue kuuluu, on nyt lainvoimaisissa asemakaavoissa n. 18:a korttelista yhdeksän (9) kerrostalokorttelia eli puolet edellä mainituista. Rivitaloja välittömästi mahdollistavia korttelialueita (AOR, AP) on yleiskaava 2040:n alueella, jota tarkastellaan sen sijaan vain viisi (5). Lainvoimainen asemakaava luo edellytykset rakentamisen luvan hakemiselle tässä tapauksessa olevaan rakennettuun ympäristöön. Siten on todettavissa, että alue ei merkittävästi ole rivitalopainotteinen, vaan sen asuinkerrostalopainotteisuus on edelleen kehittymässä yleiskaava 2040:n mukaisella tavalla.

2.2 Rakentamisen kerroslukujen muuttamisesta vastaamaan kaava-alueen ympäristössä voimassa olevien kaavojen kerroslukuja (Mi05), enimmäisräystäskorkeuden määrittelemisestä kaavaehdotukseen (Mi05), kerrosluvun vähentämisestä enintään kuuteen (Mi06), kerrosluvun vähentämisestä enintään 2–3 -kerroksiseksi perheasuntoja sisältävien tiiviin ja matalan rivitalojen tai townhouse-talojen mahdollistamiseksi (Mi02, Mi03), enintään 3-kerroksiseksi sallittavasta rakentamisesta (Mi04),

Uusimaa-kaava 2050:ssä (2020) suunnittelualue sijoittuu keskustatoimintojen alueen tuntumaan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen alueelle, jossa on osoitettu merkittävä taajamatoimintojen vyöhyke, jonka yhdyskuntarakenteen kehittämisellä ja tehostamisella on erityistä merkitystä koko maakunnan kehittämisen kannalta. Vyöhykkeen kehittämiseen liittyvät yksityiskohtaisemmat aluevaraustarpeet ja muut alueidenkäyttöön liittyvät järjestelyt todetaan maakuntakaavassa tutkittavaksi yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa asemakaavatasolla. Aluetta koskee myös Hyrylän laajentumissuunnat -osayleiskaava, joka on alueella oikeusvaikutteinen paitsi liikenneverkkoa koskevilta osin. Kaavamuutosalueita koskeva osayleiskaavan merkintä on: "Kaavakarttaan on merkitty esitystavan selkeyttämiseksi asemakaavoitetut alueet rasterimerkinnällä, joka ei ole käyttötarkoituksmerkintä tai muu alueen käyttöä ohjaava merkintä." Siihen liittyen voi todeta, että Harjulan kaavamuutoksen suunnittelualue kuuluu asemakaavoitettuun alueeseen, mille ei ole osoitettu käyttötarkoituksmerkintää osayleiskaavassa. Yleiskaava 2040:ssä Harjula ja sen lähialueet ovat kerrostalovaltaista asuinalueita (AK), joka varataan asumiselle, jonka asuinkerrostalosta pääosa sijoittuu kerrostaloihin. Alueelle saa sijoittaa myös tehokkaita pientalokortteleita, asumiselle tarpeellisia lähipalveluita, virkistysalueita sekä ympäristöön soveltuvia työtiloja. Siten on todettavissa, että asemakaavatasoa yleiskaava 2040 huomioiden Harjulan aluetta on asemakaavalla tutkittava asuinkerrostalojen korttelialueeksi, kuten kaavan valmistelussa on tehty. Harjulan kaava-alue oli muutama vuosi sitten tarkastelussa Kehitettävät kiinteistöt II kaavamuutoksessa asuinkerrostalorakentamisen mahdollistamista varten.

Kaava-alueen ja sen naapuruston rakentamiseen osoitettujen korttelien enimmäiskerrosluvut ja korttelialueiden käyttötarkoitukset ovat lainvoimaisissa kaavoissa niiden voimaantulon vuosineen seuraavat:

- Kievarintien länsipuolella "Huoltoasemarakennusten korttelialue" (LH), kerrosluvu II, (kaava "Kievarin alue" voim. 1989),
- Kievarintien länsipuolella "Asuinkerrostalojen korttelialue" (AK-50), kerrosluvut rakennusaloittain vaihdellen V, VI tai VIII, (kaava "Kievarintie", voim. 2022),
- Kievarintien länsipuolella "Asuinpientalojen korttelialue" (AP-10), kerrosluvut rakennusaloittain vaihdellen I tai II, (kaava "Kievarin alue" voim. 1989),
- Kaava-alueen eteläpuolella "Erillispientalojen korttelialue" (AO-21), kerrosluvu II, (kaava "Kievarin alue" voim. 1989),
- Kievarinportti-kadun pohjoispuolella "Asuinkerrostalojen korttelialue" (AK-37), kerrosluvu IVu¹/₂, (kaava "Kievarinpotti", voim. 2008) sekä
- Kyytimiehenpuiston pohjoispuolella "Erillispientalojen korttelialue" (AO-21), kerrosluvut rakennusaloittain vaihdellen I tai II (kaavat "Kievarin alue" voim. 1989 sekä "Kievarin alue II", voim. 1999).
- Harjulan kaava-alue "Yleisten rakennusten korttelialue" (Y-10), kerrosluvu II, (kaava "Kievarin alue" voim. 1989).

Suurin osa alueen kaavoista ovat peräisin yli 20 vuoden takaa, jolloin tavoitteet kehittävät taajamakeskustaa olivat erilaisia. Asemakaavoitukselle asetettavat tavoitteet voivat muuttua, siten vanhentua esimerkiksi yleiskaavan tavoitteiden muuttuessa, mikä saattaa tapahtua noin runsaassa 10 vuodessa. Nykyiset taajamakeskustan kehittämistavoitteet ilmenevät yleiskaava 2040:ssä ja se huomioiden mm. Kievarintien molemmin puolin korttelialueita on kaavoitettu ja kaavoitetaan. Uusin ajanmukaisin asemakaavamuuos alueella on "Kievarintie" (voim. 2022) ja se on kaava-alueen naapurikorttelissa Kievarintien länsipuolella. Siinä muutettiin asuinpientalojen korttelialue (AP-10) asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK-10). Enimmäiskerrosluvu alueella kasvoi 2 kerroksesta kahdeksaan (400 %) sekä enimmäisrakennusoikeus kasvoi n. 2500 k-m²:sta 11 792 k-m²:iin (n. 472 %). Edellinen on kaavamuuoksena taajamakeskustaan sopiva, luonteva ja tarvittu yhdyskuntarakenteen tehostamisen ratkaisu, joka on perusteltavissa sijainnillaan suhteessa taajamakeskustan läheisiin palveluihin, olemassa olevaan infrastruktuuriin sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja polkupyöräilyn kulkumuotojen mahdollisuuksiin alueella. Siten on todettavissa, että myös Harjula on kehitettävä vastaavasti, jotta yleiskaavataso tavoitteet tulisivat huomioiduksi. Lisäksi Harjulan kaavamuuoksessa korttelialueen käyttötarkoitus on tavoitteena muuttaa yleisten rakennusten alueesta asumiseen, joka merkitsee kerrosalan määrän kasvua, koska tonttimaata käytetään erilaisilla tavoitteilla. Harjulan alueen on yhdyskuntarakenteellisesti ja -taloudellisesti syytä luoda edellytykset mahdollisimman monelle uudelle hyryläläiselle keskeiseen sijaintiin liittyvät edut, jotka toisaalta myös vahvistavat taajamakeskustaa ja vähintään ylläpitävät sen toimintoja.

Kaavamuuoksessa on kyse ns. hankekaavasta, jossa hakija, rakennusliike on palkkaamansa viitesuunnitelman tekijän, arkkitehtikonsultin avustamana selvittänyt asuinrakentamishankkeen toteuttamiskelpoisuuden. Siinä yhteydessä on arvioitu rakennuksen tyyppiä alueella, joka on asuinkerrostalo, kerrosten lukumäärää, joka liittyy järkevään tavoiteltavaan asuntokerrosalan ja asuntojen määrään, joka puolestaan liittyy rakennusalojen ja autopaikkojen vähimmäismäärän sijainnin mahdollisuuksiin tonteilla ja korttelialueella. Muun tyyppinen ratkaisu ei olisi rakentajalle toteuttamiskelpoinen, eikä kokonaisuus olisi toisaalta

yhdyskuntasuunnittelun kannalta toivottava. Siten on todettavissa, että asuinkerrostalorakentamisen tyyppi sekä 7-kerroksiset kerrosluvut ovat tarkoituksenmukaisiksi ja toteuttamiskelpoisiksi arvioidut. Kohtuulliseksi ratkaisun voi myös todeta, koska kerroslukuja on suunnittelun edetessä luonnosvaiheesta ehdotukseen pienennetty mm. kahdeksasta seitsemään.

On myös todettavissa, että enimmäisräystäskorkeutta ei ole tarpeen erikseen määrittellä tässä tapauksessa, koska rakentamisen korkeus määrittyy tarvittavalla enimmäiskerrosluvulla, joka on joka tapauksessa tässä kaavassa määrättävä. Asuntorakentaminen toteutetaan ammattirakentamisessa vakioiduin kerroskorkeuksin.

2.3 Luonnosratkaisu nro 1:n paremmuudesta ratkaisuun nro 2 niiden kerroslukuja verraten (Mi03)

Mielipiteessä arviottiin kaavaluonnoksen ratkaisua nro 1 paremmaksi, koska se oli yhden kerroksen matalampi kuin toisessa ratkaisussa. Luonnosvaiheessa ratkaisu nro 1:n kerrosluvut olivat ½kVI ja VIII, ratkaisu nro 2:n kerrosluvut olivat ½kVII ja VIII. Siten molemmissa luonnoksissa oli yhdellä rakennusosalalla sama kerrosluku VIII, kahdeksan. Lisäksi on huomattava, että ½k-määräys olisi mahdollistanut osittaisen kerroksen rakentamisen, joten esim. ½kVII olisi merkinnyt käytännössä Kievarintien puolelle näkyvän alimman kerroksen ja olisi sekin näkynyt 8-kerroksisena talona. Kuten mielipiteessä, myös hankkeen edustaja oli tehnyt luonnosten perusteella päätelmän matalamman ratkaisu nro 1:n paremmasta soveltuvuudesta. Suunnittelua jatkettiin ja ehdotusvaiheeseen ja kaikille rakennusaloille tavoitellaan siinä samaa 7-kerroksisen rakentamisen mahdollistamaa enimmäiskerroslukua VII. Siten kaavassa tavoitellaan nyt vieläkin matalampaa rakentamista mahdollistavaa asemakaavaa.

Eräissä mielipiteissä myös suhtauduttiin kielteisesti luonnosratkaisu nro 2:n rakenteellisen pysäköinnin ratkaisuun sen ympäristöön sopimisen vuoksi. Luonnosratkaisu nro 2:n suurempi kerrosalan ja kerrosten lukumäärä mahdollistui rakenteellisen pysäköinnin suuremmalla tehokkuudella verrattuna luonnosratkaisu nro 1:n maantason autopaikka-alueeseen. Ehdotusvaiheeseen valittiin luonnosratkaisu nro 1, jossa on maantason autopaikka-alue sekä vähemmän kerroksia ja kerrosalaa.

2.4 Kaavan mahdollistamien talojen varjostusvaikutuksesta (Mi05)

Yhdyskuntasuunnittelussa ja rakennusluvituksessa rakennuksen varjostusvaikutusta arvioidaan pääosin ns. 45 asteen valokulmalla. Se merkitsee periaatteessa, että talon ei lähtökohtaisesti pitäisi olla korkeampi kuin sen etäisyys naapuritalosta, edellyttäen, että talot ovat pohjamuodoltaan samassa koordinaatistossa ja että kyse on arvioitavilla julkisivuilla asuinhuoneista. Ehdotusvaiheessa katuosoitteen Kievarintie 2 asuinkerrostaloa lähin kaavassa esitetty kerrostalo on 7-kerroksinen, eli n. 23 m korkea ja huomioiden sen sijainti n. 4,5 metriä korkeammalla vertailtavaa kohdetta, korkeuden voi todeta maaston korkeusero naapuriin huomioiden n. 27,5 m. Taloyhtiön asuinkerrostalo katuosoitteessa Kievarinkaari 2 on vähintään n. 60 metrin etäisyydellä kaavassa tavoitellusta rakentamisesta, yli kaksi kertaa enemmän kuin korkeusmitta. Siten on arvioinnin perusteella todettavissa, että kaavassa tavoitellulla rakentamisella ei ole varjostusvaikutusta Kievarintie 2-katuosoitteen naapurinsa suhteen.

2.5 Pysäköintipaikkojen sijoittamisesta rakenteellisina talojen alle kellariin (Mi04, Mi06, Mi13)

Eräissä mielipiteissä esitettiin, että Harjulan kaavassa olisi määrättävä autopaikat toteutettavaksi rakenteellisena. Ratkaisu on tyyppinen hyvin tehokkaasti rakennetussa ympäristössä, jossa tonttimaata ei juuri ole käytettävissä jokaiseen toimintoon erikseen osoittaen. Se onkin omiaan edelleen tehostamaan rakentamista keskuksien ytimissä. Pysäköintiratkaisua nimenomaan tutkittiin rakenteellisena luonnosvaiheessa. Kuitenkin kaavamuutoksen hakija arvioi teettämänsä viitesuunnitelman kahden luonnosratkaisun perusteella, että kerrosalan määrän nostaminen pysäköintitalon avulla suuremmalla autopaikkamäärällä ei johtaisi Hyrylässä tarkoituksenmukaiseen rakentamiseen ja asuntomyynnissä kaupaksi käyvään kerrosalan määrään. Pysäköintitalo ei ollut toteuttamiskelpoinen, koska sen rakentamiskustannuksia ei saatu laskelmien perusteella katettua korttelialueella mahdollistettavan myytävän kerrosalan ja asuntojen määrällä tällä paikalla.

Rakenteellisista pysäköintiratkaisuista autopaikkojen rakentaminen talojen tai pihakannen alle on yleisesti vielä pysäköintitaloa kalliimpaa toteuttaa, siten se heikentäisi kaavan toteuttamiskelpoisuutta Harjulan tapauksessa vieläkin enemmän. Rakentamisen kustannusten lisä olisi asuntojen myyntihintoja nostamassa ja sen arvioitiin vähentävän tuossa sijainnissa asuntojen kiinnostavuutta. On todettavissa, että pysäköinnin rakentaminen pelkästään talon kellariin on vieläkin kalliimpi ja siten epätodennäköisempi ratkaisu kuin pihakannen alle rakentaminen, koska kerrostalon yläpuoliset asuntojen pohjaratkaisujen kantavat rakenteet asettavat erilaisia rajoituksia, asettaen kellarin käytölle rajat, vähentäen niiden tehokkuutta ja tuottaen kalliimpia rakenteita. Autopaikkojen rakentaminen maan, pihakanne tai talo alle on suunnittelutehtävänä tavallisesta tilanteesta vaativampaa suunnitteluosaamista ja koordinoitua muiden rakennuksen osien kanssa, jotta toiminnallisuus ja yhteensopivuus varmistuvat, mikä lisää suunnittelukustannuksia. Pihakannen alle rakentaminen on maantason ratkaisua kalliimpaa useista syistä. Se vaatii yleensä maansiirtoa ja jopa kallion louhintaa, joka on kallista ja työvoimavaltaista. Rakentaminen maan alla edellyttää erikoistekniikkaa ja -osaamista, mitkä voivat nostaa työvoimakustannuksia. Pihakansi ja sen alaiset tilat itsessään edellyttävät riittäviä kantavia rakenteita, vedeneristystä, kuivatusjärjestelyjä, ilmanvaihtoa, valaistusta sekä paloturvallisuus-, savunpoisto- ja turvallisuusjärjestelmiä, mitkä kaikki nostavat kustannuksia rakennusvaiheessa mutta osin myös ylläpitoaikana. Harjulan alue on myös pohjavesialuetta, jolloin autopaikkojen alle voi joutua asentamaan erityisiä pumppuja ja kuivatusjärjestelmiä veden hallitsemiseksi, mitkä lisäävät vielä kustannuksia. Siten on todettavissa, että autopaikkojen rakentaminen talon tai pihakanne alle sisältää moniin teknisiin ja turvallisuusvaatimuksiin, jotka nostavat rakentamisen kustannuksia verrattuna muihin pysäköintiratkaisuihin. Ne huomioitiin luonnosratkaisuissa, eikä pysäköintilaitosta enempää rakenteellisia pysäköintiratkaisuja voitu pitää tarkoituksenmukaisina ratkaisuinä, hankkeen suunnittelun ja sen toteutuksen kannalta.

Harjulan keskeisellä sijainnilla taajamassa on myös huomioitava, että koska käytössä voi olla taajamakeskusten ulkopuolisiin alueisiin verraten enemmän erilaisia liikkumismuotoja kuin vain yhtä, henkilöautoa, pysäköinnin rakentamis- ja käyttökustannuksia säästyy, eikä liikenneverkko kuormitu siinä määrin pidemmällä ajalla, kuin jos käytössä olisi vain henkilöautot. Pysäköinnin lähtökohtaisia normeja onkin mahdollista edellisistä syistä keskusalueilla helpottaa kaavamääräyksillä.

2.6 Viitesuunnitelman suhteesta tamperelaiseen hotellitornitaloon kulttuurilliselta ja arkkitehtoniselta kannalta sekä edellisistä merkityksistä Hyrylän taajaman kannalta (Mi06), kysymyksestä Hyrylän keskustaan rakennettujen rakennusten arkkitehtonisista ja kulttuurillisista arvoista (Mi06)

Mielipiteessä arvioitiin tamperelainen asemanseudun hotellitornitalo kulttuurillisesti ja arkkitehtonisesti paremmaksi ratkaisuksi verrattuna kaavan viitesuunnitelman halvoiksi määriteltyihin vuokrataloihin. Tampereen asemanseudun rakentamisen luonne määrittyy esimerkiksi kiinteistön arvon ja alueiden käyttötarpeiden, -mahdollisuuksien ja -tavoitteiden perusteella hyvin erilaiseksi kuin tilanne on Hyrylän taajamakeskustassa. Harjulaan on ilmoittautunut asuntorakentaja, ei hotelliyrittäjä. Jos arvioidaan jossain myöhemmässä vaiheessa Hyrylässä olevan tarve hotellille, sen sijainti olisi todennäköisesti muualla, keskeisemmällä sijainnilla. Tuusulassa majoitusrakentamista on tehty mm. Tuusulanjärven tuntumaan perustuen alueen vehreämpään luonteeseen ja historiaan, kyse on siis osin kulttuurista ja liiketoiminnan tavoitteista. Hotelli on myös rakennustyyppinä erilainen kuin asuinrakennus mm. tilojen, niiden välisten kulkuyhteyksien sekä tilaohjelman puolesta, joten niiden vertailu ei tuota tässä tapauksessa järkeviä tuloksia. Jos sen sijaan arvioidaan, että Harjulan alueelle pitäisi rakennuksen muodon tai korkeuden kannalta tavoitella ns. korkeaa rakentamista, eli ns. asuintornia, on muistettava, että kaavaluonnoksesta saadussa palautteessa toivottiin päinvastoin rakentamista esitettyä matalammaksi, mikä ehdotusvaiheessa myös toteutettiin, osin yhtä kerrosta matalampana. Korkea rakentaminen edustaa myös maan moninkertaista arvoa Hyrylään verrattuna ja moninkertaisia kerrosalamääriä, mille ei riitä kysyntää alueella, eikä sellaista siksi ole edes harkittu, koska on periaatteellisenä ollut jo tiedossa. Lisäksi ylikorkean rakentamisen voi todeta yksittäisenä todennäköisimmin huonosti sopivan ympäristöönsä. Ei ole tiedossa, että Hyrylän taajamaa kehitettäisiin ylikorkean rakentamisen alueena, vaan sitä voi pitää epärealistisenä ajatuksena.

Mielipiteessä kysyttiin myös yleisesti Hyrylän taajamakeskustan rakentamisen kulttuurillista ja historiallisista arvoista. Yleisesti rakennetun ympäristön arvot ja muut merkitykset muodostuvat alueen historian, perinteiden, erilaisten toteutuneiden ilmaisujen sekä ihmisten toiminta- ja elämäntapojen seurauksista. Historia voi parhaassa tapauksessa antaa alueelle erityisiä ominaisuuksia ja arvoa. Eri ikäiset rakennukset, monumentit, rakennelmat ja muut rakenteet voivat kertoa menneisyydestä ja perinteistä, ollen jopa toisinaan osa merkittävää kulttuuriperintöä. Sitä on yksiselitteisimmin Hyrylässä tunnistettu edustavan vanha ja säilynyt kasarmirakentaminen, myös viime vuosikymmenen kulttuuriympäristöselvityksessä. Yksittäinen rakennus, niiden ryhmä tai alue voi myös olla arkkitehtonisesti ainutlaatuinen, edustaa erityistä taidollista ja teknistä osaamista tai jotkin arkkitehtoniset piirteet, materiaalit ja rakennustavat voivat erottaa alueen muista ja antaa sille arvoa. Edellä mainittuja ominaisuuksia voi esiintyä arkisessa käyttörakentamisessa, joka ei sinänsä välttämättä saa suurta huomiota, mutta lähempi tarkastelu paljastaa vaatimattomia, silti merkittäviä ominaisuuksia. Tällaisia tyypillisimmin ilmenee vaikkapa esimerkiksi 1940–60 -lukujen rakentamisen tai sen osien rauhallisessa, selkeässä ja ympäristöön helpon tuntuisesti sopivassa luonteessa, mutta myös parhaimmillaan uudempien aikojen arkkitehtuurissa. Hyrylässä on esimerkkejä edellisestä rakentamisesta. Tyypillisesti myös alueen taiteellinen ilme ja kulttuurilliset ilmaisut, kuten taidenäyttelyt, musiikki, teatteri ja muu kulttuuritoiminta voivat lisätä alueen arvoa tarjoamalla

mahdollisuuksia kulttuuriseen osallistumiseen ja ilmaisuun. Näihin tarkoituksiin ja toimintoihin sekä niiden kehittämiseen kiinnitetään huomiota ja niitä esimerkiksi Monio mahdollistaa. Yleisesti yhteisön paikallinen elämisen ja työskentelyn tavat sekä yhteisölliseen toimintaan osallistuminen vaikuttaa alueen kulttuurillisiin merkityksiin. Kaikki ei ole sidoksissa vain rakentamiseen, vaan siihen kuinka rakennuksia käytetään ja onko niille käyttöä ja minkälaista käyttöä. Esimerkiksi perinteet, juhlat, tapahtumat ja paikalliset käytännöt sekä monimuotoisuus ja monikulttuurisuus voivat rikastuttaa alueen kulttuuria nostaa kulttuurillista arvoa. Tuusulassa ja Hyrylässä edellinen liittyy keskiuusimaalaisen merkittävän taajamakeskustan toimintoihin ja niille luotuihin edellytyksiin. Toisaalta alueen sijainti, luonto ja maisema voivat myös vaikuttaa sen arkkitehtoniseen ja kulttuurilliseen arvoon. Maisemat, näkymät ja ympäristöarvot voivat lisätä alueen vetovoimaa ja uusi rakentaminen voi luoda sille uusia edellytyksiä. Toisinaan alueen arvo saattaa pitkällä ajalla saada uutta kasvavaa merkitystä, jos se säilyttää kulttuuriperintöään. Siltä osin museot, historialliset yhdistykset ja säilyttämishankkeet voivat auttaa säilyttämään arvokkaita kulttuurisia ja arkkitehtonisia piirteitä. Yksityiskohtaisemmin Hyrylän rakentamisen kulttuurillisista ja arkkitehtonisista merkityksistä voi saada oman kiinnostuksensa mukaisesti tietoa esimerkiksi kunnan, kunnan tai muiden paikallisten kulttuuritietolähteiden ylläpitäjiltä tai esimerkiksi yleiskaava 2040:een liittyneestä vuoden 2016 kulttuurihistoriallisesta inventoinnista.

2.7 Korttelialueen määräämisestä virkistys-, suojelu-, pientalo- tai haja-asutusalueeksi luonnoksessa esitetyn asuinkäytön sijaan pohjavesialueen vuoksi (Mi06)

Hyrylän taajamakeskusta on merkittävästi pohjavesialueella. Harjulan aluetta on mahdollista tarkastella asuinkäyttöön yleiskaava 2040 ja pohjaveden suojelu huomioiden sopivilla lakeihin ja säädöksiin perustuvilla järjestelyillä, kuten muitakin alueita Hyrylässä on asemakaavoitettu. Alue rajautuu laajaan vehreään urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeseen, jonka pinta-ala on moninkertainen kaavoitettavaan maankäyttöön verraten. Harjulan alueella ei luontoselvitysten perusteella ole tunnistettu suojeltavia luontoarvoja koskien kasveja ja eläimiä. Siten on todettavissa, että Harjulan aluetta on kaavoitettava asuinkäyttöön, ei virkistys- tai suojelualueeksi.

Harjulan alueen kaavoitus liittyy taajamakeskustalle edellytettävään asuinkerrostalorakentamiseen, yhdiskunnan järkeväen suunnittelun suoksi, mistä tarkemmin aiemmassa vastineessa 2.2. Pohjaveden suojelu on samalla järjestettävissä kerrostalorakentamisen alueilla, siinä kuin pientaloalueilla. Kerrostalohankkeille ominaisen todennäköisemmin kattavammin kokeenempien suunnittelijoiden ja ammattirakentajien toimesta suunniteltavan ja toteutettavan kokonaisuuden kannalta on todettavissa myös, että pohjaveden suojelulle muodostuu keskimäärin pientaloaluetta yksiselitteisemmin ja vaivattomammin edellytykset. Silti kaavaa toteuttavassa rakennuslupavaiheessa tarkastetaan joka tapauksessa kaikissa tapauksissa lakien ja säädösten mukaiset ratkaisut.

2.8 Rivitalojen kerrostaloja väitetyistä suuremmasta rakennusoikeuden myyntitulosta (Mi06)

Tontti myydään vyöhykehinnittelun mukaisesti vapaarahoitteiseen tuotantoon. Tämän hetken myyntihinta kerrostalolle kyseisellä sijainnilla on 320 €/km², jolloin tontin hinta kerrostalotonttina on noin 3,1–3,5 M euroa kaavoitettavasta rakennusoikeudesta riippuen. Mikäli tontti kaavoitettaisiin rivitalorakentamiseen, kerrosneliömetrihintana olisi yksikköhintana suurempi (480 €/km²), mutta rakennusoikeutta tulisi paljon vähemmän, joten tontin myyntihinta jäisi tässä kannattamattomassa tapauksessa enintään vain noin 1–1,5 M euroon. Siten on arvioitavissa, että yhdyskunnan kehittämisen kannalta asuin-kerrostalorakentamista tavoitellaan oikeaan sijaan.

2.9 Rivitaloasukkaiden suurempaan verotulojen kertymiseen kaavoittamalla (Mi06)

Yleisesti rivitaloasukkaiden ja kerrostaloasukkaiden kunnalle verotulot eivät riipu vain asumismuodosta, vaan esimerkiksi asukkaiden tuloista, omaisuudesta, työllisyysstilanteesta ja muista taloudellisista tekijöistä. Verotulot koostuvat erilaisista veroista, kuten esimerkiksi tulo-, kiinteistö- tai yhteisöverosta ja niin edelleen. Lisäksi verotus voi joiltain osin vaihdella alueittain siinä mielessä, että esimerkiksi jonkin alueen tyypillisillä keskituloilla ja omaisuuden arvoilla voi olla vaikutusta asukkaiden maksamiin veroihin kokonaisuutena arvioiden ja sitä kautta kunnan saamiin verotuloihin yksittäistä aluetta ajatellen.

Siten ei ole suoraan perusteltua, että joko rivitaloasukkaat tai kerrostaloasukkaat tuovat enemmän verotuloja kuntaan. Tasapainoinen ja hyvin toimiva yhdyskunta tarvitsee kaikkia asumismuotoja ja talotyyppejä. Niin Tuusulaa myös kaavoitetaan. On myös syytä muistaa, että asukkaiden tuomat verotulot eivät ole ainoa tapa, jolla kunta saa tuloja. Kunnat voivat saada tuloja myös valtionosuuksista, yritystoiminnasta, kiinteistöjen vuokraamisesta ja muista lähteistä.

2.10 Asuinkerrostalokorttelin autopaikka-alueen siirtämisestä kaava-alueen pohjoisosaan, koska se on liikenteen haitta-alue (Mi08)

Kaavassa LPA-alue on tilaa vievänä sijoitettu alueelle kohtaan maankäytöllisistä syistä. Suurimpaan tehokkuuteen päästään esitetystä sijainnissa, koska se on alueen pohjoisosaan verraten leveämpi, myös huomioiden maaston tasoerot ja muodot, jotka olisivat pohjoisosassa entisestään kaventamassa mahdollista autopaikkojen määrää ja yhtenäisyyttä. Lisäksi ajoneuvoliittymä olisi pohjoisessa enemmän Kievarinportti-kadun tuntumassa liikenteellisesti hankalampi kuin esitetty, etelämpänä Kievarintien varressa. Etäisyys Kievarinportin ja Kievarintien liittymään on moninkertainen. Lisäksi koska alueelle saavutaan Kievarinportin/Kievarintien liittymän kautta, koko kaava-alueen pohjoisosa on ensimmäisenä näkyvä, siten oleellinen. Liittymän tuntumassa on kaavassa esitetty ns. pistetalo, eikä mielipiteessä esitettyä näkyvässä avautuvaa maantason kenttää, jolloin muodostuu paremmat edellytykset selkeälle ja jäsenyväälle, miellyttävämmälle rakennetulle ympäristölle. Siten on todettavissa, että esitetty LPA-alue kaava-alueen eteläosassa on oikea ratkaisu sijaintipaikaksi verrattuna pohjoiseen osaan.

3. Nykyisen ympäristön säilyttämisestä kokonaan tai osittain uudisrakentamisen sijaan

3.1 Kaava-alueen eteläosan muuttamisesta lähiluonto- tai lähivirkistysalueeksi ja eläimistöä varten tai koko kaava-alueen säilyttämisestä nykyisellään (Mi01, Mi02, Mi06, Mi07, Mi08, Mi09, Mi10, Mi11, Mi12) tai maaperän säilyttämisestä kaava-alueella uudisrakentamisen sijaan (Mi06)

Mielipiteissä esitettiin kaava-alueen eteläosaa muutettavaksi yleisten rakennusten korttelialueesta lähiluonto- tai lähivirkistysalueeksi. Lainvoimaisessa kaavassa kaava-alueen eteläosa ei ole lähivirkistys- tai puistoaluetta. Se on osa yleisten rakennusten korttelialuetta (Y-10), siihen on merkitty osa rakennusala ja sille on annettu rakennusoikeutta. Kaavaehdotuksessa tavoitellaan käyttötarkoituksen muutosta asuntorakentamista varten, ei viheralueeksi.

Kaava-alueen pinta-ala on n. 1 hehtaari. Se rajautuu välittömästi laajaan vehreään urheilu- ja virkistysalueeseen (VU-8), jonka pinta-ala on n. 29 hehtaaria, jossa on kaavamääräys laajalle metsäiselle vyöhykkeelle, "Alueen osa, joka tulee säilyttää puustoisena" sekä metsäiseen lähivirkistysalueeseen "Kyytimiehenpuisto", jonka laajuus on n. 1 hehtaari. Edellä mainittujen kaava-alueeseen välittömästi liittyvien alueiden puustoisten osien laajuus on yhteensä n. 8,4 hehtaaria. Kaava-alueen eteläosan metsikköalueen laajuus on n. 0,2 hehtaaria, se on noin 2,4 % kaava-alueen välittömässä naapurissa olevien lainvoimaisten kaavojen metsäisistä alueista eli erittäin vähäinen. Siten on todettavissa, että kaava-alueen eteläosan muuttaminen kaavalla lähivirkistysalueeksi tai puistoksi ei ole perusteltua, koska alueella on hyvin laajasti ja vahvasti rakennetun ympäristön sisällä lähes kaikkia viheralueiden tyyppisiä. Kievarintien molemmin puolin maankäytön alueilla on mahdollista toteuttaa asuinrakentamista lakien ja säädösten mukaisesti, liikenteen haittavaikutuksen alueet huomioiden ja ratkaisuja voi pitää lähes tavanomaisina keskuksien alueilla. Lisäksi kaava-alueen välittömässä tuntumassa naapurina on niin laajasti viheralueita, että niihin nähden vähäisen laajuuden kaava-alueella kaavan toteuttamisella voi todeta olevan vain vähän, tuskin huomattavaa merkitystä laajemmin arvioiden hulevesien hallintaan, hiilinieluihin, ilman pienhiukkasten suodattumisvaikutuksiin tai ilmaston lämpenemistä torjuviin varjostusvaikutuksiin. Esimerkiksi hulevesien hallinta on lakien ja säädösten sekä ohjeiden mukaan suunniteltavissa ja toteutettavissa kortteleihin.

Kaavan viitesuunnitelman mukaan koko asuinkorttelin asukkaiden autojen paikoitus osoitetaan kaava-alueen eteläosaan LPA-alueelle. Mielipiteissä tarkoitettulla tavalla kaavaa muutettaessa viheralueeksi, jäisi noin puolet autopaikoista, siten asuntorakentamisesta rakentamatta. Viitesuunnitelman teettänyt kaavamuutoksen hakija on arvioinut, että kaavassa esitetty rakentamisen määrä on täsmälleen tarkoituksenmukainen ja muu rakennusoikeuden määrä kyseenalaistaisi hankkeen ja kaavamuutoshakemuksen tarpeellisuuden, kävelyetäisyydellä taajamakeskustassa. Siten on todettavissa, että kyseessä olevan kaava-alueen eteläosan on syytä olla mahdollistamassa asuinkorttelin rakentamista, yleiskaava 2040 huomioiden, eikä kyseisen vähäisen yleisten rakennusten korttelialueen kaavoitus viheralueeksi olisi riittäviä vaikutuksia.

Vaatimusten voi siis todeta kohdistuvan lainvoimaisen kaavan yleisten rakennusten korttelialueen maankäyttöön, ei kaavan viheralueeseen. Uutena käyttötarkoituksena teoreettinen uusi viheralue, puisto tai lähivirkistysalue olisi ratkaisuna arvioitavissa alueelle yleiskaava 2040 huomioivaa taajamakeskustalle

tarpeellista maankäyttöä heikentäväksi. Siksi kaavaehdotuksen on perusteltua olla alkuperäisen tavoitteen mukainen, lisätä asuntoja järkevässä sijainnissa, jossa on paitsi käytössä oleva infrastruktuuri johon liittyä ja erittäin saavutettava kävelyetäisyys palveluihin ja viereisille laajoille luonto-, virkistys- ja urheilualueille.

3.2 Tervapääskyn suojelusta kaava-alueella (Mi06, Mi12)

Kaavaselostuksen liitteenä kaavaa varten laadittu "Luontoselvitykset Hyrylässä Mesta-Harjulan alueella". Sen johtopäätösinä ja suosituksina todettiin seuraavaa: "Selvitysalueella pesii melko tavanomainen lintulajisto, joka koostuu asutusalueen metsiköille, avomaille ja pihapiireille tyypillisistä lajeista. Ne kuuluvat koko Etelä-Suomessa yleisiin ja runsaslukuisiin lintulajeihin. Suomessa uhanalaisiksi ja silmälläpidettäväksi luokiteltuja lajeja löytyi pesimäkaudella 2020 kolme lajia ja yhteensä yhdeksän reviiriä, joskaan tervapääskyjen pesintää alueella ei voitu varmistaa. Kymmenen yksilöä nähtiin ruokailemassa alueen yllä, mutta ne saattoivat pesiä muualla. Kaikki selvityksessä tavatut huomionarvoiset lintulajit ovat sopeutuneet ihmisen voimakkaasti muuttamiin elinympäristöihin ja pärjäävät asutuilla ja häiriöherkilläkin alueilla. Vaikka nämä lajit voivatkin menettää pesäpaikkojaan maankäytön muutoksissa, toisaalla niille syntyy ihmisen muuttamisessa ympäristöissä uusia elinoloja.

Selvityksen kuvassa 3 on esitetty Mesta-Harjulan selvitysalueella pesimäkaudella 2020 pesineiden huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat. Esitetty tervapääskyn havainnon sijainti ei ole kaavaehdotuksen asuinkerrostalokorttelin puolella vaan lähivirkistysalueella. Selvityksen kuvassa 6 esitetty linnustollisesti merkittävin alue Mesta-Harjulan selvitysalueella ja sen kohdalla ei ole kaavassa esitetty rakennus-alaa.

Edellisin perustein voi todeta, että kaavalla ei ole haitallisia vaikutusta tervapääskyn suojelun kannalta.

3.3 Harjun säilyttämisestä ja rakentamisen vaikutuksista harjumuotoon (Mi06)

Kaava-alueen keskiosassa, johon viitesuunnitelmaan perustuvan kaavan rakennusalat osittain sekä piha-alue kokonaan sijoittuvat, on käytettävissä olevan tiedon mukaan maanpinnan korkeus +61...+62 metriä meren pinnasta. Harjuaalue on sen sijaan kaava-alueen itäosassa viheralueiden puolella. Maasto nousee voimakkaammin harjumuotona alkaen piha-alueen korkeudesta +62 noin +65...+70 korkeudelle 10 metrin matkalla. Jyrkin ja samalla korkein harjun kohta kaava-alueella on kaava-alueen koillisosassa, muualla harjun ollessa matalampi. Kaavan viitesuunnittelua on ohjattu niin, että rakennusaloja tai muuta maastonmuokkaamisen tarvetta ei harjumuodostelmaa vasten ole, mikä ilmenee selkeästi sekä kaavakartasta että havainnekuvista. Piha-alueella saattaa olla jokin paikallinen tarve muuttaa maaston korkeutta tonttien itäosissa hieman tavoiteltaessa esim. leikki- ja ulko-oleskelualueen ympäristöön sopivuutta, mutta se ei rakenteellisesti vähäisenä tarkemmassa jatkosuunnittelussa ole kaava-asia, vaan asiaa tarkastellaan myös rakennuslupavaiheessa. Siten on todettavissa, että kaavan toteuttamisella ei ole oleellisia vaikutuksia harjumuotoon ja mahdolliset vähäiset piha-alueen toimintojen yhteensovittamiset ovat vähäisellä vaivalla hallittavissa.

3.4 Nykyisten rakennusten säästämisestä ja purkamisen perusteluista, kestävästä rakentamisesta (Mi06, Mi12) sekä kulttuuristen, ekologisten,

ilmastollisten sekä sosiaalisten, hyvinvointiin liittyvien ja esteettisten arvojen huomioimisesta (Mi06)

Kaava-alueella on nyt kaksi rakennusta, päiväkotiki sekä seura- ja kerhorakennus. Kievarin päiväkotiki ei ole jatkossa osa palveluverkkoa, vaan kyseinen palvelu keskittyy muualle uusiin rakennuksiin. Lähin uusi päiväkotiki Martta Wendelin on 1,7 km etäisyydellä kaava-alueesta ja sinne on hyvät liikenneyhteydet erilaisilla liikkumismuodoilla. Yleensä rakennusten säästäminen ei ole aina mahdollista ja tässä tapauksessa arvioiden rakennusten purkamiseen on perusteltuja syitä. Kaavoitus ja käyttötarpeet ovat muuttuneet ajan kuluessa. Harjulan rakennukset ovat alun perin suunnitellut tiettyyn käyttötarkoitukseensa, joten ne ovat tyypillisiä nykyaikaisen rakentamisen edustajia ja ovat tulleet suunnitelluiksi tiettyyn käyttöön laajuutensa ja tilojen kannalta. Yleensä kun tarpeet muuttuvat, rakennukselle voi olla haastavaa löytää uutta käyttötarkoitusta ja vaikka niin tapahtuisikin, saattaa sitä olla hankalaa sovittaa tai muuntaa uuteen käyttötarkoitukseen. Harjulan tapauksessa uutta käyttöä ei enää ollut. Lisäksi rakennuksen korjaaminen ja muuttaminen uuteen tarkoitukseen voi olla taloudellisesti epärealistista verrattuna uuden rakennuksen rakentamiseen, jolloin tuloksena olisi kuitenkin tilaohjelmaan perustuva ratkaisu. Harjulan tapauksessa yleiskaava 2040:n huomioiva ratkaisu, asuntorakentaminen, ei ole toteuttamiskelpoinen ratkaisu vanhojen rakennusten muutostyönä, talojen vähäisen laajuuden ja pohjaratkaisun vuoksi. Kaavoitus ja kuntasuunnittelu edellyttävät tässä tapauksessa määrättyä kehitystä siten alueen uudelleenjärjestelyä, joka käytännössä edellyttää Harjulan kaava-alueen rakennusten purkamista. Taajaman alueelliset muutokset ja kasvu sekä aikavälillä lisääntyvä kysyntä asumiselle sekä palvelujen ja liiketoiminnan ylläpidolle ja kehittämiselle edellyttävät nykyisen tarpeen mukaisia uusia rakennuksia vanhojen tilalle. Siten on todettavissa, että juuri kuntasuunnittelun tavoitteissa ilmenevät kestävät tavoitteet, jota Harjulan kaavamuutos edustaa. Kuntasuunnittelussa tavoitellaan pitkäkestoisia ja kokonaisvaltaisia ratkaisuja, jotka tasapainottavat ympäristöllisiä, taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia näkökohtia. Ne edustavat pyrkimyksiä luoda elinvoimainen ja kestävä ympäristö kunnan asukkaille nykyisyydessä ja tulevaisuudessa. Kyse on ympäristöllisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti kestävästä ratkaisusta, jotka ovat myös mainitut kaavaselostuksessa kohdassa "Asemakaavan kuvaus" "Tavoitteet" sekä tarkemmin kohdassa "Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet".

3.5 Kaavaehdotuksen VL-alueen muutoksesta kerrostalokortteliksi, jonka koetaan hankaloittavan tai estävän jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kulun urheilupuistoon ja virkistysalueille ilman uusien korvaavien kulkuyhteyksien esittämistä (Mi05)

Mielipiteessä todetaan VL-alueen rajojen muutoksen hankaloittavan tai estävän kokonaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kulkuyhteydet urheilupuistoon ja virkistysalueille, eikä uusia korvaavia kulkuyhteyksiä ole esitetty. Kuitenkin käytettävissä olevan tiedon sekä useiden maastokäyntien perusteella huomaa, että polkupyöräilyn reittiä ja eikä esteetöntä jalankulun reittiä ole päiväkodin tai Teatteri Mestän tai niiden välisiltä pihoilta itään urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle (VU-8) tai sen puustoisena säilytettävälle alueelle. Se selittyy harjun luonnollisella jyrkkyydellä ja aluskasvillisuuden paikoittaisella tiheydellä. Ulkoilu- ja liikuntapaikoille sekä viheralueille AK-korttelin asukkaiden kulku voi tapahtua vapaasti kaava-alueen eteläosassa, mutta muualla maasto on liikkumisen kannalta esteellistä, eikä siihen ole tarkoituksenmukaista tehdä muutoksia harjun maastomuodon säästämisen vuoksi.

Nykytilanteessa kaavaehdotuksen alueella Teatteri Mestan takaa nousee liikkumisen kannalta esteellinen polku harjun päälle kulmassa n. 1:4,5, esteettömänä sen tulisi säädösten mukaan olla enintään 1:20. Siitä syystä reitti ei ole kaavaan eikä edes kantakarttaan merkitty jalankululle ja polkupyöräilylle varattuna alueen osana. Samasta syystä myös reitin ylläpito puuttuu ja on ajoittain vaarallinen tai mahdoton käyttää, vuodenajan mukaan. Mahdollisuus liikkua alueen läpi itä-länsi-suunnassa kokonaan ilman reittiä on hoitamaton kaava-alueen eteläosa, mutta sielläkään ei ole kaavaan tai muuhun aineistoon määriteltyä virallista kulkuyhteyttä lainvoimaisessa kaavassa. Siten sellainen liikkumisen periaate ei ole vertailukelpoinen ajatellen rakennettua ja ylläpidettyä liikenneverkkoa. Toisaalta päiväkodin tuntuman alueita, joissa ei ole merkittyjä kulkureittejä, ei voi pitää suositeltavina läpikulkupaikkoja kulkijoille, vaikka teoriassa on mahdollista niin toimia, ajatellen kunnan maanomistusta. Laajemmin jalankulun ja polkupyöräilyn yhteyksiä ajatellen Tuusulanväylän ja urheilukeskuksen välillä, esteetön liikkuminen on mahdollista myös nyt erilaisilla kulkumuodoilla ja harjualue kiertäen, riippuen kulkuvälineestä ja tarvittavasta siirtymisajasta. Toisaalta käytettäessä itä-länsi-suunnassa liikkumisen kannalta esteellisiä ja siksi käytännössä vähäisellä ylläpidolla olevia reittejä viheralueella, on kaava-alueen pohjoispuolen tuntumassa nykyiset Kyytimiehenpuistossa olevat polut käytettävissä. Ne on myös merkitty lainvoimaiseen kaavaan nimikkeellä ”puistotie”, mutta merkinnät eivät vastaa täysin toteutunutta tilannetta. Edellisistä syistä voi todeta, että Harjulan kaavan toteuttamisella ei juuri ole rajoittavia vaikutuksia liikkumiselle alueella ja siltä osin kuin liikkuminen määritellään esteellisessä ympäristössä tai vaihtoehtoisesti vapaasti luonnossa liikkumiseksi, vaikutus on kohtuuden rajoissa.

Myönteisiä vaikutuksia jalankulkuun ja polkupyöräilyyn sen sijaan kaavan mahdollistamalla asuntojen uudisrakentamisella on huomattavasti: kaava luo edellytykset mahdollisimman monelle tuusulalaiselle asumisen sijainnissa, jossa on mahdollista valita useista liikkumismuodoista, tarvittaessa myös muista kuin henkilöautosta. Esimerkiksi on käveltävissä taajamakeskuksen kaupallisiin tai julkisiin palveluihin tai pyöräiltävissä läheiselle urheilualueelle virkistytymään, kuntoilemaan tai laajassa naapurissa olevassa metsäisessä luonnossa kuljeskelemaan.

4. Kaavan ratkaisujen perusteluihin ja selvityksiin periaatteellisilla tai yleisemmillä arvioinnin tasoilla

4.1 Kiertotalouden huomioimisesta asemakaavoituksessa (Mi06)

Asemakaavalla määrätään alueiden maankäytöstä, rakentamisesta ja ympäristön kehittämisestä tai säästämisestä. Kiertotalous on puolestaan kehittämismalli, johon pohjautuen tavoitellaan luonnonvarojen käytön ja jätteiden määrien rajoittamista tai vähentämistä sekä edistetään erilaisten pääosin aineellisten voimavarojen tehokasta kierrätystä ja uudelleenkäyttöä, mistä käytetään nimitystä resurssitehokkuus.

Harjulan asemakaava huomioi kiertotalouden periaatteita. Se mm. edistää yleiskaava 2040 huomioiden laajemmin tarkasteltavan taajama-alueen osan monikäyttöisyyttä, joissa yhdistyvät asuminen, työpaikat, virkistysmahdollisuudet ja palvelut, mikä on omiaan vähentämään tarvetta pitkille liikkumisen matkoille, kulkuetäisyyksille ja kuljetuksille: Siksi kaavaratkaisu luo edellytyksiä resurssitehokkuuden tukemiselle ja edistämiseksi. Asemakaava voi yleensä suosittaa ns. muuntojoustavaa rakentamista tai tilojen muunneltavuutta. Kaavassa

ei määrätä yksityiskohtaisesti rakennuksen tilajärjestelyistä, eikä sitä ole yleisessä keskustelussa pidetty tarkoituksenmukaisena. Päinvastoin yleisesti puhutaan mieluummin mm. normien purkamisesta ja prosessien sujuvoittamisesta, kaavamääräyksien määrää ajatellen. Onkin tarkoituksenmukaista, että tietyt suunnittelun tarkkuustasot ratkaistaan tarkemmassa rakennussuunnittelussa luvanvaraisen hankkeen vaiheessa. Silti myös Harjulan kaavassa on huomioitu joko määräyksellä mahdollistaen tai ohjaten sekä viitesuunnittelua koordinoiden rakennuksen monikäyttöisten yhteistilojen ja mahdollisten liiketilojen rakentamisen suunnittelua, siten toteutuksen edellytyksiä. On toki kyse verraten tyypillisestä asuntotuotantokohteesta, jotta hanke olisi toteuttamiskelpoinen, eikä kovin laveasti voida panna alulle täysin vapaita ratkaisuja erilaisia nykyhetkessä kuvitteellisiakin toimintoja varten. Silti voi huomata, että jonkin verran täysin tavanomaisen perusratkaisun ylittäviä, asukkaiden hyvinvoinnin lisäyksen mahdollistavia ratkaisuja on saatu mukaan. Siten kaava luo edellytykset rakennusten suunnittelulle, jolla voidaan pidemmällä ajalla huomioida, miten niitä voidaan sopeuttaa erilaisiin tarpeisiin niiden elinkaaren vaiheissa. Lisäksi voi samalla todeta Harjulan asemakaavan tukevan mahdollisuuksiensa rajoissa edellä mainittujen yhteistilojentilojen kannalta yhteisöllisyyttä ja jakamistaloutta, mikä myös on kiertotalouden keskeisiä teemoja.

Kiertotalouden tavoitteiden mukaisesti asemakaavalla voidaan periaatteessa edistää paikallisten materiaalien ja resurssien käyttöä kaavan toteutuksessa talonrakennuksen vaiheessa, mikä on omiaan vähentämään kuljetuksiin liittyviä ympäristövaikutuksia. Kuitenkin tässä kaavassa ei edellisistä ole annettu määräyksiä johtuen kohteen kaikin puolin tavanomaisesta pääosin teollisesta ja tuotannollisesta luonteesta ja tarkoituksenmukaisista menettelytavoista. Asuntorakentamisen vakioituneet prosessit eivät periaatteessa ja yleisesti enää nykyään ole kiinnittäneet huomiota työvoimavaltaisuuteen muuten kuin, että siitä on pyritty eroon mm. elementtirakentamisen ja muiden valmiiden tuoteosien keinoin. Silti voi todeta, että kaava ei estä mahdollisten paikallisten materiaalien tai työvoimankaan käyttöä.

Yksi keskeisimpiä kiertotalouden tavoitteita on resurssien kierrätys- ja uudelleenkäyttö. Se helpottaa materiaalien kierrätystä ja lisää tai vähintään ylläpitää niiden arvoa tai merkitystä käyttökelpoisuuden kannalta. Toisinaan kaava-alueille suunnitellaan ja osoitetaan kierrätys- ja uudelleenkäyttökeskuksia. Se edellyttää järkevimmillään järjestelmätason tarkastelua, jossa tilanne ja tavoitteet ilmenevät laajemmin palveluverkon kannalta. Kyseisiä yleissuunnitelmia mihin alemmaa kaavatasoa eli asemakaavaa perustaa ei ole, mitä voi pitää tänä päivänä melko tyypillisenä tilanteena missä hyvänsä kunnassa tai kaupungissa, johtuen uusimpien trendien omaksumisen viiveestä. On toisaalta huomattava, että Harjulan kaava-alue on suhteellisen pienialainen ja sen yleiskaavataso huomioiva käyttötarkoitus on rajallinen. On arvioitavissa, että kierrätyksen ja uudelleenkäytön keskuksia voidaan osoittaa kaavoilla tarpeen ja tilanteen mukaan Hyrylässä.

Myös oleelliseksi kiertotalouden sisällöksi voi todeta energiatehokkuuden ja uusiutuvan energiankäytön mahdollistamisen. Yleisesti on määrätty säädöksissä ja ohjeissa energiatehokkuusvaatimuksista niiden toteutumisesta, mikä varmistetaan kaavoitusta tarkemmassa, siihen perustuvassa rakennuslupavaiheen jatkosuunnittelussa. Kaava ei mitenkään ole rajoittamassa energiatehokkaita menetelmiä asuntotuotannossa. On todettavissa, että energiatehokkuudesta ei periaatteessa ole syytä määrätä kaavoissa, koska asia tulee muutenkin varmistetuksi. Sen sijaan Harjulan kaava luo edellytyksiä uusiutuvan energian

käytölle, koska siitä on annettu prosesseja sujuvoittava kaavamääräys koskien uusiutuvan energian tuotantolaitteita.

Liikkuminen ja logistiikka on myös ollut pitkään Suomen kiertotalouden painopistealueista. Harjulan asemakaavamuutos voi keskeisen sijaintinsa vuoksi edistää liikkumisen ja kuljetusten kiertotaloutta edistäviä ominaisuuksia eli kestäviä liikkumismuotoja, kuten pyöräilyä, kävelyä ja joukkoliikennettä, mikä edistää laajemmassa mielessä alueella liikenteen sujuvuutta ja vähentää ruuhkia. Jokainen kävely- tai pyörämatka henkilöautoilun sijasta on pois autoliikenneverkosta, jossa on tunnistettu Tuusulanväylän osalta paikoin haasteita ja kehittämistarpeita.

Vehreiden alueiden ja ekosysteemipalvelujen toteutuksen voi arvioida myös olevan kiertotalouden tavoitteita. Harjulan kaava-alue on kovin vähäinen alaltaan, eikä siinä voida ratkaista ja sisällyttää kaikkia maankäytön alueita tarkempine toimintoineen. Silti voi todeta, että kaava huomioi yleiskaava 2040:n tavoitteita ja määrittäisi, mahdollistaen asumisen viheralueiden, puistojen ja luonnonalueiden naapurissa, jotka tarjoavat ekosysteemipalveluita, kuten ilmanlaadun parantamista ja viihtyisyyttä.

Edellisten johdosta on todettavissa, että Harjulan asemakaava luo sopivasti edellytyksiä kiertotalouden tavoitteiden toteuttamiselle.

4.2 Asuntopoliittisen ohjelman linjausten huomioimisesta kaavassa (Mi06)

Mielipiteessä kyseenalaistettiin kaavan viitesuunnitelman Tuusulan asuntopoliittisen ohjelman linjausten huomioiminen koskien mm. kerrostalojen, rivitalojen ja omakotitalojen keskinäisiä suhteellisia osuuksia. Kaavassa ei ole annettu määräyksiä asuntojakaumasta, koska on linjattu, että asuntopoliittista ohjelmaa sovelletaan joka tapauksessa maankäytön ja kaavoituksen kanssa asioitaessa ja näiden tahojen suunnitelmien, sopimusten ja niitä koskevien päätösten valmistelussa. Kaava perustuu sitä varten laadittuun viitesuunnitelmaan, joka on kaavamuutoksen hakijan arkkitehtikonsultin valmisteleva, jota on ohjattu kunnan kaavoituksessa koko kaavan prosessin ajan. Asuntopoliittinen ohjelma on toimitettu kaavan viitesuunnittelijan valmistelun lähtötiedoiksi. Ohjelman on todettu tietysti koskevan myös Harjulan kaavamuutosta, koska se on Tuusulan suurimman taajaman keskuksessa, sen vaikutusalueella. Koska taajamakeskustoissa ja yleensä tiiviimmin rakentuvilla alueilla käyttökelpoinen autopaikkajärjestely ja sitä seuraava autopaikkojen määrä käytännössä mitoittaa kerrosalan määrän, pysäköintinormia soveltaen. Tässä tapauksessa voi pitää etuna, että kyse on ns. hankekaavasta, jolloin kunnan kanssa sopimuksen tehneen toteuttajan realistinen käsitys on alusta asti pohdinnassa viitesuunnitelman avulla. Kaavassa autopaikkojen määrä ja niiden edellyttämä alue on mitoitettu tarkoituksenmukaisen, kaavaa toteuttamaan pyrkivän, tietynkokoisten asuntojen kappalemäärien suhteessa. Sillä perusteella myös kaavakartan merkinnöissä ja sen määräyksissä ilmenee asuntojakauma, vaikka siitä ei ole suoraan annettu määräystä. Harjulan kaava-alue on rajallisen laajuinen ja sen käyttötarkoitukset ovat osoitetut asuinkerrostaloille (AK) ja niiden asukkaiden autopaikoille keskitetyllä korttelialueella (LPA). Ratkaisu on huolellisesti valmisteltu ajatellen nimenomaan asuntojen tarvetta Hyrylän keskustassa.

Viitesuunnittelija toteaa suunnitelman Tuusulan asuntopoliittisen ohjelman vastaavuudesta seuraavasti: Hanke on suunniteltu Tuusulan keskustan välittömään läheisyyteen, mikä mahdollistaa Tuusulan asuntopoliittisen ohjelman mukaisesti taajamakeskustan yhdyskuntarakenteen tiivistämistä asuntojen

täydennysrakentamisella. Asuntopoliittisen ohjelman mukaisesti kerrostalorakentamista ohjataan keskustoissa niiden elävyyden varmistamiseksi sekä väestön ikääntymisen ja yksinasuvien määrän kasvun vuoksi. Hanke luo tiivistä yhdyskuntarakennetta ja asuinympäristöä kasvavaan taajaman keskukseen, tarjoten myös vehreän ja luonnonläheisen sijainnin, joista asukkailla on lyhyt matka luontoon, mihin tarpeelliseen ominaisuuteen myös viitataan asuntopoliittisessa ohjelmassa. Asunnot ja piha-alueet suunnitellaan esteettömiksi, ja asunnot sopivat asuntopoliittisen ohjelman mukaisesti myös ikääntyville sekä sijaintinsa että asuntojen suunnitteluratkaisujen osalta. Yksiöitä ei ole suunnitelmassa esitetty. Asuntopoliittisessa ohjelmassa yksiöiden määrä saa olla enintään 30% asunnoista ja kolmioita tai tätä isompia asuntoja tulee olla vähintään 30 % asunnoista, minkä lisäksi näiden asuntojen (kolmiot ja niitä isommat asunnot) keskipinta-ala tulee olla vähintään 70 huoneistoneliometriä. Esitetyt vaatimukset toteutuvat jokaisen viitesuunnitelmassa esitetyn asuinrakennuksen osalta.

Edellisen johdosta on todettava, että kaavamuutoksen sisältö mahdollistaa Tuusulan asuntopoliittisen ohjelman linjausten mukaista asuntorakentamista. Asemakaavaehdotuksen selostuksessa kohdassa "Asemakaavan kuvaus" ja "Tavoitteet" todettu kuinka asuntopoliittisen ohjelman huomiointi viitesuunnitelmassa on toteutunut. Viitesuunnittelun valmistelijalle annettiin lähtötietoaineistoksi Tuusulan asuntopoliittinen ohjelma. Työtä ohjattiin kunnan toimesta ja arvio asuntopoliittisen ohjelman tavoitteiden toteutumisesta suunnitelmassa on lisätty luonnosvaiheen jälkeen. Jo luonnosvaiheessa viitesuunnitelma oli laadittu mahdollistamaan kaavan, joka vastaa Tuusulan asuntopoliittista ohjelmaa. Siten voi myös todeta, että kaavan valmistelussa ei ole missään vaiheessa ohitettu asuntopoliittisen ohjelman linjauksia.

4.3 Kaavassa kulttuurimaiseman kerroksellisuuden, luonnonläheisyyden, ulkoilumahdollisuuksien, väljyyden sekä asuinalueiden metsien huomioimisesta (Mi06)

Mielipiteessä viitataan Harjulan kaavaan perustuvan rakentamisen tavoitteisiin, joita ovat kulttuurimaiseman kerroksellisuus, luonnonläheisyys, ulkoilumahdollisuudet, väljyys sekä asuinalueille jätettävät 'puolivillit puolen hehtaarin metsät', jotka tukevat lasten ja ikäihmisten mahdollisuutta kokea metsä ja luonto päivittäin.

Kulttuuriympäristö on ihmisen toiminnallaan aikaan saamaa laidunnettua, viljeltyä ja rakennettua ympäristöä perinneniityistä kylänraitteihin, kirkonkylästä asunalähiöihin ja puistoihin, sisältäen myös mm. teolliset tuotantoympäristöt ja kulkuväylät. Kulttuurimaiseman kerroksellisuus määrittelee kulttuurimaiseman syntyä, muotoutumista ja kehittymistä pitkällä ajalla, ihmisten ja yhteisössä esiintyneiden tapahtumien vaikutuksesta. Kulttuurimaisema on ympäristön kokonaisuus, johon ihmisen toiminnalla on ollut vaikutusta ajan saatossa, muun muassa rakennukset, tiet, kadut, viljelykset, puutarhat ja vesistöt. Ne ovat peräisin eri vuosikymmeniltä tai -sadoilta ja saaneet alkunsa erilaisista kulttuurisista vaikutteista ja niiden ilmentymät ovat usein muodostaneet näkyviä kerrostumia. Eri historialliset aikakaudet ja kulttuurit ovat muokanneet osaltaan vuorollaan maisemaan, historiallinen, agraarinen, teollinen, moderni ja jälkimoderni aika. Selkeästi ja tyypillisesti niiden muutokset näkyvät asuinalueilla, kuten Harjulan aluetta ja sen ympäristöä on kehitetty vuosikymmenet. Kulttuurimaiseman kerroksellisuus on kullekin ajalle ominainen tarkasteltava tilanne, joka kertoo ihmisen vuorovaikutuksesta ympäristönsä kanssa sekä kulttuuristen ja historiallisten tekijöiden monimuotoisuudesta. Se voi tarjota tärkeää tietoa menneistä ajoista, kulttuurien

vaihtelusta ja yhteiskuntien kehityksestä. Kulttuurimaiseman kerroksellisuuden ymmärtäminen edistää merkittävän kulttuuriperinnön säilymistä ja opettaa arvostamaan ympäristön monimuotoisuutta ja historiaa.

Tuusulan kulttuurihistoriallinen inventointi (2016) tehtiin selvityksenä aikoinaan yleiskaavan valmistelun tueksi. Sen tavoitteena on maankäytön suunnittelu ajatellen edistää aiempien vuosikymmenten ympäristöjen säilyminen. Inventoinnissa esitetään säilyttämisen arvoiset rakennukset ja kulttuuriympäristöt. Taajamat tai maisemakokonaisuudet puolestaan muodostavat usein laajempia ajallisia kerroksellisia rakenteita yleispiirteisen kaavoituksen pohjaksi. Harjulan kaava-alueella ei selvityksessä ole tunnistettu sen kategorioiden mukaisia rakennuskulttuurikohteita, täydentäviä rakennuksia tai rakennelmia eikä rakennettuja kulttuurialueita. Sen sijaan kaava-alue taajamakeskustassa on selvityksen maaseudun kulttuurimaisema -nimisen aluerajauksen sisällä. Alue käsittää pääosin taajaman rakennetun ympäristön korttelit, etelässä Pellavamäestä pohjoiseen Mahlamäkeen sekä lännestä Vaunukankaasta idässä Rykmentinpuistoon Tykkimiehenraittiin saakka. Maaseudun kulttuurimaiseman osalta selvityksessä todetaan, että ”Hyrylän taajama on syntynyt varuskunnan myötä; kasarmit, hiekkaharjut ja monipolvinen hajanaisuus leimaavat taajamaa.” Luonnehdinnan voi tiivistelmänä todeta osuvaksi ja lyhyeksi taajaman historiasta ja sen geomorfologiasta. Lisäksi selvityksen maininta ”monipolvinen hajanaisuus” viitanee siihen, että selvityksen taajamakeskusta on rakentunut määrällisesti eniten toisen maailmansodan jälkeisistä vuosikymmenistä eteenpäin vanhojen varuskuntarakennusten alueen lisäksi. Niinpä rakennuksia on kaikilta vuosikymmeniltä ja ne ovat luonteeltaan erilaisia.

Taajamakeskuksen muuttumisesta kertoo osaltaan myös alueen kaavoitushistoria. Maankäytön tarpeen muuttuessa ja kasvaessa Hyrylän taajamaa on kaavoitettu yleiskaavoin, osayleiskaavoin, rakennuskaavoin ja asemakaavoin. Hyrylän taajamaa laajemmin arvioitaessa yksi vanhimmista ja keskeisimmistä kaavoista kulttuurihistoriallisen selvityksen alueella on rakennuskaava ”Hyrylän keskusta” nro 2, vuodelta 1964, jonka rajaukseen kuului Hämeentien ja Koskenmäentien väliset korttelit. Kaavassa tiivistyvän keskustarakentamisen alku ilmenee Kauppaticien varsien muuta ympäristöä tehokkaammiksi tavoitelluissa kadunvarren kortteleissa. Kaavan perusteella rakentunut keskustan onnistunut katutila on nähtävissä vielä nykyään. Rakennuskaava vieläkin vähäisiltä osin voimassa, mutta merkittävästi korvautuneena uudempien vuosikymmenten kaavamuutoksilla ja ne loivat edellytyksiä kulloistenkin tarpeiden mukaan maankäytölle ja rakentamiselle. Edellinen periaatteessa mukailee tapahtunutta tyypillistä muutosta maamme rakennetuissa kuntien taajamakeskustoissa, eikä se ole tuusulalainen tai hyryläläinen erikoisuus. - Harjulan kaavan alue puolestaan oli pienempi osa nykyistä lainvoimaista kaavaa edeltävää vuoden 1989 rakennuskaava ja sen muutosta ”Kievarin alue” nro 3150. Sen maankäyttöön kuului jo tuossa vaiheessa mm. asuinkerrostalojen korttelialueita (AK) pientalokortteleiden lisäksi. Sillä perusteella voi arvioida, että osa nykyisestä toteutuneesta kerrostalorakentamisesta Harjulan alueen tuntumassa on mahdollistunut jo vuosikymmeniä sitten, ollen ulkoisesti tai järjestelyiltään kunkin ajankohtansa tyypillisiä edustajia. Sitä voi pitää yleisenä kulttuuriympäristöselvitysten määritelmänä rakentamisen kerrostuneisuudesta. On myös todettavissa, että jossain vaiheessa tai jopa jo nyt selvityksen käsite ”maaseudun kulttuurimaisema” voi muotoiluna olla harhaanjohtava, kun sen sisällöllinen merkitys liittyy pidemmällä ajalla tiivistyneeseen ja tehokkaasti rakennettuun keskustaympäristöön, vaikka ”maaseutu” on lähtökohtana ilmeinen

historiallinen tausta, joka viittaa käsitteenä jonkin verran haja-alueen rakentamiseen. Sen luonteinen Hyrylä ei pitkään aikaan ole ollut. Edellisten johdosta voi todeta, että Harjulan kaavan sisältö ja tavoitteet ovat uusi ylempiä kaavatasoja huomioiva tai siihen perustuva ajallinen kerrostuma asuinrakentamisen alueella, eikä se sinänsä ole mitenkään poikkeuksellinen tai ristiriitainen ajatellen naapurustossa tapahtunutta kerrostalokaavoitusta. Tavoitteena kaava ei siten ole ristiriidassa kulttuurimaiseman kerroksellisuuden kanssa, vaan toteuttaa sitä.

Harjulan kaavan toteutuksen ja sen nykyinen ja muutoksessa oleva lähiympäristö huomioiden voi laajempaan kokonaisuutena todeta olevan luonnonläheinen ja siellä on poikkeuksellisen hyvät ulkoilumahdollisuudet. Kaava-alueen naapurina on laajoja puustoisena säilytettäviä alueita, ulkoilu- ja virkistysalueita. Suurelta osin ne ovat väljiä ja paikoin jopa luonnontilaisia. Itse kaava mahdollistaa vehreät leikki- ja ulko-oleskelupihat harjumaisema taustanaan. Siten voi todeta, että kaava tukee lasten ja ikäihmisten mahdollisuutta kokea metsä ja luonto päivittäin, varsinkin jos kaavan mahdollistamiin asuntoihin muuttaa kansalaisia alueilta, joissa vehreyttä ei ole.

4.4 Viherkerroimen soveltamisesta kaavassa (Mi06)

Mielipiteessä toivotaan sovellettavaksi viherkerrointa kaavasuunnittelun tavoitteita määrittelemään. Viherkerroinmenetelmä on ollut käytössä maassamme jo vuosia useissa maamme suuremmissa kaupungissa. Ensimmäisenä se otettiin käyttöön kaavoituksen tukena Helsingissä jo lähes noin kymmenen vuotta sitten. Tuusulassa menettelylle ei vielä (09/2023) ole sitä koskevaa päätöstä.

Viherkerroin on menetelmä, jolla ohjataan korttelialueiden viherrakenteiden suunnittelua kokonaisuutena ja yksityiskohtaisesti. Menettelyssä määritellään tontin tai korttelin vihertehokkuutta, eli minkä verran suunnittelualueella on erilaisia kasvillisuuden maanpintoja ja sadevesiä viivyttäviä ratkaisuja suhteessa tontin pinta-alaan. Erilaisilla viherrakenteilla, puilla, pensaila, nurmella ja viherkatoilla on kullakin oma vaikutuksensa viherkerroimen tulokseen. Viherkerroinmenetelmän käyttö on oltava huomioitu alueen suunnittelussa, jotta on järkevää ja mahdollista huomioida saadut ominaisuudet tavoitteeksi. Se varmistetaan kaavaa tarkemmassa rakentamisen jatkosuunnittelussa pihasuunnitelmien pohjalta pääosin lupavaiheessa. Menetelmällä voidaan kaavavaiheessa asettaa alueelle tietty vihertehokkuuden tavoiteluku, johon viitataan kaavakartan määräyksissä. Viherkerroin on yksi Tuusulan ilmasto-ohjelman sisältö, joka on poliittisessa päätöksenteossa. Siihen liittyen on todettavissa, että viherkerroinmenetelmää kokeillaan muutamissa asemakaavoissa käytettävissä olevan arvion mukaan vuosina 2023 ja 2024, joiden tuottamien kokemusten ja niiden arvioiden jälkeen menetelmä on periaatteessa otettavissa myös osaksi kaavojen määräyksiä. Siten voi todeta, että kaavoituksen tavoitteena on edistää viherkerroinmenetelmän käyttöä asemakaavoituksen suunnitteluprosessin osana ja kaavamääräyksissä ja kaikki prosessissa olevat kaavat vuosina 2023 ja 2024 eivät voi olla ns. pilottikaavoja, vaan testivaiheessa haetaan myös paikallisia sovelluksia jo paikoin vakioituneisiin toimintatapoihin ja eniten käynnissä päätöksenteon tueksi. Kun tarvittava ylätason poliittinen päätöksenteko on olemassa kaavoituksessa viherkerroinmenetelmän käytöstä, vasta silloin on resurssien kannalta järkevää käyttää menetelmää kautta linjan. Vaikka Harjulan kaavaa ei kaavoituksessa ole määritelty menetelmän testi- tai pilottikohteeksi, on silti todettavissa myös, että se sisältää useita viherkerroinmenetelmän muuttujia koskevia tai sivuavia suunnittelukohteiden ominaisuuksien määritelmiä, hulevesien hallinnan ja

pohjavesien suojelun määräysten johdosta. Yksi kuluvana vuonna valmistelussa oleva viherkerroinmenetelmää kokeileva kaava on esimerkiksi Jokelan Asemapolun alueen asemakaavamuutos, joka on nyt (09/2023) luonnosvaiheessa. Koska Tuusulassa ei viherkerroinmenetelmästä ole tarvittavaa päätöstä, kyseisessä kaavassa viitataan eräiden maamme kaupunkien kertoimien tavoitearvoihin ja ehdotusvaiheessa ei asiasta voitane vielä määrätä, mutta se voidaan silti todeta esimerkin luonteisena ratkaisuna.

4.5 Mielikuvasta, jossa Tuusulaa kehitetään pientalovaltaisena ja matalan profiilin rakennuskantaa suosivana kuntana (Mi03)

Mielipiteessä viitataan varsin laajoihin kuntaa koskeviin eräisiin ylätason merkityksiin, suhteessa asemakaavoitukseen. Mainitut aiheet ja sisällöt esiintyvät usein Keski-Uudenmaan merkittävän ja luonteikkaan kunnan huomattavina ja myönteisinä pidettyinä ominaisuuksina. Mielipiteessä esitetyt määritelmät ilmenevät muodollisesti ja sisällöllisesti osin myös kunnan strategioissa. Mielipiteessä todettu koskee yleisiä mielikuvia ja ns. strategisella tasolla.

Kuntasuunnittelun taso on laaja kokonaisuus ja sen suunnittelua ohjataan maakuntakaavaan perustuen yleiskaavatason suunnittelussa. Yleiskaavassa suunnitellaan lähtökohtaisesti koko kunnan maankäyttöä ja se on kaavoituksen tasoilla maakuntakaavan ja asemakaavan välillä. Yleiskaavoja tarkasteltaessa Tuusulassa ei kuntatasolla pientalovaltaisuus ole ainoa asuinrakentamisen tyyppi. On tarkoituksenmukaista tavoitella kuntaan kaavoittamalla kaikenlaisia toteuttamiskelpoisia asuinrakentamisen tyyppejä, laajoja ja pienempiä rakentamisen alueiden kokonaisuuksia, kaikkia omistus- ja hallintamuotoja, jotta kokonaisuus kehittyisi ekonomisesti ja ekologisesti tasapainoisena, kulloisenakin aikana tavoitteidensa mukaisia.

Yksittäinen, rajallinen ja laajuudeltaan vähäinen kaava-alue, kuten Harjula edustaa kokonaisen suurikokoisen kunnan kehittämistä arvioiden vain yhtä käyttötarkoitusta lukuisista, tässä tapauksessa siis asumista ja siinä asuinkerrostalorakentamista. On todettavissa, että kaikki tuusulalaiset tai sellaisiksi haluavat eivät tavoittele pientaloasumista ja näin on käynyt, mikä ilmenee esim. Rykmentinpuiston asukasmäärän kasvuna, laskennallisesti kunnan kasvuun suhteuttaen. Ihmiset ovat keskenään erilaisia, he ovat erilaisissa elämäntilanteissa pidemmän tai lyhyemmän ajan, heillä on erilaisia ihanteita ja arvoja, mikä heille on syytä sallia. Harjulan kaava sijoittuu yleiskaava 2040 huomioiden erinomaiseen sijaintiin ajatellen mm. palvelujen ja luonnon sekä urheilumahdollisuuksia läheisyyttä. On ihmisläheistä mahdollistaa mahdollisimman monen niistä eduista pääsevän nauttimaan. Sitä ei kaiken kattavalla vaihtoehdottomasti vain pientalorakentamisella ratkaista. Harjulan kaava perustuu useisiin ylätason asiakirjoihin ja strategioihin, jotka on mainittu asemakaavaselostuksen kohdassa "Tavoitteet". Tuusulaa kehitetään mm. yleiskaava 2040 huomioiden ja näin on toimittu Harjulan kaavan osalta myös. Yleiskaava 2040 sisältää paljon ja laajalti pientalovaltaisia alueita, joihin Harjulan alue ei kuulu.

4.6 Rakennusliikkeen kanssa tehdystä sopimuksesta, kaavoittamisen ja asuntomyynnin keskinäisestä suhteesta (Mi06) sekä kysymyksestä kenelle kuntaa rakennetaan, vaikka rakentamista olisi yleisesti mielipiteen mukaan ”jarrutettava” (Mi11)

Mielipiteessä tiedustellaan, miksi rakennusliikkeiden kanssa tehdään kaavoitukseen liittyen sopimuksia, ennen kaavan lainvoimaisuutta. Kysymys sisältää arvion em. sopimuksien tarpeellisuudesta, koska mielipiteessä todetaan, että asunnoille ei olisi nykyään kysyntää, asuntojen ollessa tyhjillään.

Harjulan kaavaan liittyen on vuonna 2022 ollut valmistelussa kumppanuuskaavoitussopimus, johon mielipiteessä viitattaneen. Yleisesti kumppanuuskaavoitussopimuksen tavoitteena on määritellä ja suojella toimijoihin ja omistajiin liittyviä järjestelyjä kaavoituksessa, kun kyse on kunnan ja yrityksen, tässä rakennusliikkeen välisestä yhteistyöstä. Kyse on ensi sijassa tavoitteista ja saavutettavista tuloksista kokonaisuudessa, yhteistä päämäärää kohti ponnistellen. Sopimisessa määritellään sopijaosapuolien roolin ja vastuut yhteisessä hankkeessa tai tehtävässä. Samoin menettelyllä hallitaan erilaisia riskejä, jotka liittyvät kumppanuuteen ja voidaan sisällyttää ehtoja ja toimintatapoja riskien vähentämiseksi. Sopijapuolille tarjotaan oikeudellinen suoja, määritellen osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä sopimuksen rikkomisen seuraamukset. Yleisellä tasolla on mahdollista sisällyttää sopimukseen taloudelliset ehdot, esim. kustannusten ja voittojen jakaminen tai resurssien kohdentamisen, mikä edistää taloudellisesti kestäväää ja oikeudenmukaista toimintaa osapuolille. Lisäksi on muistettava yleisesti, että eräissä tapauksissa viranomaisten vaatimukset edellyttävät kumppanuuskaavoitussopimuksen tekemistä, varsinkin, kun on kyse julkisista hankkeista tai tiettyjen toimialojen sääntelyistä. Siten voi todeta, että kaavoitukseen liittyvä julkisen ja yksityisen toimijan välinen sopimus on tarpeellinen eikä ole kategorisesti kyseenalaistettavissa.

On todettavissa, että Tuusulan asukasmäärä on ollut suhteellisesti arvioituna maassamme merkittävässä kasvussa. Asunnoille Tuusulan uudisrakentamisen kaikissa talotyypeissä on ollut kiinnostusta, laskennallisesti ja suhteellisesti kuluneina vuosina. Siinä taajamakeskustojen uudisrakentamisella esimerkiksi myös Rykmentinpuiston asuinkerrostalojen toteuttamisella ja niiden käyttöönotoilla on ollut varsin merkittävä osuus. Tilanne on sikäli tyypillinen ajan kuvana, että yleisesti kyse on vetovoimaisen ja siksi kasvavan kunnan kehittymisestä. Rakentamista on pidetty elinkeinoelämän ja toimeentulon kannalta nimenomaan kehityksen ns. veturina, siten eräissä katsannoissa yleisesti mahdollisimman monia kansalaisia ja yrityksiä eri tavoin hyödyttävänä ilmiönä. Asuntoja rakennetaan lähtökohtaisesti aina kysynnän ja tarjonnan mukaan, käytännöllisten ja tarkoituksenmukaisten markkinamekanismien ohjaamina. Niinpä pidempää ajanjaksoa tarkastellen kansallisella tasolla yhteiskunnassa rakennusalan toimeliaisuutta esiintyy sykleissä, tuottaen asuntoja toisinaan enemmän, toisinaan vähemmän. Juuri tällä hetkellä (09/2023) käytettävissä olevan tiedon mukaan olemme vaiheessa, jossa koko maassamme rakennuslupien määrä on vähentynyt vuoden takaisesta noin neljänneksen. Se merkinnee, että rakennustuotannon määrä (volyymi) supistunee lähiaikoina merkittävästi, vaikka asiasta täyttä varmuutta ei vielä ole, kyse on vielä tässä vaiheessa ennusteista. Tuusulassa lienee vähintään vastaava tilanne kunnan tasolle kokonaistilannetta suhteuttaen. Kuitenkin rakentamisen suhdannevaihteluita on aina tapahtunut vuosikymmenten mittaan. Kaavoitus mahdollistaa yhtä suhdannevaihtelua pidemmällä aikavälillä yhdyskunnan rakentamista, koska se on kaavoituksen tehtävä. Kaavoja laaditaan toki myös äkillisten ilmaantuneiden

rakentamisen tarpeiden johdosta, mutta kaavoitus on tarkoituksenmukaista pääosin, kun niitä valmistellaan tulevaisuutta ajatellen. Lisäksi on muistettava, että kaikki rakennusliikkeet ja alan toimijat eivät välttämättä samalla tavalla sidoksissa suhdanteisiin, vaan voivat tapauksesta riippune kyetä toimimaan enemmän omilla ehdoillaan erilaisista syistä. Siten on todettavissa, että Harjulan asemakaava on tarpeellinen, siitä on ollut tarpeen sopia sopimuksella kunnan ja yksityisen rakennusliikkeen välillä. Asunnoille on ollut, on ja tulee olemaan tarvetta aina, samoin asuntojen uudisrakentamiselle ja yhdyskunnan suunnittelu laajemmassa mielessä on yhtä taloussuhdannetta merkittävämpi asia ja kaava on lähtökohtaisesti toteutettavissa yksittäisestä toimijasta riippumatta. Tuusulaan tahdotaan muuttaa myös tulevaisuudessa, koska sen vetovoima on vahva, eikä ole tiedossa syitä vähentää asuntokaavoitusta.

Mielipiteessä kysytään, miksi rakentamiseen ”ei lyödä jarruja”, mitä todetaan joidenkin kuntalaisten toivoneen tapahtuvaksi. Siksi samalla arvellaan, että kuntalaisten mielipiteitä ei kunnioiteta. On todettavissa, että kaavoitus toimii poliittisen hyväksynnän saaneiden kaavoitusohjelmien mukaan. Kaavoitukseen otetaan kaavoituksen, maankäytön ja teknisen toimen arvioimia kohteita, joiden tarpeellisuuden ja mahdollisuuden kunnan päätöksenteko puolestaan priorisoi. Pyritään selvittämään kaavoituksen mahdollisuus alueille, joita koskien yksityiset tahot jättävät kaavamuutoshakemuksia ja myös alueille, mitkä kunnan puolesta on mahdollista ja tarkoituksenmukaista kaavoittaa. Siten voi todeta, että kaavoituksen toiminta on merkittävästi sidoksissa kunnalliseen päätöksentekoon sekä yhteiskunnassa esiintyvään toimeliaisuuteen, eikä se toiminta ole mitenkään sattumanvaraisesti ”jarrutettavissa”, vaan tarvitaan useita asioita koskevia poliittisia päätöksiä.

4.7 Kiinteistöjen suuremmasta arvosta niiden sijaitessa puiston läheisyydessä (Mi10)

Yleisesti kiinteistön sijainti puiston läheisyydessä voi joissain tapauksissa lisätä sen arvoa esimerkiksi esteettisesti arvokkaina pidetyistä syistä, virkistysmahdollisuuksien tai rauhallisuuden vuoksi. Arvostus saattaa toisinaan myös laajemmin vahvistua yhdestä kiinteistöstä laajentuen, kasvattaen koko alueen suosiota asuinpaikkana. Harjulan tapauksessa kaava sijaitsee tuusulalaisittain huomattavan urheilu- ja virkistysalueen naapurissa, jonka puustoisena säilytettävä laaja alueen osa liittyy suoraan kaava-alueeseen. Siten voi todeta, että Harjulan kaava-alueen asuinkiinteistöjen arvo todennäköisesti nimenomaan määrittyy joiltain osin alueen vehreistä ominaisuuksista ja että kaava ei oleellisesti muuta laajemmin tarkastellen vehreitä alueita tai virkistysmahdollisuuksien hyödyntämisen edellytyksiä nykyisten asukkaiden kannalta.

4.8 Kaavan valmistelusta ennen kunnan ilmasto-ohjelman hyväksymistä (Mi12)

Mielipiteessä todetaan, että Harjulan kaavan valmistelun on perustuttava Tuusulan ilmasto-ohjelmaan, jota ei ole vielä hyväksytty. Tuusulan ilmasto-ohjelma 2023 - 25 -asiakirjaa on käsitelty mm. kunnanvaltuustossa 3.4.2023, jolloin valtuusto päätti käydä siitä lähetekeskustelun. Siten asian käsittely on kesken. Ilmasto-ohjelman suhde asemakaavaan liittyy ympäristönäkökohtiin ja ilmastovaikutuksiin kaupunkisuunnittelussa. Ilmasto-ohjelma on strateginen suunnitelma tai toimintaohjelma, jonka tarkoituksena on vähentää ihmisen toiminnan aiheuttamia ilmastopäästöjä, sopeutua ilmastomuutokseen ja edistää kestävä kehitystä alueilla. Sen rakenne ja toimenpiteet perustuvat kuuteen pääryhmään:

ilmastovastuu, energia, rakentaminen, liikenne, sopeutuminen sekä nielut. Rakentamisen toimenpiteinä ohjelmassa todetaan uuden rakentamislain voimaantulo 2024 ja sen vaikutukset osaamiseen (ajoittuu vuosille 2023–2024), Tuusulan kunnan rakennusjärjestyksen uusiminen (ajoittuu vuosille 2023–2026), Tuusulan kunnan ympäristönsuojelumääräykset (ajoittuu vuosille 2023–2024), yleis- ja asemakaavojen ilmastovaikutusten arvioinnin kehittäminen (ajoittuu vuosille 2022–2025), viherkerroin -työkalun kehittäminen asemakaavoihin (ajoittuu vuosille 2023–2025), julkisen rakennushankkeen ilmastovaikutusarviointi (ajoittuu vuodesta 2022 alkaen jatkuvana), julkisen rakentamisen päästövähennystavoitteen määrittäminen (ajoittuu vuodelle 2023), kestävä purkaminen (ajoittuu vuosille 2023–2025), kiinteistöjen hallinnan pitkän aikavälin tavoitteet (ajoittuu vuodelle 2023), päästötön työmaa (ajoittuu vuosille 2023–2030), hankintojen ilmastopäästöjen pienentäminen: Infrarakentamisen hankinta ja ilmastoviisas rakentaminen (ajoittuu vuosille 2023–2025) sekä asumisen ilmastopäästöjen pienentäminen: Ilmastoviisaat tontinluovutus- ja suunnittelukilpailukriteerit sekä -prosessi (ajoittuu vuosille 2023-2024).

Yleiskaava 2040:en huomioivan Harjulan kaavan valmistelu, sen hyväksyttävyyden ja kaavan toteuttaminen ajoittuu omaan aikatauluunsa, kuten Tuusulan ilmasto-ohjelman ja siinä määritellyt toimenpiteet ja niitä koskevat päätökset, joiden ilmoitettuja aikatauluarvioita ei ole tarkoituksenmukaista jäädä odottamaan, niin kuin ei ole ollut syytä muillakaan 2023 valmistelussa olleille asemakaavoille tehty. On huomattava, että Harjulan kaava ja sen toteutus sisältää myös ihmisen toiminnan aiheuttamia ilmastopäästöjä rajoittavia, ilmastomuutokseen sopeuttavia ja kestävä kehitystä edistäviä ominaisuuksia, jotka eivät välittömästi tai yksiselitteisesti ilmene ilmasto-ohjelmasta, esimerkiksi rakentamisen sijainnin suhde liikenteeseen, joka liittyy mm. tiiviimpään kaupunkirakenteeseen ja joukkoliikenteen edistämiseen eli kaava edustaa maankäytön suunnittelua, joka tukee kestävä liikumista. Hajanainen rakentaminen voi lisätä liikennettä ja energiankulutusta, mitä Harjulan kaavoituksen toteuttaminen ei edusta. Lisäksi kaavamääräys mahdollistaa uusiutuvan energian käytön edistämisen rakennuksissa sekä hulevesien hallintaa ja pohjavesien suojelua koskevilla määräyksillä on suoraa tai epäsuoraa vaikutuksia ilmastomuutoksen torjuntaan. On myös todettava, että Tuusulan ilmasto-ohjelman hyväksymiselle ei ole aikataulua, eikä varmuutta, eikä tietoa sen mahdollisesti osittain hyväksyttäväksi tulevista yksittäisistä sisällöistä.

Edellisten johdosta on todettavissa, että yksittäinen tyypillinen asuntorakentamisen asemakaava ei ole siinä määrin vaikutuksiltaan merkittävä koko Tuusulan kunnan maankäytön järjestelyn kannalta, että sen hyväksyttävyyden voisi perustua kunnan yleistason ilmasto-ohjelman johtopäätöksiin. Ei ole kohtuullista tai tarkoituksenmukaista eikä perusteltua, miksi yksittäinen laajuudeltaan vähäinen asuntokaava poikkeaisi ilmastomuutoksen torjumisen osalta merkitykseltään muista, samoin tällä hetkellä valmistelussa olevista kaavoista. Toisaalta kaava sisältää jo ilmastomuutoksen torjuntaan liittyviä määräyksiä, jotka eivät ole vähäteltävissä. Lisäksi kaavan valmistelun ja päätöksenteon aikataulu noudattaa kaavoituksen työohjelmaa ja päätöksen saanutta kunnan kaavoitussuunnitelmaa. Siten voi todeta, että Harjulan kaavan hyväksymiseen liittyvä arviointi ei edellytä hyväksyttävää Tuusulan ilmasto-ohjelmaa.

5. Kaava-alueen ulkopuolisiin rakentamisen kysymyksiin

5.1 Asuntorakentamisen osoittamiseen kaavassa Tuusulan lukuisille peltoalueille, mutta ei metsiin (Mi04, Mi10)

Asemakaavoituksen on perustuttava ylempiin kaavatasoihin eli useimmiten yleiskaavaan. Harjulan asemakaava huomioi yleiskaava 2040:n, joka osoittaa asuinkerrostalopainotteisten kortteleiden käyttötarkoituksen kaavoittamisen Harjulan alueelle ja laajemmin ympäröiviin kortteleihin. On myös todettavissa, että ei ole ekologista eikä ekonomista rakentaa yksittäisiä asuinkerrostaloja kauas keskuksista, muusta rakentamisesta irralleen. Näin on, koska on hyödynnettävä olemassa olevaa infraa ja on pyrittävä mm. keskustojen tiivistämiseen, mikä voi pienentää liikkumisen matkoja ja edistää kestävien kulkumuotojen käyttöä. Kunnan taloutta ei ole myöskään syytä rasittaa uuden infran rakentamisella haja-asutusalueilla pitkiä matkoja, mikä tulee keskuksiin verrattuna huomattavan korkeiksi kustannuksiltaan. Sen sijaan voi todeta, että keskuksien ulkopuolelle haja-asutusalueille esimerkiksi peltoalueille on järkevämpää ekologisista ja ekonomisista syistä rakentaa pientaloja, niitäkin mieluummin mahdollisimman suuriin ryhmiin infrarakentamisen kustannusten ja maiseman suojelun kannalta. Niin on Tuusulassa jo aiemmin menetelty eräillä kaava-alueilla.

5.2 Harjulan kaavoituksen suhteesta Kievarintien länsipuolella olevan lainvoimaisen kaavan mahdollistamaan rakentamiseen (Mi06) sekä kaavan sopimuksen mukaisuudesta koskien rakentamisen ympäristöön sopimista (Mi06)

Kievarintien länsipuolella olevan lainvoimaisen kaavan "Kievarintie" nro 3478 ja Harjulan kaavan välisiin suhteisiin kiinnitettiin mielipiteessä huomiota. Siinä korkean rakentamisen arvioitiin sopivan ympäröivään asuinkantaan paremmin, koska kerrostalot muodostavat muurin Tuusulanväylän tuottamia autoliikenteen haittavaikutuksia vastaan. Kyseisessä kaavassa todetaan myös toisaalta talojen korkeuksien pienenevän etäännyttäessä Tuusulanväylästä. Lisäksi mainitaan, että koska "Kievarintie" -kaavassa on määrätty rakenteellinen pysäköinti, on myös Harjulan kaavaan määrättävä rakenteellinen pysäköinti. Lisäksi mielipiteen mukaan Harjulan kaava-alueella ei pitäisi mahdollistaa muurimaisia kerrostaloja.

Harjulan kaavan luonnosvaiheessa selvitettiin kahden esimerkkiratkaisun perusteella rakenteellisen pysäköintijärjestelyn vaikutuksia. Rakenteellisena pysäköintiratkaisuna esitettiin maan pinnalla olevaa pysäköintitaloa, koska kuten jätetyissä mielipiteissä koetaan huolta pohjaveden suojelusta, on se myös kaavan valmistelussa huomioitu ja se on ollut kaavan valmistelun lähtötieto ja reunaehto. Siten on todettavissa, että edellisestä syystä johtuen mm. kellarien rakentamista ei pidetä tavoiteltavana ratkaisuna tässä tapauksessa pohjavesialueella, eikä asuntorakentamiskohteessa, jonka suunnittelussa on myös toisaalta resurssien käytön kannalta toimittava oikein ajatellen hankkeen toteuttamiskelpoisuutta. Kaavassa on annettu tarvittavat pohjaveden suojelua koskevat määräykset, joiden avulla kaava-alueella on sen kahden korttelialueen, asumisen ja pysäköinnin käyttötarkoitukset mahdollistettavissa. Harjulan kaavan pysäköintiratkaisua koskevia määräyksiä ei laadita jonkun muun kaava-alueen periaatteella, koska sekä Harjulan että "Kievarintie" -kaava ovat kumpikin ns. hankekaavoituksen tulosta, joissa tavoitellaan ratkaistavaksi lähtökohtaisesti pysäköinnit kortteleissaan. Vaikka "Kievarintie" -kaavan pysäköintiratkaisu ei ole osa Harjulan kaavaa siihen vaikuttaakseen on huomattava, että "Kievarintie" -kaava on toteutettavissa myös maantason pysäköintiratkaisulla, kuten Harjulan kaava. "Kievarintie" -kaavan

viitesuunnitelmassa todetaan autopaikkojen vähimmäismäärästä seuraavasti: Koska rakennusoikeus on yhteensä 13 000 k-m², autopaikkojen vähimmäismäärä on 1 ap/100 k-m², joka vastaa 130 autopaikkaa. Autopaikkoja on esitetty 118 kpl, koska 12 autopaikkaa on korvattu kolmella yhteiskäyttöautolla, joka on kaavassa määräyksenä mahdollistettu. Kaikki "Kievarintie" -kaavan autopaikat on viitesuunnitelman perusteella sijoitettu maantasoon, osittain katettuna. Siten "Kievarintie" -kaavan ei voi todeta perustuvan rakenteelliseen pysäköintiratkaisuun, vaikka se on mahdollistettu. Kuten edellä todettiin, Harjulan kaavan viitesuunnittelussa kellareiden rakentamista ei pidetty pohjaveden suojelun ja toteuttamiskelpoisuuden riskien vuoksi lähtökohtina. Silti rakenteellisista pysäköintiratkaisuista tutkittiin toisessa luonnosratkaisussa maantason pysäköintilaitosta, minkä arvioitiin olevan ympäristöön sopimisen kannalta liiallinen haaste, etenkin kun kaikki tarvittavat autopaikat saatiin sijoitettua maantasoon, joka mahdollistettiin myös "Kievarintie" -kaavassa.

Harjulan kaavan viitesuunnitteluaineistossa on itä-länsi -suuntaisia alueleikkauksia, joissa ilmenevät kummankin kaava-alueen mahdollistaman rakentamisen keskinäisiä rakennusaloittain vaihtelevia korkeusasemia. Harjulan kaavassa suurin enimmäiskerrosluku on pienempi kuin "Kievarintie"-kaavan alueella suurin enimmäiskerrosluku. Mielipiteessä toivottiin Harjulan kaava-alueella "Kievarintie" -kaavaa matalampaa rakentamista on todettavissa, että kaavan kerroslukuja koskien ratkaisu on siltä osin mielipiteen mukainen ja vaikka Harjulan alue on "Kievarintie" -kaavan aluetta hieman korkeammalla, on todettavissa, että kerrostalorakentaminen laajemmin Kievarintien mukautuu ympäristönsä korkeusolosuhteisiin luontevasti ja sopivasti.

Harjulan kaavan mahdollistaman rakentamisen yleisvaikutelma ajatellen koko aluetta Kievarintien jaksolla ei ole muurimainen, arvioitaessa sen luonnetta kokonaisuutena katunäkymissä. Vaikka kaava-alue on pieni ja sen monet vaikutukset rajalliset, on siinä merkittävää vaihtelua ajatellen Kievarintien katutilaa ja -näkyviä. Alueen pohjoisosassa on yhden porrashuoneen ns. pistetalo, jota ei voi lähtökohtaisesti pitää talotyyppinä muurimaisuuden vaikutelmaa muodostavana etenkin, koska sen pohjamuoto ei ole kokonaan suorakulmainen ja se on selkeästi käännettynä Kievarintien katualueen suhteen eri suuntaiseksi. Edelliset ovat omiaan lisäämään elävää, kiinnostavaa ja vaihtelevuutta lisäävää vaikutelmaa, mm. erottaen sen yleisesti muurimaisista taloista. Kaikissa taloissa on aina oltava ulkoseinät ja voi arvioida, että niiden julkisivujen leveyksien ja korkeuksien keskinäisiä mittoja voi vertaillen suhteuttaa ja siten tavoitella perustetta muurimaiselle vaikutelmalle. On myös todettavissa, että muurimaisuus on henkilökohtainen, ei yleispätevä kokemus. Sen sijaan viitesuunnitelmassa lamellitaloja on kaksi toisiinsa kytkettynä. Lamellitalo on toinen tyyppilinen kerrostalon tyyppi pistetalon lisäksi. Kun molempia on suunniteltuna samalle alueelle, voi todeta rakentamisen julkisivujen kokonaisuudessa esiintyvän vaihtelua koettaessa esimerkiksi yhtenäiset julkisivulinjat muurimaisena. Pistetalo suhteutettaessa lamellitalot ovat kadun suuntaisina omiaan selkeästi rajaamaan katutilaa, jota voidaan pitää tavoittelemisen arvoisena ratkaisuna tehokkaammin rakentuvilla keskeisillä taajama-alueilla, kuten Harjula yleiskaava 2040 mukaan on. Tarkasteltaessa kokonaisuutena em. pistetalon ja kahden kytketyn lamellitalon kokonaisuuden vaikutelmia, talotyyppit poikkeavat toisistaan, pistetalon muodostaessa kiinnostavan maamerkin luonnetta saavan alkuosan rakentamiselle Kievarintien ja Kievarinportti -kadun liittymässä. Siitä etelään rakentamisessa näyttäytyy vaihtelevuutta, jatkuen yhtenäisenä kadun suuntaisena katutilaa

rajaavana ja sitä enemmän muodostavana, siinä vaiheessa, kun myös Kievarintien länsipuolen kaava on toteutettu. Edelleen etelään jatkettaessa lamellitalojen jälkeen kaavaehdotuksessa on maantason pysäköintialue, jonka kadun puolella on määrätty rivi autopaikkoja katettavaksi autokatoksella, jonka kohdalla myös jatkuu katutilan rajautuminen, mutta matalampana. Ajatellen nk. muurimaisuutta yhtäjaksoisina ulkoseinien jaksoina, vaikka niissä itsessään kussakin on mm. vaihtelevia ikkunalinjoja, on tarkasteltava Harjulan kaava-alueen länsirajan Kievarintien puoleista katujaksoa kokonaisuutena: Kahden korttelialueen kadun varren pituus on n. 180 metriä ja siitä rakentamista on katualueen suunnassa 124 metriä kolmessa kohden. Siten on arvioitavissa, että rakentamisen sulkemaa katujaksoa on yhteensä koko kaava-alueen länsireunassa n. 69 % eli avonaista rakentamisen tai puistoalueen välistä tilaa n. 31 %, mitä voi pitää kohtuullisena avoimuutena itä-länsi -suunnassa kortteleiden läpi, kadulta harjun suuntaan, eikä umpinaisena muurimaisuutena. On myös hyväksyttävää, että katualueen suuntaiset kadunvarren rakennukset muodostavat asukkaiden ulko-oleskelu- ja leikkialueiden Tuusulanväylän autoliikenteen haitoilta suojautumisen mahdollisuuden luontevasti, mikä ei kadun suuntaan poikittain sijoittuvilla rakennuksilla tai pelkillä pistetaloilla olisi toteutunut.

Mielipiteessä arvellaan, että kaava ei vastaisi rakennusliikkeen kanssa tehtyä kaavoitussopimusta koskien talojen sopimista maisemaan, koska siinä on mainittu mm. että: "Asemakaavaa laadittaessa pyritään hyvään ja laadukkaaseen ympäristöön sekä laadukkaaseen toteutukseen. Tavoitteena on sovittaa uudet asuinkerrostalojen korttelialueet etelänpuoleiseen pientaloasutukseen, itäpuolen lähivirkistysalueeseen ja Kievarintien katualueeseen laadukkaasti. Pääosa pysäköinnistä tehdään rakenteellisena." On todettavissa, että kaavaa on valmisteltu ns. hankekaavana, jossa kaavoitussopimuksen sopijapuolina on Tuusulan kunta ja rakennusliike, joka palkkasi yksityisen arkkitehtikonsulttitoimistonsa, jonka sovittiin valmistelevan kaavaa varten viitesuunnitelman. Viitesuunnitelmaa ohjattiin kaavan valmistelun yhteydessä ja luonnosvaiheessa tutkittiin kahden erilaisen luonnosratkaisun avulla mm. hankkeen ympäristöön sopimista. Palautetta saatiin nähtävilläoloaikana, mikä huomioitiin suunnittelussa. Ensimmäinen luonnosratkaisu valittiin jatkosuunnitteluun pääosin juuri ympäristöön sopimisen kannalta arvioituna, mutta myös toteuttamiskelpoisuutta silmällä pitäen. Luonnosversiosta valmisteltiin ehdotus, luonnoksesta mm. rakennusoikeutta n. 1000 k-m² vähentäen ja enimmäiskerroslukuja pienentäen. Siten kaavoitussopimuksen osapuolet tekivät yhteistyötä valmistelussa, suunnitelmia kehiteltiin mm. saadun palautteen perusteella. Sopimuksen pysäköintiratkaisusta on todettava, että kaavoitussopimuksella ei suunnitella kaavaratkaisua, koska sopimus tehdään ennen kaavan suunnittelua, eikä siinä vaiheessa suunnitteluun liittyviä selvityksiä ja arvioita ole tehty. Edellisten johdosta on todettavissa, että kaavaehdotus vastaa riittävästi kaavoitussopimuksen sisältöjä.

6. Liikennesuunnittelusta kaava-alueella tai sen ulkopuolella

6.1 Uusien asuntojen asukkaiden henkilöautojen lisäyksen tuottamasta liikennemäärän lisäyksestä, jolla on vaikutus liikenneongelmiin Kievarinportin ja Tuusulanväylän kiertoliittymän sujuvuudessa (Mi03, Mi05, Mi07, Mi08) sekä liikenneselvityksistä jalankulun ja pyöräilyn osalta (Mi02, Mi08)

Mielipiteissä ollaan huolissaan kaavan tuottaman liikennemäärän lisäyksestä kaava-aluetta laajemmin alueella, Kievarinportti -kadun ja Tuusulanväylän kiertoliittymässä, jonka ei todeta olevan ns. ruuhka-aikoina riittävän sujuva. Kaavaselostuksessa kohdassa ”Liikenne” ja ”Kaavaratkaisu” todetaan seuraavasti: ”Kaava-alue liittyy länsipuolella Kievarintiehen, josta on kulku mm. Tuusulanväylälle. Ajoneuvoliittymiä on esitetty LPA-korttelialueelle Kievarintieltä vaihtoehdosta riippuen yksi tai kaksi. Asemakaavan mahdollistama uusi asuinrakentaminen tuottaa autoliikennettä noin 250-300 ajoneuvoa vuorokaudessa. Toisaalta alueelta poistuu nykyinen päiväkotijoukko ja sen tuottama liikenne. Laskennallisesti päiväkotijoukko on tuottanut lähikatuverkkoon 200-250 ajoneuvoa vuorokaudessa.” Edellisen vuoksi on todettavissa, että liikennemäärän lisäys huomioiden päiväkodin korvautuminen asuntorakentamisella, tuota kohtuutonta autoliikenteen määrän lisäystä kaava-alueen ympäristöön verrattuna nykytilanteeseen.

On myös todettavissa, että koska Kievarintien, Kievarinportti -kadun eikä Tuusulanväylän alueet kuulu Harjulan kaavan aluerajaukseen, ei em. katu- tai tiealueiden liikenne- ja katusuunnitelmia tehdä Harjulan kaavan yhteydessä, vaan ne on mahdollista suunnitella erikseen. Esimerkiksi mielipiteessä mainitun kiertoliittymän sujuvuutta on kehitettävissä erikseen omana erillisenä liikennesuunnitelmanaan, hyvin laajaan, lähes koko Hyrylän liikenteen selvitykseen perustuen. Menettelyn myös voi periaatteessa todeta olevan yleisesti tavallinen ratkaisu. Liikennesuunnittelussa koskien valtion tiealueita, on kyse ensivaiheessa järjestelmätason yleissuunnittelusta, joka tarkastellaan ja ratkaistaan ylemmällä tasolla kuin yksittäisiä pienirajaisia asemakaavoja valmistellaan, kuten Harjulan kaava on.

Jalankulun ja polkupyöräilyn osalta kaavaselostuksessa todetaan nykytilanteesta alueella ja sen ympäristössä seuraavasti: ”Suunnittelualue on keskeisellä sijainnilla Hyrylän taajamakeskuksen tuntumassa ja hyvin saavutettavissa jalankulkijoille ja pyöräilijöille sekä julkisella liikenteellä että autolla. Jalankulun ja pyöräilyn yhteydet noudattavat pääosin katulinjauksia. Kievarintieltä Tuusulanväylän alitse kulkee jalankulun ja pyöräilyn yhteys Mikkolan koululle eteläpuolella.” Koska kaavaan ei kuulu katualueita, joissa jalankulun ja polkupyöräilyn kaistat ovat, niiden mahdollinen tarvittava kehittäminen voi tapahtua erillisessä liikennesuunnitelmassa, mikä ei ole Harjulan kaavan asia ratkaista.

Asukastilaisuus 5.4.2023 päiväkotiki Martta Wendelinissä

Asukastilaisuuden (7 asukasta) keskustelujen ja kommenttien keskeisiä aiheita:

- Uusi rakentaminen tuottaa liikaa liikennettä (Kievarintilelle).
 - Alueelta on ongelmia päästä pois iltaruuhkan aikaan.
 - Joskus menee jopa 5 minuuttia ennen kuin pääsee liittymään liikenneympyrään.
 - Onko kaavassa vaadittu riittävästi parkkipaikkoja, Tuusulassa pitää huomioida, että melkein kaikilla on auto ja useilla kaksi. Ei voi käyttää muista kunnista kopioituja normeja tai kevennyksiä.
 - Erityisesti epäilytti yhteiskäyttöautojen toimivuus tai että ne vähentäisivät autopaikkatarvetta.
 - Mihin vieraat pysäköivät? Tarvitaan lisää kadunvarsipaikkoja.
 - Rakentamisen pitäisi olla pienimittakaavaisempaa.
 - Eteläosan viheralue tulisi säilyttää.
 - Kiinteistön arvo voi alentua, mikäli tulevan kerrostalon pihatoiminnot aiheuttavat häiriötä.
-